

**Bruxelles, 13 iunie 2025
(OR. en)**

**10274/25
ADD 1**

**Dosar interinstituțional:
2025/0163(NLE)**

**AELE 52
CH 18
MI 395
ESPACE 47**

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	13 iunie 2025
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2025) 308 ANNEX 1
Subiect:	ANEXĂ la Propunerea de decizie a Consiliului privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a unui pachet amplu de acorduri în vederea consolidării, a aprofundării și a extinderii relațiilor bilaterale cu Confederația Elvețiană și aplicarea cu titlu provizoriu a Acordului privind clauzele și condițiile de participare a Confederației Elvețiene la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2025) 308 ANNEX 1.

Anexă: COM(2025) 308 ANNEX 1



COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 13.6.2025
COM(2025) 308 final

ANNEX 1

ANEXĂ

la

Propunerea de decizie a Consiliului

privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a unui pachet amplu de acorduri în vederea consolidării, a aprofundării și a extinderii relațiilor bilaterale cu Confederația Elvețiană și aplicarea cu titlu provizoriu a Acordului privind clauzele și condițiile de participare a Confederației Elvețiene la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial

PROTOCOL DE MODIFICARE
A ACORDULUI
DINTRE COMUNITATEA EUROPEANĂ ȘI STATELE MEMBRE ALE ACESTEIA,
PE DE O PARTE,
ȘI CONFEDERAȚIA ELVEȚIANĂ, PE DE ALTĂ PARTE,
PRIVIND LIBERA CIRCULAȚIE A PERSOANELOR

UNIUNEA EUROPEANĂ, denumită în continuare „Uniunea”,

și

CONFEDERAȚIA ELVEȚIANĂ, denumită în continuare „Elveția”,

AVÂND ÎN VEDERE Acordul dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor, încheiat la Bruxelles la 21 iunie 1999 (denumit în continuare „acordul”), care a intrat în vigoare la 1 iunie 2002,

AVÂND ÎN VEDERE Protocolul la Acordul din 21 iunie 1999 dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor, în ceea ce privește participarea, în calitate de părți contractante, a Republicii Cehe, a Republicii Estonia, a Republicii Cipru, a Republicii Letonia, a Republicii Lituania, a Republicii Ungare, a Republicii Malta, a Republicii Polone, a Republicii Slovenia și a Republicii Slovace ca urmare a aderării acestora la Uniunea Europeană, încheiat la Bruxelles la 26 octombrie 2004, care a intrat în vigoare la 1 aprilie 2006,

AVÂND ÎN VEDERE Protocolul la Acordul din 21 iunie 1999 dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor, în ceea ce privește participarea, în calitate de părți contractante, a Republicii Bulgaria și a României ca urmare a aderării acestora la Uniunea Europeană, încheiat la Bruxelles la 27 mai 2008, care a intrat în vigoare la 1 iunie 2009,

AVÂND ÎN VEDERE Protocolul la Acordul dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor în ceea ce privește participarea Republicii Croația în calitate de parte contractantă, ca urmare a aderării sale la Uniunea Europeană, încheiat la Bruxelles la 4 martie 2016, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2017,

ÎNTRUCÂT acordurile încheiate de Uniune sunt obligatorii pentru instituțiile Uniunii și pentru statele membre, prin urmare, prezentul protocol se aplică părților contractante astfel cum se prevede în acord,

CONVIN DUPĂ CUM URMEAZĂ:

ARTICOLUL 1

Modificări ale acordului

Acordul se modifică după cum urmează:

1. În preambul, după al doilea considerent, se introduc următoarele considerente:

„RECUNOSCÂND faptul că libertatea de circulație este un aspect important al pieței interne și că garantarea dreptului resortisanților părților contractante, precum și al membrilor de familie ai acestora de a intra și de a locui pe teritoriile respective, fără restricții nejustificate și cu respectarea deplină a dreptului la egalitatea de tratament, servește la consolidarea funcționării părților pieței interne la care participă Elveția,

CONȘTIENȚE de necesitatea de a asigura uniformitatea în părțile pieței interne la care participă Elveția, înțelegându-se că acordul trebuie interpretat în conformitate cu principiul interpretării uniforme prevăzut la articolul 7 din Protocolul instituțional la prezentul acord, se menține competența Curții Federale Elvețiene și a tuturor celorlalte instanțe judecătorești elvețiene, precum și a instanțelor judecătorești ale statelor membre ale Uniunii Europene și a Curții de Justiție a Uniunii Europene de a interpreta prezentul acord în cazuri individuale,

REAMINTIND că libertatea de circulație și dreptul la egalitatea de tratament se extinde la resortisanții unei părți contractante care își exercită sau urmăresc să își exercite dreptul la liberă circulație fără să se fi deplasat sau fără să se fi deplasat încă pentru a-și stabili reședința pe teritoriul unei alte părți contractante, anumite drepturi legate de exercitarea anterioară a liberei circulații, inclusiv dreptul la egalitatea de tratament, pot, de asemenea, continua să se aplice după încetarea șederii resortisantului unei părți contractante pe teritoriul unei alte părți contractante,

REAMINTIND ÎN CONTINUARE că libera circulație a persoanelor include lucrătorii, persoanele care desfășoară o activitate independentă și persoanele inactive economic, cu condiția ca aceste persoane să respecte cerințele privind șederea legală prevăzute în prezentul acord, inclusiv, după caz, deținerea unor resurse suficiente și a unei asigurări de sănătate complete, astfel încât să nu devină o povară excesivă pentru sistemele de asistență socială ale părților contractante,

SUBLINIIND obiectivul de consolidare și de dezvoltare a parteneriatului cuprinzător dintre Uniune și Elveția la potențialul său deplin,”.

2. Articolul 4 se înlocuiește cu următorul text:

„ARTICOLUL 4

Dreptul de ședere și de acces la o activitate economică

Dreptul de ședere și de acces la o activitate economică este garantat în conformitate cu anexa I.”

3. Se introduc următoarele articole:

„ARTICOLUL 4a

Dreptul de stabilire

(1) Un resortisant al unei părți contractante are dreptul de a se stabili pe teritoriul unei alte părți contractante pentru a desfășura o activitate independentă.

(2) În cadrul prevăzut de dispozițiile prezentului acord, se interzic restricțiile privind libertatea de stabilire a resortisanților unei părți contractante pe teritoriul unei alte părți contractante. Această interdicție se aplică, de asemenea, restricțiilor privind înființarea de agenții și sucursale de către resortisanții unei părți contractante stabiliți pe teritoriul altei părți contractante.

ARTICOLUL 4b

Egalitatea de tratament pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă

(1) În ceea ce privește accesul la o activitate independentă și la desfășurarea acesteia, persoanei care desfășoară o activitate independentă nu i se acordă un tratament mai puțin favorabil decât cel acordat de țara gazdă resortisanților săi.

(2) Dispozițiile articolelor 7-10 din Regulamentul (UE) nr. 492/2011¹ se aplică *mutatis mutandis* persoanelor care desfășoară o activitate independentă menționate în prezentul acord.”

4. La articolul 5, alineatul (4) se înlocuiește cu următorul text:

„(4) Drepturile menționate la prezentul articol sunt garantate în conformitate cu anexele I, II și III.”

5. Se introduc următoarele articole:

„ARTICOLUL 5a

Prestarea de servicii

În ceea ce privește prestarea de servicii, următoarele sunt interzise în temeiul articolului 5 din prezentul acord:

(a) orice restricție cu privire la prestarea de servicii transfrontaliere pe teritoriul unei părți contractante care nu depășește 90 de zile de muncă efectivă într-un an calendaristic;

¹ Regulamentul (UE) nr. 492/2011 (JO L 141, 27.5.2011, p. 1), astfel cum se aplică în conformitate cu anexa I.

- (b) orice restricție cu privire la dreptul de intrare și de ședere în cazurile reglementate de articolul 5 alineatul (2) din prezentul acord privind lucrătorii salariați, care nu dețin cetățenia uneia dintre părțile contractante, ai persoanelor care prestează servicii, integrați pe piața obișnuită a forței de muncă a unei părți contractante și detașați în vederea prestării unui serviciu pe teritoriul unei alte părți contractante, fără a aduce atingere articolului 7i.

ARTICOLUL 5b

Societăți care prestează servicii

Dispozițiile articolului 5a se aplică societăților constituite în conformitate cu legislația părților contractante și care își au sediul social, administrația centrală sau locul principal de desfășurare a activității pe teritoriul unei părți contractante.

ARTICOLUL 5c

Egalitatea de tratament pentru persoanele care prestează servicii

O persoană care prestează servicii și care are dreptul sau care a fost autorizată să presteze un serviciu are posibilitatea, în sensul acestei prestări, să-și desfășoare temporar activitatea în statul în care este prestat serviciul în aceleași condiții cu cele impuse de statul respectiv propriilor resortisanți, în conformitate cu dispozițiile prezentului acord și ale anexelor I, II și III.

ARTICOLUL 5d

Norme privind șederea persoanelor care prestează servicii

(1) Persoanele care prestează servicii și care sunt resortisanți ai statelor membre ale Uniunii sau ai Elveției și care sunt stabilite pe teritoriul unei părți contractante, alta decât cea a beneficiarului serviciilor, și lucrătorii salariați, indiferent de cetățenia lor, ai persoanelor care prestează servicii, integrați pe piața obișnuită a forței de muncă a unei părți contractante și detașați pentru prestarea unui serviciu pe teritoriul unei alte părți contractante, care au dreptul sau au fost autorizați să presteze un serviciu pentru o perioadă mai mare de 90 de zile de muncă efectivă într-un an calendaristic primesc, pentru atestarea acestui drept, un permis de ședere pentru o perioadă egală cu cea a prestării de servicii care depășește 90 de zile de muncă efectivă într-un an calendaristic.

(2) În scopul eliberării permiselor respective, părțile contractante nu le pot cere persoanelor menționate la alineatul (1) să prezinte mai mult decât:

- (a) o carte de identitate valabilă sau un pașaport valabil, fără a aduce atingere articolului 7i;
- (b) dovezi că prestează sau că doresc să presteze un serviciu.

ARTICOLUL 5e

Durata prestării de servicii

(1) Durata totală a prestării de servicii în temeiul articolului 5a litera (a), fie că aceasta este continuă sau constă în perioade succesive de prestare a serviciilor, nu poate depăși 90 de zile de muncă efectivă într-un an calendaristic.

(2) Dispozițiile alineatului (1) nu aduc atingere îndeplinirii de către o persoană care prestează un serviciu a obligațiilor sale legale în baza garanției date beneficiarului serviciului sau cauzelor de forță majoră.

ARTICOLUL 5f

Norme aplicabile prestării de servicii

(1) Dispozițiile articolelor 5a și 5c nu se aplică activităților care presupun, fie și ocazional, exercitarea autorității publice în partea contractantă respectivă.

(2) Dispozițiile articolelor 5a și 5c și măsurile adoptate în temeiul acestora nu împiedică aplicabilitatea actelor cu putere de lege și a actelor administrative care prevăd aplicarea condițiilor de muncă și de angajare salariaților detașați în scopul prestării unui serviciu, în conformitate cu actele juridice relevante ale Uniunii privind detașarea lucrătorilor menționate în anexa I.

(3) Dispozițiile articolului 5a litera (a) și ale articolului 5c nu aduc atingere aplicabilității actelor cu putere de lege și a actelor administrative existente la nivelul fiecărei părți contractante la data intrării în vigoare a prezentului acord, respectiv 1 iunie 2002, cu privire la:

(i) activitățile agențiilor de muncă temporară și provizorie. Mai precis, alinierea dinamică a Elveției la Regulamentul (UE) 2016/589¹ nu are drept rezultat imposibilitatea Elveției de a aplica actele cu putere de lege și actele administrative naționale în cazul acestor activități;

¹ Regulamentul (UE) 2016/589 (JO L 107, 22.4.2016, p. 1), astfel cum se aplică în conformitate cu anexa I.

- (ii) serviciile financiare atunci când prestarea face obiectul unei autorizări prealabile pe teritoriul unei părți contractante, iar prestatorul este supus unui control prudential efectuat de către autoritățile publice ale părții contractante respective.

ARTICOLUL 5g

Perioada de notificare prealabilă și controalele

- (1) Elveția poate aplica o perioadă de notificare prealabilă de maximum patru zile lucrătoare în anumite sectoare înainte de începerea prestării de servicii pentru prestatorii de servicii care desfășoară o activitate independentă și care prestează servicii pe teritoriul său, precum și înainte de detașare pentru prestatorii de servicii care detașează lucrători pe teritoriul său în vederea efectuării de controale la fața locului.
- (2) Elveția definește în mod autonom cantitatea controalelor și densitatea controalelor, precum și sectoarele și domeniile care urmează să fie controlate, inclusiv sectoarele și domeniile care nu fac obiectul perioadei de notificare prealabilă de maximum patru zile lucrătoare, pe baza unei analize obiective a riscurilor, în mod proporțional și nediscriminatoriu, ținând seama de faptul că acordul limitează libertatea de a presta servicii la 90 de zile de muncă efectivă într-un an calendaristic.
- (3) Stabilirea sectoarelor respective se revizuieste și se actualizează periodic.

ARTICOLUL 5h

Garanții financiare și sancțiuni

În cazul prestatorilor de servicii care nu și-au îndeplinit obligațiile financiare față de autoritățile și organismele de asigurare a respectării legii menționate în Declarația comună privind sistemele de control eficace, inclusiv sistemul dual de asigurare a respectării legii din Elveția în ceea ce privește o prestare anterioară de servicii, Elveția poate solicita depunerea unei garanții financiare proporționale înainte ca prestatorii respectivi să poată presta din nou servicii în sectoare determinate pe baza unei analize autonome și obiective a riscurilor.

În cazul neplății garanției financiare, Elveția este în măsură să impună sancțiuni proporționale până la interdicția de a presta servicii până la plata garanției.

ARTICOLUL 5i

Dovada desfășurării unei activități independente

Pentru a combate fenomenul activității independente fictive prin controale eficiente și bazate pe riscuri, Elveția poate solicita prestatorilor de servicii care desfășoară o activitate independentă să furnizeze documente care să permită realizarea unor controale eficace în cadrul controalelor *ex post* (cel mult: confirmarea înregistrării, dacă este cazul; dovada înregistrării la autoritățile de securitate socială ca persoană care desfășoară o activitate independentă în țara de reședință; dovada relației contractuale).

ARTICOLUL 5j

Menținerea nivelului de protecție

(1) Pentru a menține nivelul de protecție a lucrătorilor detașați, astfel cum s-a convenit între Elveția și Uniune în prezentul acord la momentul intrării în vigoare a Protocolului de modificare, modificările aduse Directivelor 96/71/CE¹ și 2014/67/UE² sau noile acte juridice ale Uniunii în domeniul detașării lucrătorilor nu sunt integrate în prezentul acord, în pofida articolului 5 din Protocolul instituțional la prezentul acord, în măsura în care efectul lor ar fi slăbirea sau reducerea semnificativă a nivelului de protecție a lucrătorilor detașați în ceea ce privește clauzele și condițiile de încadrare în muncă, în special remunerarea și indemnizațiile.

(2) În sensul alineatului (1), orice modificare a nivelului de protecție a lucrătorilor detașați se evaluează în ansamblul său, ținând seama de toate dispozițiile relevante ale prezentului acord.

ARTICOLUL 5k

Beneficiarii serviciilor

Resortisanților unui stat membru al Uniunii sau ai Elveției care intră pe teritoriul unei părți contractante numai pentru a beneficia de servicii li se poate solicita să se înregistreze în conformitate cu actele menționate în anexa I.”

¹ Directiva 96/71/CE (JO L 18, 21.1.1997, p. 1), astfel cum se aplică în conformitate cu anexa I la data intrării în vigoare a Protocolului de modificare.

² Directiva 2014/67/UE (JO L 159, 28.5.2014, p. 11), astfel cum se aplică în conformitate cu anexa I la data intrării în vigoare a Protocolului de modificare.

6. Se introduc următoarele articole:

„ARTICOLUL 7a

Lucrătorii frontalieri

Un lucrător frontalier este un resortisant al unei părți contractante care desfășoară o activitate salariată sau independentă pe teritoriul unei părți contractante și care își are reședința pe teritoriul celeilalte părți contractante, unde se întoarce, de regulă, în fiecare zi sau cel puțin o dată pe săptămână.

Autoritățile competente ale părții contractante în care lucrătorul frontalier își desfășoară activitatea pentru perioade de muncă mai mari de trei luni într-un an calendaristic pot înregistra lucrătorul frontalier în scopuri de declarare.

Autoritățile competente îi eliberează lucrătorului frontalier un certificat de înregistrare în scopuri de declarare gratuit sau în schimbul plății unei taxe care nu o depășește pe cea impusă resortisanților pentru eliberarea unor documente similare.

Înregistrarea în temeiul prezentului articol nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor lucrătorilor frontalieri în cauză prevăzute în actele menționate în anexele la prezentul acord. Pentru perioadele de muncă mai scurte de trei luni sau de până la trei luni, părțile contractante pot aplica procedura de notificare în conformitate cu Declarația comună privind notificarea încadrării în muncă.

ARTICOLUL 7b

Studenții

Unui student care nu are drept de ședere pe teritoriul celeilalte părți contractante în temeiul niciunei alte dispoziții a prezentului acord i se poate solicita să se înregistreze în conformitate cu actele menționate în anexa I. Prezentul acord nu reglementează accesul la formare profesională sau la ajutorul de întreținere acordat studenților care intră sub incidența prezentului articol.

- (a) fără a aduce atingere tezei anterioare, articolul 2 se aplică, indiferent de locul de reședință al studentului, taxelor de studii și tuturor celelalte taxe sau cheltuieli legate de studii, precum și tuturor mecanismelor de sprijin public conexe, aplicabile studenților înscriși:
 - (i) la universități, institute universitare, universități de științe aplicate, universități ale institutelor de științe aplicate și instituții de învățământ superior afiliate la oricare dintre acestea din Elveția, finanțate majoritar din fonduri publice și
 - (ii) la orice instituție corespondentă din Uniune.
- (b) Sub rezerva menținerii calității și a caracteristicilor specifice ale sistemelor de învățământ existente, inclusiv ale sistemelor sale de admitere și ale organizării competențelor, nicio parte contractantă nu reduce nivelul general al studenților înscriși la instituțiile sale menționate la litera (a) care sunt resortisanți ai celorlalte părți contractante și care nu au avut drept de ședere pe teritoriul său înainte de a-și începe studiile, începând cu data intrării în vigoare a prezentei dispoziții. Din motive de claritate, teza de mai sus nu implică obligația părților contractante de a-și modifica sistemele de admitere și nici de a-și majora nivelul studenților menționat anterior sau de a rezerva un nivel minim de locuri pentru studenții din celelalte părți contractante.

- (c) Părțile contractante nu discriminează între resortisanții celorlalte părți contractante la aplicarea literelor (a) și (b).

ARTICOLUL 7c

Exercitarea autorității publice

- (1) Unui resortisant al unei părți contractante care desfășoară o activitate salariată i se poate refuza dreptul de a ocupa un post în administrația publică ce presupune exercitarea puterii publice și este destinat protejării intereselor generale ale statului sau ale altor organisme publice.
- (2) Unei persoane care desfășoară o activitate independentă i se poate refuza dreptul de a desfășura o activitate care presupune, fie și ocazional, exercitarea autorității publice.

ARTICOLUL 7d

Ordinea publică

Drepturile acordate în temeiul dispozițiilor prezentului acord pot fi restricționate numai prin intermediul unor măsuri justificate de motive de ordine publică, siguranță publică sau sănătate publică.

ARTICOLUL 7e

Șederea permanentă

Elveția și statele membre pot decide să acorde dreptul de ședere permanentă în temeiul articolului 16 din Directiva 2004/38/CE¹ numai cetățenilor Uniunii și, respectiv, resortisanților elvețieni care au avut reședința legală în statul gazdă pentru o perioadă totală de cinci ani în calitate de lucrători sau de persoane care desfășoară o activitate independentă, inclusiv celor care își păstrează acest statut în conformitate cu directiva menționată, precum și membrilor de familie ai acestor persoane. Cu condiția să facă parte dintr-o singură perioadă de ședere legală în statul gazdă, perioadele care se iau în considerare nu trebuie să fie continue, ci pot fi întrerupte de perioade de ședere legală în calitate de persoane inactive economic.

În scopul calculării perioadelor necesare pentru dobândirea dreptului de ședere permanentă în conformitate cu primul paragraf, Elveția și statele membre pot decide să nu ia în considerare perioadele de șase luni sau mai mult în care persoana este pe deplin dependentă de asistența socială.

Sub rezerva Declarației comune privind refuzul asistenței sociale și anularea dreptului de ședere înainte de dobândirea dreptului de ședere permanentă și în conformitate cu articolul 10 alineatul (6) din Protocolul instituțional la prezentul acord, normele privind șederea prevăzute la articolul 7 din Directiva 2004/38/CE² rămân aplicabile persoanelor care nu îndeplinesc condițiile pentru a beneficia de dreptul de ședere permanentă.

¹ Directiva 2004/38/CE (JO L 158, 30.4.2004, p. 77), astfel cum se aplică în conformitate cu anexa I.

² Directivă aplicabilă în conformitate cu anexa I.

ARTICOLUL 7f

Dobândirea de bunuri imobile

(1) Resortisanții unei părți contractante care au drept de ședere și reședința principală în statul gazdă se bucură de aceleași drepturi precum un resortisant în ceea ce privește dobândirea de bunuri imobile. Aceștia își pot stabili reședința principală în statul gazdă în orice moment în conformitate cu normele naționale indiferent de durata încadrării lor în muncă. Părăsirea statului gazdă nu implică nicio obligație de a înstrăina aceste bunuri.

(2) Resortisanții unei părți contractante care au drept de ședere, dar nu își au reședința principală în statul gazdă se bucură de aceleași drepturi precum un resortisant în ceea ce privește dobândirea de bunuri imobile necesare activității lor economice. Părăsirea statului gazdă nu implică nicio obligație de a înstrăina aceste bunuri. Aceștia pot fi, de asemenea, autorizați să cumpere o a doua reședință sau o casă de vacanță. Pentru această categorie de resortisanți, prezentul acord nu afectează normele care se aplică investițiilor de capital sau afacerilor cu terenuri libere de construcții și cu apartamente.

(3) Lucrătorii frontalieri care sunt resortisanți ai unei părți contractante se bucură de aceleași drepturi precum un resortisant în ceea ce privește dobândirea de bunuri imobile pentru activitatea lor economică și a unei reședințe secundare. Părăsirea statului gazdă nu implică nicio obligație de a înstrăina aceste bunuri. Aceștia pot fi, de asemenea, autorizați să cumpere o casă de vacanță. Pentru această categorie de resortisanți, prezentul acord nu afectează normele care se aplică în statul gazdă investițiilor de capital sau afacerilor cu terenuri libere de construcții și cu apartamente.

ARTICOLUL 7g

Cărțile de identitate

Elveția poate continua să elibereze cărți de identitate fără un suport de stocare care să conțină amprentele digitale ale titularului. Aceste cărți de identitate se disting vizual de cărțile de identitate care respectă cerințele actelor menționate în anexa I referitoare la astfel de documente. Orice astfel de carte de identitate eliberată după un an de la intrarea în vigoare a Protocolului de modificare nu poate fi utilizată de resortisanții elvețieni pentru exercitarea liberei circulații.

ARTICOLUL 7h

Expulzarea

În ceea ce privește restrângerea dreptului de intrare și a dreptului de ședere ale resortisanților celeilalte părți din motive de ordine publică sau siguranță publică, se mențin obligațiile care revin Elveției și statelor membre în temeiul acordului înainte de intrarea în vigoare a Protocolului de modificare.

Prin urmare, nu se aplică evoluțiile ulterioare introduse prin capitolul VI din Directiva 2004/38/CE¹ care depășesc aceste obligații, și anume protecția sporită împotriva expulzării prevăzută la articolul 28 alineatele (2) și (3), precum și jurisprudența Curții de Justiție legată de aceste dispoziții. În plus, în ceea ce privește expulzările menționate la articolul 33 alineatul (2) din directivă, în locul aplicării procedurilor prevăzute în dispoziția respectivă, Elveția și statele membre se pot asigura că expulzările sunt efectuate în conformitate cu cerințele acordului înainte de intrarea în vigoare a Protocolului de modificare.

¹ Directivă aplicabilă în conformitate cu anexa I.

ARTICOLUL 7i

Intrarea resortisanților țărilor terțe

Părțile contractante nu pot solicita o viză de intrare sau cerințe echivalente lucrătorilor detașați care nu au cetățenia unei părți contractante și care beneficiază de un drept de intrare fără astfel de cerințe în conformitate cu actele juridice ale Uniunii integrate în anexa I sau cu orice alt instrument în vigoare între părțile contractante. Pentru lucrătorii detașați care necesită o viză de intrare sau cerințe echivalente, partea contractantă în cauză acordă acestor persoane toate facilitățile pentru obținerea vizelor necesare.”

7. Articolul 10 se înlocuiește cu următorul text:

„ARTICOLUL 10

Modificări în componența Uniunii Europene

Orice extindere a acordului la noi state membre face obiectul unui acord între părți, în conformitate cu procedurile lor interne, prin intermediul unui protocol. Cu excepția cazului în care se convine altfel, un astfel de protocol include măsuri tranzitorii, ținând seama de situația economică și socială specifică din Uniune, în special din noile state membre, și din Elveția, având în vedere practica îndelungată a extinderilor anterioare ale prezentului acord.”

8. Articolul 14 se înlocuiește cu următorul text:

„ARTICOLUL 14

Comitetul mixt

(1) Prin prezentul acord se instituie un comitet mixt.

Comitetul mixt este constituit din reprezentanți ai părților contractante.

(2) Comitetul mixt este coprezidat de un reprezentant al Uniunii și de un reprezentant al Elveției.

(3) Comitetul mixt:

- (a) asigură buna funcționare și administrarea și aplicarea eficace a prezentului acord;
- (b) oferă un forum de consultare reciprocă și de schimb continuu de informații între părțile contractante, în special în vederea găsirii unei soluții în cazul oricărei dificultăți de interpretare sau de aplicare a prezentului acord sau a unui act juridic al Uniunii la care se face trimitere în acord în conformitate cu articolul 10 din Protocolul instituțional la prezentul acord;
- (c) adresează recomandări părților contractante cu privire la aspecte care țin de prezentul acord;

- (d) adoptă decizii în cazurile prevăzute de prezentul acord; și
 - (e) exercită orice altă competență care îi este conferită prin prezentul acord.
- (4) Comitetul mixt hotărăște prin consens.

Deciziile sunt obligatorii pentru părțile contractante, care iau toate măsurile necesare pentru a le pune în aplicare.

- (5) Comitetul mixt se reunește cel puțin o dată pe an, alternativ la Bruxelles și Berna, cu excepția cazului în care copreședinții decid altfel. Acesta se reunește, de asemenea, la cererea oricăreia dintre părțile contractante. Copreședinții pot conveni ca o reuniune a Comitetului mixt să aibă loc prin videoconferință sau teleconferință.
- (6) Comitetul mixt își adoptă regulamentul de procedură și îl actualizează după cum este necesar.
- (7) Comitetul mixt poate hotărî înființarea oricărui grup de lucru sau grup de experți care l-ar putea asista în îndeplinirea atribuțiilor sale.”

9. Se introduce următorul articol:

„ARTICOLUL 14a

Clauza de salvagardare

(1) În cazul unor dificultăți economice sau sociale grave cauzate de aplicarea prezentului acord, Comitetul mixt se întrunește, la cererea oricărei părți contractante, pentru a analiza măsurile corespunzătoare în vederea remedierii situației. Comitetul mixt poate decide ce măsuri trebuie luate în termen de 60 de zile de la data cererii. Această perioadă poate fi prelungită de către Comitetul mixt.

(2) În cazul în care Comitetul mixt nu adoptă, în termenul prevăzut la alineatul (1), o decizie cu privire la măsurile corespunzătoare sau de prelungire a termenului respectiv, partea contractantă care a înaintat cererea poate sesiza o instanță de arbitraj în cazul unor dificultăți economice grave. Instanța de arbitraj pronunță o hotărâre definitivă în termen de șase luni de la constituirea sa.

(3) În cazul în care instanța de arbitraj hotărăște că dificultățile invocate au fost dovedite și sunt cauzate de aplicarea prezentului acord, partea contractantă care a înaintat cererea poate adopta măsuri corespunzătoare în vederea remedierii dificultăților respective. În cazul în care măsurile adoptate de o parte contractantă în conformitate cu prezentul alineat creează un dezechilibru între drepturile și obligațiile respective care decurg din prezentul acord, cealaltă parte contractantă poate lua măsuri de reechilibrare adecvate pentru a remedia dezechilibrul respectiv în cadrul domeniului de aplicare al prezentului acord.

(4) În circumstanțe excepționale de urgență în care o parte contractantă riscă să sufere prejudicii economice foarte grave ca urmare a aplicării prezentului acord, partea contractantă respectivă poate sesiza o instanță de arbitraj în conformitate cu apendicele, în cazul în care Comitetul mixt nu adoptă o decizie în termen de 30 de zile de la cerere. Instanța de arbitraj pronunță o hotărâre definitivă în termen de șase luni de la constituirea sa.

(5) În circumstanțele menționate la alineatul (4), în cazul în care instanța de arbitraj hotărăște, la prima vedere, că dificultățile invocate se confirmă, părțile contractante pot adopta măsuri provizorii și, după caz, măsuri provizorii de reechilibrare. Se aplică *mutatis mutandis* articolul III.10 din apendice, cu excepția alineatului (4) litera (c).

(6) Măsurile și măsurile de reechilibrare menționate la alineatele (2)-(5) se adoptă în cadrul domeniului de aplicare al prezentului acord. Domeniul de aplicare și durata măsurilor menționate nu depășesc ceea ce este strict necesar pentru remedierea dificultăților sau a dezechilibrului pe care îl vizează. Se acordă prioritate măsurilor și măsurilor de reechilibrare care afectează în cea mai mică măsură funcționarea prezentului acord.

(7) Măsurile și măsurile de reechilibrare fac obiectul unor consultări în cadrul Comitetului mixt o dată la trei luni de la data adoptării lor, în vederea eliminării lor înainte de data de expirare preconizată sau a limitării domeniului lor de aplicare la ceea ce este strict necesar. Fiecare parte contractantă poate solicita în orice moment Comitetului mixt revizuirea măsurilor și a măsurilor de reechilibrare respective.”

10. Articolul 18 se înlocuiește cu următorul text:

„ARTICOLUL 18

Revizuire

În cazul în care o parte contractantă dorește o revizuire a prezentului acord, aceasta înaintează o propunere în acest sens Comitetului mixt.

Modificările aduse prezentului acord intră în vigoare după îndeplinirea procedurilor interne respective ale părților contractante.”

11. Articolul 21 se înlocuiește cu următorul text:

„ARTICOLUL 21

Relația cu convențiile privind impunerea

(1) Dispozițiile convențiilor bilaterale dintre Elveția și statele membre ale Uniunii de evitare a dublei impuneri nu sunt afectate de dispozițiile prezentului acord. În special, dispozițiile prezentului acord nu afectează definiția „lucrătorilor frontalieri” din convențiile de evitare a dublei impuneri.

(2) Nicio dispoziție din prezentul acord nu poate fi interpretată astfel încât să împiedice părțile contractante să facă distincție, în aplicarea dispozițiilor relevante ale legislației lor fiscale, între contribuabilii care nu se află în situații comparabile, în special în ceea ce privește domiciliul ori sediul acestora. Totuși, această dispoziție nu poate constitui un mijloc de discriminare sau de restrângere a drepturilor persoanelor, astfel cum sunt definite în prezentul acord.

(3) Nicio dispoziție din prezentul acord nu împiedică părțile contractante să adopte sau să aplice măsuri pentru a asigura impunerea, plata și recuperarea efectivă a impozitelor sau pentru a preveni evitarea obligațiilor fiscale sau evaziunea fiscală în conformitate cu legislația lor fiscală națională sau cu orice alt acord sau aranjament internațional sau bilateral care se referă în întregime sau în principal la impozitare, la care Elveția, Uniunea sau orice stat membru este parte.”

12. Se introduc următoarele articole:

„ARTICOLUL 23a

Valabilitatea permiselor de ședere și a altor permise speciale

Permisele de ședere și alte permise speciale eliberate de părțile contractante înainte de intrarea în vigoare a Protocolului de modificare își mențin valabilitatea și se înlocuiesc, la expirarea lor, cu documentele prevăzute în prezentul acord, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile pentru eliberarea documentelor respective.

ARTICOLUL 23b

Dispoziții tranzitorii

- (1) În ceea ce privește aspectele care intră în domeniul de aplicare al Directivei 2004/38/CE¹, se aplică dispozițiile tranzitorii prevăzute la prezentul alineat.
- (a) Există o perioadă de tranziție, care începe la data intrării în vigoare a Protocolului de modificare și se încheie la 24 de luni de la intrarea sa în vigoare.
- (b) Articolele 5k, 7a, 7d, 7e, 7h, 7i și, în sensul prezentului acord, Directiva 2004/38/CE² se aplică din prima zi care urmează datei la care se încheie perioada de tranziție.
- (c) În perioada de tranziție se mențin efectele următoarelor dispoziții ale acordului în versiunea anterioară intrării în vigoare a Protocolului de modificare:
- articolele 1-7 și articolul 16 și
 - articolele 1-9, 12-15, 17, 19, 20, 23 și articolul 24, cu excepția articolului 24 alineatul (4) ultima teză, din anexa I.

¹ Directivă aplicabilă în conformitate cu anexa I.

² Directivă aplicabilă în conformitate cu anexa I.

Dispozițiile respective nu produc niciun efect în ceea ce privește aspectele care intră în domeniul de aplicare al altor acte menționate în anexa I, în special al Regulamentului (UE) nr. 492/2011¹ și al Regulamentului (UE) 2016/589², menționate în secțiunea 2 din anexa I.

(2) În ceea ce privește aspectele care intră în domeniul de aplicare al Directivei 96/71/CE³ și al Directivei 2014/67/UE⁴, dispozițiile tranzitorii prevăzute la prezentul alineat se aplică astfel:

- (a) Există o perioadă de tranziție, care începe la data intrării în vigoare a Protocolului de modificare și se încheie la 36 de luni de la intrarea sa în vigoare.
- (b) Articolul 5f alineatul (2), articolele 5g, 5h și 5i și, în sensul prezentului acord, Directiva 96/71/CE⁵ și Directiva 2014/67/UE⁶ se aplică din prima zi care urmează datei la care se încheie perioada de tranziție.
- (c) În perioada de tranziție se mențin efectele următoarelor dispoziții ale acordului în versiunea anterioară intrării în vigoare a Protocolului de modificare:

— articolul 5 alineatul (4) și articolul 16 și

— articolul 22 alineatul (2) din anexa I.

Dispozițiile respective nu produc niciun efect în ceea ce privește aspectele care intră în domeniul de aplicare al altor acte menționate în secțiunea 2 din anexa I.”

¹ Regulament aplicabil în conformitate cu anexa I.
² Regulament aplicabil în conformitate cu anexa I.
³ Directivă aplicabilă în conformitate cu anexa I.
⁴ Directivă aplicabilă în conformitate cu anexa I.
⁵ Directivă aplicabilă în conformitate cu anexa I.
⁶ Directivă aplicabilă în conformitate cu anexa I.

13. Articolul 24 se înlocuiește cu următorul text:

„ARTICOLUL 24

Domeniul de aplicare teritorială

Prezentul acord se aplică, pe de o parte, teritoriului în care se aplică Tratatul privind Uniunea Europeană și Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare „TFUE”) și în condițiile prevăzute în aceste tratate și, pe de altă parte, teritoriului Elveției.”

14. Anexa I la acord se înlocuiește cu textul din anexa I la prezentul protocol.
15. Anexa II la acord se înlocuiește cu textul din anexa II la prezentul protocol.
16. Anexa III la acord se înlocuiește cu textul din anexa III la prezentul protocol.
17. Protocolul privind reședințele secundare din Danemarca se înlocuiește cu textul Protocolului privind reședințele secundare din Danemarca anexat la prezentul protocol.
18. Anexa I la Protocolul la Acordul dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor, în ceea ce privește participarea, în calitate de părți contractante, a Republicii Cehe, a Republicii Estonia, a Republicii Cipru, a Republicii Letonia, a Republicii Lituania, a Republicii Ungare, a Republicii Malta, a Republicii Polone, a Republicii Slovenia și a Republicii Slovace ca urmare a aderării acestora la Uniunea Europeană, încheiat la Bruxelles la 26 octombrie 2004, se elimină.

19. Textul Protocolului privind dobândirea de bunuri imobile în Malta, anexat la prezentul protocol, se adaugă ca anexă la acord.
20. Textul Protocolului privind permisele de ședere pe termen lung, anexat la prezentul protocol, se adaugă ca anexă la acord.
21. Declarațiile comune și declarația unilaterală, anexate la prezentul protocol, se adaugă la declarațiile anexate la Actul final la acord.

ARTICOLUL 2

Intrarea în vigoare

- (1) Prezentul protocol este ratificat sau aprobat de către Uniune și Elveția în conformitate cu procedurile proprii ale acestora. Uniunea și Elveția își notifică reciproc îndeplinirea procedurilor interne necesare pentru intrarea în vigoare a prezentului protocol.
- (2) Prezentul protocol intră în vigoare în prima zi a celei de a doua luni care urmează ultimei notificări cu privire la instrumentele următoare:
 - (a) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor;
 - (b) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian;

- (c) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian;
- (d) Protocolul privind ajutoarele de stat la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian;
- (e) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul rutier și feroviar de mărfuri și călători;
- (f) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul rutier și feroviar de mărfuri și călători;
- (g) (h) Protocolul privind ajutoarele de stat la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul feroviar și rutier de mărfuri și călători;
- (h) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind schimburile comerciale cu produse agricole;
- (i) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității;
- (j) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității;
- (k) Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind contribuția financiară regulată a Elveției la reducerea disparităților economice și sociale din Uniunea Europeană;

- (l) Acordul dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind participarea Confederației Elvețiene la programele Uniunii;
- (m) Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind clauzele și condițiile de participare a Confederației Elvețiene la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial.

Încheiat la [...], la data de [...], în dublu exemplar, în limbile bulgară, cehă, croată, daneză, engleză, estonă, finlandeză, franceză, germană, greacă, irlandeză, italiană, letonă, lituaniană, maghiară, malteză, neerlandeză, polonă, portugheză, română, slovacă, slovenă, spaniolă și suedeză, fiecare text fiind în egală măsură autentic.

DREPT CARE, subsemnații, autorizați în mod corespunzător în acest sens, au semnat prezentul protocol.

[Semnătură (formularea următoare, în toate cele 24 de limbi ale UE: „Pentru Uniunea Europeană” și „Pentru Confederația Elvețiană”)]

MODIFICĂRI ALE ANEXEI I LA ACORD

Anexa I la acord se înlocuiește cu următorul text:

ANEXA I

LIBERA CIRCULAȚIE A PERSOANELOR, DREPTUL DE STABILIRE
ȘI PRESTAREA DE SERVICII

SECȚIUNEA 1

În scopul aplicării articolelor 2-9 din prezentul acord, actele juridice ale Uniunii enumerate în secțiunea 2 din prezenta anexă se aplică sub rezerva principiului alinierii dinamice menționat la articolul 5 din Protocolul instituțional la prezentul acord, precum și sub rezerva excepțiilor enumerate la alineatul (7) de la articolul respectiv.

Cu excepția cazului în care se prevede altfel în adaptările tehnice, drepturile și obligațiile prevăzute în actele juridice ale Uniunii integrate în prezenta anexă pentru statele membre ale Uniunii se interpretează ca fiind prevăzute pentru Elveția. Aplicarea acestei dispoziții se efectuează cu respectarea deplină a Protocolului instituțional la prezentul acord.

Fără a aduce atingere articolului 16 din Protocolul instituțional și cu excepția cazului în care se prevede altfel în adaptările tehnice, dispozițiile actelor enumerate în secțiunea 2 care impun statelor membre să furnizeze informații altor state membre sau Comisiei se aplică Elveției. În cazul în care aceste informații se referă la supraveghere sau la aplicare, Elveția comunică informațiile respective prin intermediul Comitetului mixt.

SECȚIUNEA 2

ACTE LA CARE SE FACE TRIMITERE

1. 31977 L 0486: Directiva 77/486/CEE a Consiliului din 25 iulie 1977 privind educația copiilor lucrătorilor migranți (JO L 199, 6.8.1977, p. 32).”
2. 31996 L 0071: Directiva 96/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 1996 privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii (JO L 18, 21.1.1997, p. 1), astfel cum a fost modificată prin:
 - 32018 L 0957: Directiva (UE) 2018/957 a Parlamentului European și a Consiliului din 28 iunie 2018 de modificare a Directivei 96/71/CE privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii (JO L 173, 9.7.2018, p. 16).

În sensul prezentului acord, dispozițiile directivei se citesc cu următoarele adaptări:

- (a) la articolul 1 alineatul (-1a), cuvintele «exercitarea drepturilor fundamentale, astfel cum sunt recunoscute în statele membre și la nivelul Uniunii» se înlocuiesc cu «exercitarea drepturilor fundamentale, astfel cum sunt recunoscute în statele membre și la nivelul Uniunii, precum și în Elveția»;
- (b) la articolul 1 alineatul (3):
 - (i) litera (c) nu se aplică Elveției;
 - (ii) al doilea și al treilea paragraf nu se aplică Elveției;
- (c) la articolul 3:
 - (i) alineatul (1b) nu se aplică Elveției;
 - (ii) la alineatul (10), cuvântul «tratatele» se înlocuiește cu cuvântul «acordul»;
- (d) la articolul 4 alineatul (2):
 - (i) la primul paragraf ultima teză, cuvintele «Comisia este informată și ia măsurile necesare» se înlocuiesc cu cuvintele «Comitetul mixt este informat în vederea găsirii unei soluții.»;

(ii) al doilea paragraf se înlocuiește cu următorul text:

«Uniunea Europeană și Elveția cooperează îndeaproape în cadrul Comitetului mixt în vederea examinării dificultăților care ar putea apărea între părțile contractante la aplicarea articolului 3 alineatul (10)»;

(e) în sensul prezentului acord, directiva se aplică din prima zi care urmează datei la care se încheie perioada de tranziție prevăzută la articolul 23b alineatul (2) din acord.

3. 32004 L 0038: Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO L 158, 30.4.2004, p. 77, astfel cum a fost rectificată prin JO L 229, 29.6.2004, p. 35, JO L 30, 3.2.2005, p. 27 și JO L 197, 28.7.2005, p. 34).

În sensul prezentului acord, dispozițiile directivei se citesc cu următoarele adaptări:

- (a) prezentul acord se aplică resortisanților părților contractante. Cu toate acestea, membrii de familie ai acestora, în sensul directivei, care au cetățenia unei țări terțe beneficiază de anumite drepturi în conformitate cu directiva;

- (b) termenii «cetățean al Uniunii» și «cetățeni ai Uniunii» se înlocuiesc cu termenii «resortisant al unui stat membru sau al Elveției» și, respectiv, «resortisanți ai statelor membre și ai Elveției»;
- (c) articolul 16 are următorul conținut:

„(1) Resortisanții statelor membre și ai Elveției care au avut reședința legală în temeiul articolului 7 alineatul (1) litera (a) sau alineatul (3) pentru o perioadă totală de cinci ani pe teritoriul unei alte părți contractante dobândesc dreptul de ședere permanentă pe teritoriul acesteia. Acest drept nu face obiectul condițiilor prevăzute în capitolul III.

(2) Cu condiția să facă parte dintr-o singură perioadă de ședere legală în statul gazdă, perioadele care se iau în considerare la calcularea dobândirii dreptului de ședere permanentă în temeiul alineatului (1) nu trebuie să fie continue, ci pot fi întrerupte de perioade de ședere legală care nu se întemeiază pe articolul 7 alineatul (1) litera (a) sau alineatul (3).

(3) În scopul calculării perioadelor necesare pentru dobândirea dreptului de ședere permanentă în conformitate cu alineatul (1), Elveția și statele membre pot decide să nu ia în considerare perioadele de șase luni sau mai mult în care persoana este pe deplin dependentă de asistența socială.

(4) Dreptul de ședere permanentă este dobândit, de asemenea, de membrii de familie care au avut reședința legală împreună cu un resortisant al unui stat membru sau al Elveției în statul gazdă pentru o perioadă neîntreruptă de cinci ani.

(5) Continuitatea șederii nu este afectată de absențe temporare care nu depășesc un total de șase luni pe an sau de absențe de durată mai lungă în vederea îndeplinirii serviciului militar obligatoriu ori de o absență de maxim douăsprezece luni consecutive determinată de motive importante, precum sarcina și nașterea, boli grave, studiile sau formare profesională ori detașarea într-o altă țară.

(6) Odată dobândit, dreptul de ședere permanentă se pierde numai în cazul unei absențe din statul gazdă pe o perioadă care depășește doi ani consecutivi.

(7) Prin derogare de la alineatul (1), statele membre și Elveția pot decide ca dreptul de ședere permanentă să fie dobândit de resortisanții statelor membre și ai Elveției care au avut reședința legală pe teritoriul unei alte părți contractante pentru o perioadă neîntreruptă de cinci ani.»;

(d) la articolul 24:

(i) la alineatul (1), cuvintele «de tratat și de dreptul derivat» se citesc «de acord»;

(ii) alineatul (2) se înlocuiește cu următorul text:

«Prin derogare de la dispozițiile alineatului (1), statul gazdă nu este obligat să acorde dreptul la prestații de asistență socială în timpul primelor trei luni de ședere sau, după caz, în timpul perioadei mai lungi prevăzute la articolul 14 alineatul (4) litera (b) și nici nu este obligat să acorde ajutoare pentru studii, inclusiv pentru formare profesională, constând în burse de studiu sau împrumuturi, altor persoane decât lucrătorilor, persoanelor care desfășoară o activitate independentă, persoanelor care își mențin acest statut și membrilor familiilor acestora.»;

(e) la articolul 28, alineatele (2) și (3) nu se aplică;

(f) la articolul 33, se adaugă următorul alineat:

«În locul aplicării procedurilor prevăzute la alineatul (2), Elveția și statele membre pot să se asigure că executarea deciziilor de expulzare se efectuează în conformitate cu cerințele prevăzute la articolul 3 din Directiva 64/221/CEE*.

* Directiva 64/221/CEE a Consiliului din 25 februarie 1964 privind coordonarea măsurilor speciale referitoare la circulația și șederea străinilor, justificate de motive de ordine publică, de siguranță publică sau de sănătate publică (JO 56, 4.4.1964, p. 850), astfel cum era aplicabilă la data intrării în vigoare a acordului la 1 iunie 2002»;

(g) în sensul prezentului acord, directiva se aplică din prima zi care urmează datei la care se încheie perioada de tranziție prevăzută la articolul 23b alineatul (1) din prezentul acord.

4. 32006 R 0635: Regulamentul (CE) nr. 635/2006 al Comisiei din 25 aprilie 2006 de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 1251/70 privind dreptul lucrătorilor de a rămâne pe teritoriul unui stat membru după ce au ocupat un loc de muncă (JO L 112, 26.4.2006, p. 9).

5. 32011 R 0492: Regulamentul (UE) nr. 492/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 aprilie 2011 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Uniunii (JO L 141, 27.5.2011, p. 1), astfel cum a fost modificat prin:

— 32016 R 0589: Regulamentul (UE) 2016/589 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 aprilie 2016 (JO L 107, 22.4.2016, p. 1);

— 32019 R 1149: Regulamentul (UE) 2019/1149 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 (JO L 186, 11.7.2019, p. 21).

În sensul prezentului acord, dispozițiile regulamentulului se citesc cu următoarele adaptări:

(a) articolul 9 alineatul (1) are următorul text: «Fără a aduce atingere articolului 7f din acord, lucrătorul care este resortisant al unei părți contractante și care ocupă un loc de muncă pe teritoriul altei părți contractante beneficiază de toate drepturile și avantajele acordate lucrătorilor naționali în ceea ce privește locuințele, inclusiv dreptul de proprietate asupra locuinței de care are nevoie.»;

(b) la articolul 36:

(i) alineatul (1) nu se aplică;

(ii) la alineatul (2), trimiterea la «dispozițiil[e] adoptate în conformitate cu articolul 48 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene» se interpretează ca trimitere la actele juridice ale Uniunii Europene în domeniul securității sociale integrate în prezentul acord.

6. 32012 R 1024: Regulamentul (UE) nr. 1024/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne și de abrogare a Deciziei 2008/49/CE a Comisiei (JO L 316, 14.11.2012, p. 1), astfel cum a fost modificat prin:
- 32013 L 0055: Directiva 2013/55/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 2013 (JO L 354, 28.12.2013, p. 132),
 - 32014 L 0060: Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 (JO L 159, 28.5.2014, p. 1), astfel cum a fost rectificată prin JO L 147, 12.6.2015, p. 24,
 - 32014 L 0067: Directiva 2014/67/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 (JO L 159, 28.5.2014, p. 11),
 - 32016 R 1191: Regulamentul (UE) 2016/1191 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 iulie 2016 (JO L 200, 26.7.2016, p. 1);
 - 32016 R 1628: Regulamentul (UE) 2016/1628 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2016 (JO L 252, 16.9.2016, p. 53), astfel cum a fost rectificat prin JO L 231, 6.9.2019, p. 29;
 - 32018 R 1724: Regulamentul (UE) 2018/1724 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 octombrie 2018 (JO L 295, 21.11.2018, p. 1),
 - 32020 L 1057: Directiva (UE) 2020/1057 a Parlamentului European și a Consiliului din 15 iulie 2020 (JO L 249, 31.7.2020, p. 49),

— 32020 R 1055: Regulamentul (UE) 2020/1055 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 iulie 2020 (JO L 249, 31.7.2020, p. 17).

Elveția utilizează Sistemul de informare al pieței interne (IMI) ca țară terță pentru schimburile de informații, inclusiv de date cu caracter personal, cu actorii IMI din Uniune pentru a pune în aplicare proceduri de cooperare administrativă, după caz, în sensul prezentului acord.

În sensul prezentului acord, Comisia consideră în continuare că Elveția asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal, astfel cum se menționează la articolul 23 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (UE) nr. 1024/2012, atât timp cât Decizia 2000/518/CE¹ rămâne în vigoare. În sensul prezentei anexe și astfel cum sunt definite la articolul 4 din Directiva 96/71/CE și la articolul 6, la articolul 7, la articolul 10 alineatul (3) și articolele 14-18 din Directiva 2014/67/UE, Elveția utilizează IMI în conformitate cu principiile și modalitățile aferente schimburilor prevăzute la articolele respective.

În sensul prezentului acord, *Commissions Paritaires* elvețiene sunt considerate autorități competente în sensul articolului 5 al doilea paragraf litera (f) din Regulamentul (UE) nr. 1024/2012 și al articolului 2 litera (a) din Directiva 2014/67/UE. Ele utilizează IMI pentru desfășurarea cooperării astfel cum se prevede la articolul 4 din Directiva 96/71/CE și la articolul 6, la articolul 7 și la articolul 10 alineatul (3) din Directiva 2014/67/UE, atunci când, astfel cum au fost împuternicite de către Elveția, pun în aplicare convențiile colective de muncă din Elveția și legislația elvețiană privind lucrătorii detașați, în conformitate cu Directiva 96/71/CE și cu Directiva 2014/67/UE.

¹ Decizia 2000/518/CE a Comisiei din 26 iulie 2000 în temeiul Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind protecția adecvată a datelor cu caracter personal în Elveția (JO L 215, 25.8.2000, p. 1), cu modificările ulterioare.

În sensul acordului, dispozițiile Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 se citesc cu următoarele adaptări:

- (a) la articolul 5 prima teză, trimiterea la Directiva 95/46/CE se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimitere la legislația națională relevantă;
- (b) articolul 8 alineatul (1) litera (e) nu se aplică Elveției;
- (c) la articolul 9 alineatul (5), în ceea ce privește Elveția, cuvintele «dreptul Uniunii» se înlocuiesc cu «dreptul Uniunii astfel cum este integrat în prezentul acord»;
- (d) la articolul 10 alineatul (1), în ceea ce privește Elveția, cuvintele «în conformitate cu legislația națională sau a Uniunii» se înlocuiesc cu cuvintele «în conformitate cu legislația elvețiană»;
- (e) la articolul 16 alineatele (1) și (2), trimiterea la Directiva 95/46/CE se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimitere la legislația națională relevantă;
- (f) la articolul 17 alineatul (4), trimiterea la Directiva 95/46/CE se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimitere la legislația națională relevantă;
- (g) la articolul 18 alineatul (1), trimiterea la Directiva 95/46/CE se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimitere la legislația națională relevantă;
- (h) la articolul 20, trimiterea la Directiva 95/46/CE se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimitere la legislația națională relevantă;

(i) la articolul 21:

(i) la alineatul (1), trimiterea la Directiva 95/46/CE se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimitere la legislația națională relevantă;

(ii) alineatul (3) nu se aplică;

(j) articolul 25 nu se aplică;

(k) articolul 26 alineatul (1) se interpretează în conformitate cu articolul 13 din Protocolul instituțional la prezentul acord;

(l) Elveția este inclusă în IMI în prima zi a celei de a treizeci și șaptea luni de la intrarea în vigoare a Protocolului de modificare.

7. 32014 L 0054: Directiva 2014/54/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind măsurile de facilitare a exercitării drepturilor conferite lucrătorilor în contextul liberei circulații a lucrătorilor (JO L 128, 30.4.2014, p. 8).

În sensul prezentului acord, dispozițiile directivei se citesc cu următoarele adaptări:

(a) cuvintele «lucrătorii din Uniune» se înlocuiesc cu cuvântul «lucrătorii»;

(b) la articolul 1, cuvintele «articolul 45 din TFUE» se înlocuiesc cu cuvântul «acord», iar la articolul 3, cuvintele «articolului 45 din TFUE» se înlocuiesc cu cuvântul «acordului»;

- (c) la articolul 4, cuvintele «normelor Uniunii privind libera circulație a lucrătorilor» se înlocuiesc cu cuvintele «normelor privind libera circulație a lucrătorilor în temeiul acordului», iar cuvântul «SOLVIT» nu se aplică;
- (d) la articolul 6, cuvintele «dreptul Uniunii» se înlocuiesc cu cuvântul «acord»;
- (e) la articolul 7, cuvintele «articolul 21 din TFUE și în Directiva 2004/38/CE» se înlocuiesc cu cuvântul «acordul»;
- (f) în sensul prezentului acord, directiva se aplică din prima zi a celei de a douăzeci și cincea luni de la intrarea în vigoare a Protocolului de modificare.

8. 32014 L 0067: Directiva 2014/67/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind asigurarea respectării aplicării Directivei 96/71/CE privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne («Regulamentul IMI») (JO L 159, 28.5.2014, p. 11);

În sensul prezentului acord, dispozițiile directivei se citesc cu următoarele adaptări:

(a) la articolul 1:

- (i) la alineatul (1) al doilea paragraf, cuvintele «facilitând în același timp exercitarea libertății de a presta servicii pentru prestatorii de servicii, promovând un climat de concurență loială între aceștia din urmă și sprijinind astfel funcționarea pieței interne» se citesc «facilitând în același timp, în măsura prevăzută de acord, exercitarea libertății de a presta servicii, promovând, în măsura prevăzută de acord, concurența loială între aceștia din urmă și sprijinind astfel funcționarea domeniilor legate de piața internă la care participă Elveția»;
- (ii) la alineatul (2), cuvintele «exercitarea drepturilor fundamentale, astfel cum sunt recunoscute în statele membre, precum și la nivelul Uniunii» se înlocuiesc cu cuvintele «exercitarea drepturilor fundamentale, astfel cum sunt recunoscute în statele membre și la nivelul Uniunii, precum și în Elveția»;

(b) la articolul 4 alineatul (3) litera (c), în ceea ce privește Elveția, cuvintele «în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 593/2008 (Roma I) și/sau Convenția de la Roma» se înlocuiesc cu cuvintele «în conformitate cu Convenția privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, încheiată la Lugano la 30 octombrie 2007»;

- (c) la articolul 6:
- (i) la alineatul (5) al doilea paragraf, cuvintele «Comisia este informată, dacă este cazul prin intermediul IMI, și ia măsurile adecvate» se înlocuiesc cu «Comitetul mixt este informat în vederea găsirii unei soluții.»;
 - (ii) la alineatul (10), cuvintele «dispozițiile relevante din dreptul național și din dreptul Uniunii» se înlocuiesc cu cuvintele «legislația națională relevantă și acordul»;
- (d) la articolul 7 alineatul (6), cuvintele «dreptul Uniunii» se înlocuiesc cu cuvântul «acordul»;
- (e) la articolul 9:
- (i) la alineatul (1):
 - la primul paragraf, cuvintele «dreptul Uniunii» se înlocuiesc cu cuvântul «acordul»;
 - la al doilea paragraf litera (a), cuvintele «cel târziu la începutul prestării serviciilor» se citesc, în cazul Elveției, «în anumite sectoare, cu maximum patru zile lucrătoare înainte de detașare, pentru prestatorii de servicii care detașează lucrători pe teritoriul său, în vederea efectuării de controale la fața locului (Elveția definește în mod autonom sectoarele și domeniile care fac obiectul perioadei de notificare prealabilă, pe baza unei analize obiective a riscurilor, în mod proporțional și nediscriminatoriu, ținând seama de faptul că acordul limitează libertatea de a presta servicii la 90 de zile de muncă efectivă într-un an calendaristic)»;

- (ii) la alineatul (3), cuvintele «legislația Uniunii» se înlocuiesc cu cuvântul «acord»;
 - (iii) la alineatul (5), al doilea și al treilea paragraf nu se aplică Elveției;
- (f) la articolul 10 alineatul (2), se adaugă următoarea teză:
- «Elveția definește în mod autonom cantitatea controalelor și densitatea controalelor, precum și sectoarele și domeniile care urmează să fie controlate pe baza unei analize obiective a riscurilor, în mod proporțional și nediscriminatoriu, ținând seama de faptul că acordul limitează libertatea de a presta servicii la 90 de zile de muncă efectivă într-un an calendaristic.»;
- (g) la articolul 12:
- (i) la alineatul (4), cuvintele «legislația Uniunii» se înlocuiesc cu cuvântul «acordul»;
 - (ii) la alineatul (6), cuvintele «cu dreptul intern și/sau practicile Uniunii și naționale» se înlocuiesc cu cuvintele «cu acordul și cu dreptul intern și/sau practicile naționale»;
 - (iii) alineatul (8) nu se aplică Elveției;

(h) la articolul 20, se adaugă următoarele teze:

«În cazul prestatorilor de servicii care nu și-au îndeplinit obligațiile financiare față de autoritățile și organismele de asigurare a respectării legii în ceea ce privește o prestare anterioară de servicii, Elveția poate solicita depunerea unei garanții financiare proporționale înainte ca prestatorii respectivi să poată presta din nou servicii în sectoare determinate pe baza unei analize autonome și obiective a riscurilor. În cazul neplății garanției financiare, Elveția este în măsură să impună sancțiuni proporționale până la interdicția de a presta servicii până la plata garanției.»;

(i) în sensul prezentului acord, directiva se aplică din prima zi care urmează datei la care se încheie perioada de tranziție prevăzută la articolul 23b alineatul (2) din acord.

9. 32016 R 0589: Regulamentul (UE) 2016/589 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 aprilie 2016 privind o rețea europeană de servicii de ocupare a forței de muncă (EURES), accesul lucrătorilor la servicii de mobilitate și integrarea mai bună a piețelor forței de muncă și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 492/2011 și (UE) nr. 1296/2013 (JO L 107, 22.4.2016, p. 1), astfel cum a fost modificat prin:

— 32019 R 1149: Regulamentul (UE) 2019/1149 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 (JO L 186, 11.7.2019, p. 21).

În sensul prezentului acord, dispozițiile regulamentului se citesc cu următoarele adaptări:

- (a) în sensul acordului, Comisia consideră în continuare că Elveția asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal, astfel cum se menționează la articolul 34 din Regulamentul (UE) 2016/589, atât timp cât Decizia 2000/518/CE¹ rămâne în vigoare;
- (b) cuvintele «articolul 45 din TFUE» se înlocuiesc cu cuvintele «articolul 4 din acord»;
- (c) cuvintele «cetățenilor Uniunii» se înlocuiesc cu cuvintele «resortisanților statelor membre și ai Elveției»;
- (d) la articolul 6:
 - (i) trimiterile la articolul 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană și la articolul 145 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene nu se aplică;
 - (ii) la litera (d), cuvintele «în Uniune» se înlocuiesc cu «în Uniune și în Elveția», iar cuvintele «în conformitate cu dreptul și practicile Uniunii și cu dreptul și practicile naționale» se înlocuiesc cu «în conformitate cu acordul și cu dreptul și practicile naționale»;
- (e) la articolul 9 alineatul (4) litera (c), cuvintele «normele și instrumentele existente ale Uniunii» se înlocuiesc cu cuvintele «normele și instrumentele existente aplicabile în temeiul acordului»;

¹ Decizia 2000/518/CE a Comisiei din 26 iulie 2000 în temeiul Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind protecția adecvată a datelor cu caracter personal în Elveția, cu modificările ulterioare.

(f) la articolul 34, trimiterea la Directiva 95/46/CE se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimitere la legislația națională relevantă.

10. 32017 D 1255: Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/1255 a Comisiei din 11 iulie 2017 privind un model de descriere a sistemelor și procedurilor naționale pentru admiterea organizațiilor ca membri și parteneri EURES (JO L 179, 12.7.2017, p. 18).
11. 32017 D 1256: Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/1256 a Comisiei din 11 iulie 2017 privind modelele și procedurile necesare pentru schimbul de informații la nivelul Uniunii referitoare la programele naționale de lucru ale rețelei EURES (JO L 179, 12.7.2017, p. 24).
12. 32017 D 1257: Decizia de punere în aplicare (UE) 2017/1257 a Comisiei din 11 iulie 2017 privind standardele tehnice și formatele necesare pentru un sistem uniform care să permită corelarea locurilor de muncă vacante cu cererile de locuri de muncă și cu CV-urile pe portalul EURES (JO L 179, 12.7.2017, p. 32).
13. 32018 D 0170: Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/170 a Comisiei din 2 februarie 2018 privind specificațiile detaliate uniforme pentru colectarea și analiza datelor în scopul monitorizării și al evaluării funcționării rețelei EURES (JO L 31, 3.2.2018, p. 104).
14. 32018 D 1020: Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1020 a Comisiei din 18 iulie 2018 privind adoptarea și actualizarea listei de aptitudini, competențe și ocupații din clasificarea europeană în scopul corelării automate prin intermediul platformei IT comune EURES (JO L 183, 19.7.2018, p. 17).

15. 32018 D 1021: Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/1021 a Comisiei din 18 iulie 2018 privind adoptarea unor standarde și formate tehnice necesare pentru funcționarea corelării automate prin intermediul platformei IT comune, utilizând clasificarea europeană și interoperabilitatea între sistemele naționale și clasificarea europeană (JO L 183, 19.7.2018, p. 20).
16. 32018 R 1724: Regulamentul (UE) 2018/1724 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 octombrie 2018 privind înființarea unui portal digital unic (gateway) pentru a oferi acces la informații, la proceduri și la servicii de asistență și de soluționare a problemelor și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (JO L 295, 21.11.2018, p. 1), astfel cum a fost modificat prin:
- 32022 R 0868: Regulamentul (UE) 2022/868 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 (JO L 152, 3.6.2022, p. 1),
 - 32024 R 1252: Regulamentul (UE) 2024/1252 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 (JO L, 2024/1252, 3.5.2024),
 - 32024 R 1735: Regulamentul (UE) 2024/1735 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 (JO L, 2024/1735, 28.6.2024).

Unele dintre domeniile menționate în anexa I la Regulamentul (UE) 2018/1724 și unele dintre procedurile menționate în anexa II la regulamentul respectiv nu intră în domeniul de aplicare al prezentului acord. Integrarea regulamentului respectiv în prezentul acord nu aduce atingere domeniului de aplicare al acordului.

În sensul prezentului acord, dispozițiile regulamentului se citesc cu următoarele adaptări:

(a) la articolul 1 alineatul (1):

(i) la litera (a), cuvintele «care decurg din dreptul Uniunii în domeniul pieței interne, în sensul articolului 26 alineatul (2) din TFUE» se înlocuiesc cu cuvintele «care decurg din acord»;

(ii) la litera (b), trimiterile la Directivele 2006/123/CE, 2014/24/UE și 2014/25/UE nu se aplică;

(b) la articolul 13 alineatul (2) litera (c), trimiterea la Regulamentul (UE) nr. 910/2014 se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimitere la legislația națională relevantă;

(c) la articolul 14:

(i) la alineatul (1), trimiterile la Directivele 2006/123/CE, 2014/24/UE și 2014/25/UE nu se aplică;

(ii) la alineatul (5), trimiterea la Regulamentul (UE) 2016/679 se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimitere la legislația națională relevantă;

(d) la articolul 30 alineatul (1) litera (b), trimiterea la Regulamentul (UE) nr. 910/2014 se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimitere la legislația națională relevantă.

17. 32019 R 1157: Regulamentul (UE) 2019/1157 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind consolidarea securității cărților de identitate ale cetățenilor Uniunii și a documentelor de ședere eliberate cetățenilor Uniunii și membrilor de familie ai acestora care își exercită dreptul la liberă circulație (JO L 188, 12.7.2019, p. 67).

În sensul prezentului acord, dispozițiile regulamentului se citesc cu următoarele adaptări:

- (a) termenii «cetățean al Uniunii» și «cetățeni ai Uniunii» se înlocuiesc cu termenii «resortisant al unui stat membru sau al Elveției» și, respectiv, «resortisanți ai statelor membre și ai Elveției»;
- (b) la articolul 3:
 - (i) la alineatul (4), în ceea ce privește Elveția, cuvintele «tipărit în negativ într-un dreptunghi albastru și înconjurat de un cerc format din 12 stele galbene» nu se aplică;
 - (ii) la alineatul (5), în ceea ce privește Elveția, se adaugă următorul paragraf:

«Prin derogare de la primul paragraf, în cazul în care cărțile de identitate sunt eliberate fără un suport de stocare de înaltă securitate care conține cele două amprente digitale ale titularului, aceste cărți de identitate nu sunt acceptate în scopul intrării și șederii în alte părți contractante și trebuie să poată fi diferențiate vizual de cărțile de identitate care îndeplinesc cerințele de la primul paragraf.»;

- (c) la articolul 5:
- (i) la alineatul (1), în ceea ce privește Elveția, cuvintele «în termen de 3 august 2031» se citesc «după unsprezece ani de la data intrării în vigoare a Protocolului de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor («Protocolul de modificare»));
 - (ii) la alineatul (2), în ceea ce privește Elveția, cuvintele «în termen de 3 august 2026» se citesc «după șase ani de la data intrării în vigoare a Protocolului de modificare»;
- (d) la articolul 6 litera (h), în ceea ce privește Elveția, cuvintele « tipărit în negativ într-un dreptunghi albastru și înconjurat de 12 stele galbene» nu se aplică;
- (e) la articolul 7 alineatul (2), în ceea ce privește statele membre, cuvintele «membru de familie UE» se înlocuiesc cu cuvintele „membru de familie CH”;
- (f) la articolul 8:
- (i) la alineatul (1), în ceea ce privește Elveția, cuvintele «în termen de 3 august 2026» se citesc «după șase ani de la data intrării în vigoare a Protocolului de modificare»;
 - (ii) la alineatul (2), în ceea ce privește Elveția, cuvintele «în termen de 3 august 2023» se citesc «după trei ani de la data intrării în vigoare a Protocolului de modificare»;
- (g) la articolul 10 alineatul (2), în ceea ce privește Elveția, cuvintele «în Cartă» nu se aplică;

(h) la articolul 11:

(i) în ceea ce privește Elveția, trimiterile la Regulamentul (UE) 2016/679 se interpretează ca trimiteri la legislația națională relevantă;

(ii) la alineatul (4), în ceea ce privește Elveția, cuvântul «dreptul Uniunii» se citește «acord»;

(i) la articolul 16, în ceea ce privește Elveția, cuvintele «de la 2 august 2021» se citesc «după un an de la data intrării în vigoare a Protocolului de modificare».

18. 32020 R 1121: Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1121 al Comisiei din 29 iulie 2020 referitor la colectarea și partajarea statisticilor privind utilizatorii și a observațiilor din partea utilizatorilor cu privire la serviciile portalului digital unic în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/1724 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 245, 30.7.2020, p. 3).”
-

COORDONAREA SISTEMELOR DE SECURITATE SOCIALĂ

Modificări ale anexei II la acord

Anexa II la acord se înlocuiește cu următorul text:

„ANEXA II

COORDONAREA SISTEMELOR DE SECURITATE SOCIALĂ

I. INTRODUCERE

În scopul aplicării articolelor 2-9 din acord, actele juridice ale Uniunii enumerate în secțiunea II din prezenta anexă se aplică sub rezerva principiului alinierii dinamice menționat la articolul 5 din Protocolul instituțional la prezentul acord, precum și sub rezerva excepțiilor enumerate la alineatul (7) de la articolul respectiv.

Cu excepția cazului în care se prevede altfel în adaptările tehnice, drepturile și obligațiile prevăzute în actele juridice ale Uniunii integrate în prezenta anexă pentru statele membre ale Uniunii se interpretează ca fiind prevăzute pentru Elveția. Aplicarea acestei dispoziții se efectuează cu respectarea deplină a Protocolului instituțional la prezentul acord.

Fără a aduce atingere articolului 16 din Protocolul instituțional la prezentul acord și cu excepția cazului în care se prevede altfel în adaptările tehnice, dispozițiile actelor enumerate în secțiunea II care impun statelor membre să furnizeze informații altor state membre sau Comisiei se aplică Elveției. În cazul în care aceste informații se referă la supraveghere sau la aplicare, Elveția comunică informațiile respective prin intermediul Comitetului mixt.

II. ADAPTĂRI SECTORIALE

1. În ceea ce privește actele enumerate în prezenta anexă, se aplică următoarele excepții în legătură cu Elveția:
 - (a) legislația cantonală privind avansurile aferente plăților de întreținere este exclusă din normele de coordonare privind securitatea socială;
 - (b) prestațiile suplimentare și prestațiile similare prevăzute de legislația cantonală nu se exportă;
 - (c) prestațiile mixte de tip necontributiv în caz de șomaj prevăzute de legislația cantonală nu se exportă;
 - (d) persoanele cărora li se aplică acordul și care își au reședința în afara Elveției și a Uniunii pot adera la sistemul de asigurare voluntară în termen de cel mult un an de la data la care au încetat să mai fie acoperite de asigurarea pentru limită de vârstă, de urmaș și de invaliditate și după o perioadă neîntreruptă de asigurare de cel puțin cinci ani;

- (e) persoanele care lucrează în afara Elveției și a Uniunii pentru un angajator din Elveția și care încetează să mai fie asigurate în baza asigurării elvețiene pentru limită de vârstă, de urmaș și de invaliditate după o perioadă neîntreruptă de asigurare de cel puțin cinci ani pot continua să fie asigurate, cu acordul angajatorului, dacă depun o cerere în termen de șase luni de la data la care au încetat să mai fie asigurate;
 - (f) alocația pentru persoanele neajutorate acordată în temeiul Legii federale privind asigurarea de invaliditate din 19 iunie 1959 și al Legii federale privind asigurarea de limită de vârstă și de urmaș din 20 decembrie 1946 nu se exportă.
2. Modalitățile de participare a Elveției la Comisia administrativă pentru coordonarea sistemelor de securitate socială și la Comisia tehnică pentru prelucrarea datelor, precum și la Comisia de audit, ambele funcționând în cadrul Comisiei administrative, sunt următoarele:
- Elveția poate trimite un reprezentant, prezent în calitate de consultant (de observator), la reuniunile Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială de pe lângă Comisia Europeană, precum și la reuniunile Comisiei tehnice pentru prelucrarea datelor și ale Comisiei de audit.
3. Dispozițiile speciale referitoare la dispozițiile tranzitorii privind asigurarea de șomaj pentru resortisanții anumitor state membre care dețin un permis elvețian de ședere cu o valabilitate mai mică de un an, referitoare la alocațiile acordate de Elveția persoanelor neajutorate și la perioada de tranziție pentru aplicarea Regulamentului (CE) nr. 883/2004 la sistemul extins de pensii din cadrul sistemului de prestații ocupaționale sunt prevăzute în protocolul I, care face parte integrantă din prezenta anexă.

4. Dispozițiile referitoare la protecția drepturilor dobândite de persoane particulare în temeiul prezentului acord ca urmare a retragerii Regatului Unit din Uniune sunt prevăzute în protocolul II, care face parte integrantă din prezenta anexă.

A. COORDONAREA GENERALĂ A SECURITĂȚII SOCIALE

A.1 ACTE LA CARE SE FACE TRIMITERE

1. 32004 R 0883: Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO L 166, 30.4.2004, p. 1), astfel cum a fost rectificat prin JO L 200, 7.6.2004, p. 1 și JO L 204, 4.8.2007, p. 30, astfel cum a fost modificat prin:
- 32009 R 0988: Regulamentul (CE) nr. 988/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 (JO L 284, 30.10.2009, p. 43);
 - 32010 R 1244: Regulamentul (UE) nr. 1244/2010 al Comisiei din 9 decembrie 2010 (JO L 338, 22.12.2010, p. 35);
 - 32012 R 0465: Regulamentul (UE) nr. 465/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012 (JO L 149, 8.6.2012, p. 4);
 - 32012 R 1224: Regulamentul (UE) nr. 1224/2012 al Comisiei din 18 decembrie 2012 (JO L 349, 19.12.2012, p. 45);
 - 32013 R 0517: Regulamentul (UE) nr. 517/2013 al Consiliului din 13 mai 2013 (JO L 158, 10.6.2013, p. 1);

- 32013 R 1372: Regulamentul (UE) nr. 1372/2013 al Comisiei din 19 decembrie 2013 (JO L 346, 20.12.2013, p. 27), astfel cum a fost modificat prin:
- 32014 R 1368: Regulamentul (UE) nr. 1368/2014 al Comisiei din 17 decembrie 2014 (JO L 366, 20.12.2014, p. 15), astfel cum a fost rectificat prin JO L 288, 22.10.2016, p. 58;
- 32017 R 0492: Regulamentul (UE) 2017/492 al Comisiei din 21 martie 2017 (JO L 76, 22.3.2017, p. 13);
- 32019 R 1149: Regulamentul (UE) 2019/1149 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 (JO L 186, 11.7.2019, p. 21).

În sensul prezentului acord, Regulamentul (CE) nr. 883/2004 se adaptează după cum urmează:

- (a) în secțiunea I din anexa I, se adaugă următorul text:

«Elveția

Legislația cantonală privind avansurile aferente plăților de întreținere, pe baza articolului 131a alineatul (1) și a articolului 293 alineatul (2) din Legea federală civilă din 10 decembrie 1907.»;

- (b) în secțiunea II din anexa I, se adaugă următorul text:

«Elveția

Alocațiile de naștere și alocațiile de adopție, în conformitate cu legislația cantonală relevantă, pe baza articolului 3 alineatul (2) din Legea federală privind alocațiile de familie din 24 martie 2006.»;

- (c) în anexa II, se adaugă următorul text:

«Germania-Elveția

- (a) Convenția privind securitatea socială din 25 februarie 1964, astfel cum a fost modificată prin convențiile complementare nr. 1 din 9 septembrie 1975 și nr. 2 din 2 martie 1989:
- (i) punctul 9b alineatul (1) subpunctele 1-4 din Protocolul final (legislația aplicabilă și dreptul la prestații în natură în caz de boală pentru rezidenții exclavei germane din Büsingen);
- (ii) punctul 9e alineatul (1) litera (b) prima, a doua și a patra teză din Protocolul final (accesul la asigurarea voluntară de sănătate din Germania, prin relocare în Germania).

- (b) Convenția privind asigurarea de șomaj din 20 octombrie 1982, astfel cum a fost modificată prin Protocolul adițional din 22 decembrie 1992:

conform articolului 8 alineatul (5), Germania (districtul Bisingen) participă, cu o sumă echivalentă contribuției cantonale în temeiul legislației elvețiene, la acoperirea costului locurilor de muncă efective pentru măsurile privind promovarea ocupării forței de muncă în cazul lucrătorilor care fac obiectul acestei dispoziții.

Spania-Elveția

Punctul 17 din Protocolul final la Convenția privind securitatea socială din 13 octombrie 1969, astfel cum a fost modificată prin Convenția complementară din 11 iunie 1982; persoanele asigurate în cadrul sistemului spaniol în temeiul acestei dispoziții sunt scutite de cerința de afiliere la sistemul elvețian de asigurări de sănătate.

Italia-Elveția

Articolul 9 alineatul (1) din Convenția privind securitatea socială din 14 decembrie 1962, astfel cum a fost modificată prin Convenția complementară nr. 1 din 18 decembrie 1963, Acordul complementar din 4 iulie 1969, Protocolul adițional din 25 februarie 1974 și Acordul complementar nr. 2 din 2 aprilie 1980.»;

- (d) în anexa IV, se adaugă următorul text:

«Elveția»;

- (e) în partea 1 din anexa VIII, se adaugă următorul text:

«Elveția

Toate cererile de pensii pentru limită de vârstă, pensii de urmaș și pensii de invaliditate din cadrul sistemului de bază (Legea federală privind asigurarea pentru limită de vârstă și de urmaș din 20 decembrie 1946, precum și Legea federală privind asigurarea de invaliditate din 19 iunie 1959) și pensiile pentru limită de vârstă din sistemul minim și extins de pensii din cadrul sistemului de prestații ocupaționale statutare (Legea federală privind sistemul de prestații ocupaționale pentru asigurările pentru limită de vârstă, de urmaș și de invaliditate din 25 iunie 1982).»;

- (f) în partea 2 din anexa VIII, se adaugă următorul text:

«Elveția

Pensiile pentru limită de vârstă, de urmaș și de invaliditate din sistemul minim și extins de pensii din cadrul sistemului de prestații ocupaționale statutare (Legea federală privind sistemul de prestații ocupaționale pentru asigurările pentru limită de vârstă, de urmaș și de invaliditate din 25 iunie 1982).»;

- (g) în partea II din anexa IX, se adaugă următorul text:

«Elveția

Pensiile de urmaș și de invaliditate din sistemul minim și extins de pensii din cadrul sistemului de prestații ocupaționale statutare (Legea federală privind sistemul de prestații ocupaționale pentru asigurările pentru limită de vârstă, de urmaș și de invaliditate din 25 iunie 1982).»;

(h) în anexa X, se adaugă următorul text:

«Elveția

1. Prestații suplimentare (Legea federală privind prestațiile suplimentare din 6 octombrie 2006) și prestații similare prevăzute de legislația cantonală.
2. Pensii pentru situații dificile în cadrul asigurării de invaliditate [articolul 28 alineatul (1a) din Legea federală privind asigurarea de invaliditate din 19 iunie 1959, astfel cum a fost modificată la 7 octombrie 1994)].
3. Prestații mixte de tip necontributiv prevăzute de legislația cantonală în caz de șomaj.
4. Pensii de invaliditate extraordinare de tip necontributiv pentru persoanele cu handicap (articolul 39 din Legea federală privind asigurarea de invaliditate din 19 iunie 1959) care, înainte de a se afla în incapacitate de muncă, nu au făcut obiectul legislației elvețiene în baza unei activități prestate în calitate de lucrător sau de persoană care desfășoară o activitate independentă.»;

- (i) în anexa XI, se adaugă următorul text:

«Elveția

1. Articolul 2 din Legea federală privind asigurarea pentru limită de vârstă și de urmaș din 20 decembrie 1946 și articolul 1b din Legea federală privind asigurarea de invaliditate din 19 iunie 1959, care reglementează asigurarea voluntară în clasele respective de asigurare pentru resortisanții elvețieni cu reședința în state care nu intră sub incidența prezentului acord, se aplică persoanelor care au reședința în afara Elveției și care sunt resortisanți ai altor state cărora li se aplică prezentul acord, precum și refugiaților și apatrizilor cu reședința pe teritoriul statelor respective, în cazul în care persoanele respective se afiliază la sistemul de asigurare voluntară în termen de cel mult un an de la data la care au încetat să dețină o asigurare pentru limită de vârstă, de urmaș și de invaliditate după o perioadă continuă de asigurare de cel puțin cinci ani.
2. În cazul în care o persoană încetează să mai fie asigurată în cadrul unui sistem elvețian de asigurare pentru limită de vârstă, de urmaș și de invaliditate după o perioadă continuă de asigurare de cel puțin cinci ani, aceasta are în continuare dreptul de a fi asigurată cu acordul angajatorului, în cazul în care lucrează într-un stat căruia nu i se aplică prezentul acord pentru un angajator din Elveția și în cazul în care depune o cerere în acest sens în termen de șase luni de la data la care a încetat să mai fie asigurată.

3. Asigurarea obligatorie în cadrul asigurării de sănătate din Elveția și eventualele scutiri
- (a) Dispozițiile legale elvețiene care reglementează asigurările obligatorii de sănătate se aplică următoarelor persoane care nu au reședința în Elveția:
- (i) persoanelor care intră sub incidența legislației elvețiene în temeiul titlului II din regulament;
 - (ii) persoanelor pentru care Elveția suportă costurile prestațiilor în conformitate cu articolele 24, 25 și 26 din regulament;
 - (iii) persoanelor care beneficiază de prestații de șomaj în baza unei asigurări elvețiene;
 - (iv) membrilor de familie ai persoanelor menționate la punctele (i) și (iii), ai lucrătorilor sau ai persoanelor care desfășoară o activitate independentă cu reședința în Elveția și care sunt asigurați în cadrul sistemului elvețian de asigurări de sănătate, în afara cazului în care membrii de familie respectivi au reședința într-unul dintre următoarele state: Danemarca, Spania, Ungaria, Portugalia sau Suedia;
 - (v) membrilor de familie ai persoanelor menționate la punctul (ii) sau ai unui pensionar cu reședința în Elveția, care este asigurat în cadrul sistemului elvețian de asigurări de sănătate, în afara cazului în care membrii de familie respectivi au reședința într-unul dintre următoarele state: Danemarca, Portugalia sau Suedia.

Prin «membri de familie» se înțeleg persoanele care sunt definite ca membri de familie în conformitate cu legislația statului de reședință.

- (b) Persoanele menționate la litera (a) au posibilitatea, la cerere, să fie scutite de asigurarea obligatorie în cazul în care și atât timp cât au reședința într-unul dintre următoarele state și pot dovedi că beneficiază de o acoperire în caz de boală: Germania, Franța, Italia, Austria și, în ceea ce privește persoanele menționate la litera (a) punctele (iv) și (v), Finlanda și, în ceea ce privește persoanele menționate la litera (a) punctul (ii), Portugalia.

Cererea menționată la litera (b):

- (a) se depune în termen de trei luni de la data la care intră în vigoare obligația de a contracta o asigurare în Elveția; în cazul în care, în situații motivate, cererea este depusă după acest termen, scutirea produce efecte de la data la care începe obligația de asigurare;
- (b) se aplică tuturor membrilor de familie cu reședința în același stat.

4. În cazul în care o persoană care intră sub incidența dispozițiilor legale elvețiene prevăzute la titlul II din regulament face obiectul, conform punctului 3 litera (b), în ceea ce privește asigurarea de sănătate, dispozițiilor legale ale altui stat care sub intră sub incidența prezentului acord, costurile respectivelor prestații în natură pentru alte accidente decât cele de muncă se repartizează în mod egal între asiguratorul elvețian pentru accidente de muncă, alte accidente decât cele de muncă și pentru boli profesionale și instituția de asigurări de sănătate competentă, dacă există un drept la prestații în natură în raport cu ambele organisme. Asiguratorul elvețian pentru accidente de muncă, alte accidente decât cele de muncă și boli profesionale suportă toate costurile în eventualitatea unor accidente de muncă, a unor accidente survenite pe drumul către locul de muncă sau a unor boli profesionale, chiar dacă există un drept la prestații din partea unui organism de asigurări de sănătate din țara de reședință.
5. Persoanele care lucrează în Elveția, dar nu au reședința pe teritoriul acesteia și care beneficiază de o asigurare legală în statul lor de reședință în conformitate cu punctul 3 litera (b), precum și membrii de familie ai acestora, beneficiază de dispozițiile de la articolul 19 din regulament pe perioada șederii în Elveția.
6. În vederea aplicării articolelor 18, 19, 20 și 27 din regulament în Elveția, asiguratorul competent suportă toate costurile facturate.
7. Perioadele de asigurare pentru prestații zilnice realizate în cadrul sistemului de asigurări al unui alt stat căruia i se aplică prezentul acord se iau în calcul în scopul reducerii sau al eliminării unei eventuale rezerve în ceea ce privește asigurarea pentru prestații zilnice în caz de maternitate sau de boală, atunci când persoana contractează o asigurare la un asigurator elvețian în termen de trei luni de la încetarea asigurării contractate într-o altă țară.

8. În cazul în care o persoană care a depus o activitate remunerată salariată sau independentă în Elveția pentru acoperirea cerințelor vitale a fost nevoită să-și înceteze activitatea din cauza unui accident sau a unei boli și nu mai intră sub incidența legislației elvețiene privind asigurarea de invaliditate, se consideră că persoana respectivă este acoperită de această asigurare în sensul eligibilității pentru măsuri de reabilitare până la plata pensiei de invaliditate și pe durata perioadei în care persoana beneficiază de măsurile respective, cu condiția să nu se fi angajat într-o nouă activitate în afara Elveției.»

În sensul prezentului acord, dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 883/2004 se citesc cu următoarele adaptări:

la articolul 77 alineatul (2) și la articolul 78, trimiterea la dispozițiile comunitare referitoare la protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea și libera circulație a datelor cu caracter personal se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimitere la legislația națională relevantă.

2. 32019 R 0500: Regulamentul (UE) 2019/500 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 martie 2019 de stabilire a măsurilor de contingență în domeniul coordonării sistemelor de securitate socială ca urmare a retragerii Regatului Unit din Uniune (JO L 85I, 27.3.2019, p. 35).

3. 32009 R 0987: Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO L 284, 30.10.2009, p. 1), astfel cum a fost modificat prin:
- 32010 R 1244: Regulamentul (UE) nr. 1244/2010 al Comisiei din 9 decembrie 2010 (JO L 338, 22.12.2010, p. 35);
 - 32012 R 0465: Regulamentul (UE) nr. 465/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012 (JO L 149, 8.6.2012, p. 4);
 - 32012 R 1224: Regulamentul (UE) nr. 1224/2012 al Comisiei din 18 decembrie 2012 (JO L 349, 19.12.2012, p. 45);
 - 32013 R 1372: Regulamentul (UE) nr. 1372/2013 al Comisiei din 19 decembrie 2013 (JO L 346, 20.12.2013, p. 27);
 - 32014 R 1368: Regulamentul (UE) nr. 1368/2014 al Comisiei din 17 decembrie 2014 (JO L 366, 20.12.2014, p. 15), astfel cum a fost rectificat în JO L 288, 22.10.2016, p. 58.
 - 32017 R 0492: Regulamentul (UE) 2017/492 al Comisiei din 21 martie 2017 (JO L 76, 22.3.2017, p. 13);

În sensul prezentului acord, Regulamentul (CE) nr. 987/2009 se adaptează după cum urmează:

La anexa 1, se adaugă următorul text:

«Acordul dintre Elveția și Portugalia din 25 mai 2016 privind compensarea creanțelor

Acordul dintre Elveția și Grecia din 15 noiembrie 2017 privind compensarea creanțelor referitoare la prestațiile în natură în conformitate cu Regulamentele (CEE) nr. 1408/71 și (CEE) nr. 574/72 și cu Regulamentele (CE) nr. 883/2004 și (CE) nr. 987/2009

Acordul dintre Elveția și Italia din 27 februarie 2023 privind compensarea creanțelor”.

În sensul prezentului acord, dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 987/2009 se citesc cu următoarele adaptări:

La articolul 3 alineatul (3), trimiterea la dispozițiile comunitare privind protecția persoanelor sub aspectul prelucrării datelor cu caracter personal, precum și privind libera circulație a acestui tip de date se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimitere la legislația națională relevantă.

4. 31971 R 1408: Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunității (JO L 149, 5.7.1971, p. 2), astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 592/2008 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 177, 4.7.2008, p. 1), astfel cum se aplica între Elveția și statele membre anterior intrării în vigoare a Deciziei nr. 1/2012 din 31 martie 2012 a Comitetului mixt¹ și atunci când este menționat în Regulamentul (CE) nr. 883/2004 sau (CE) nr. 987/2009 sau atunci când se referă la cazuri care au avut loc în trecut.
5. 31972 R 0574: Regulamentul (CEE) nr. 574/72 al Consiliului din 21 martie 1972 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 1408/71 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu salariații și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în interiorul Comunității (JO L 74, 27.3.1972, p. 1), astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 120/2009 al Comisiei. (JO L 39, 10.2.2009, p. 2), astfel cum se aplica între Elveția și statele membre anterior intrării în vigoare a Deciziei nr. 1/2012 a Comitetului mixt din 31 martie 2012² și atunci când este menționat în Regulamentul (CE) nr. 883/2004 sau (CE) nr. 987/2009 sau atunci când se referă la cazuri care au avut loc în trecut.

¹ Decizia nr. 1/2012 a Comitetului mixt instituit în temeiul Acordului dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor din 31 martie 2012 de înlocuire a anexei II la acordul respectiv referitoare la coordonarea sistemelor de securitate socială (JO L 103, 13.4.2012, p. 51).

² Decizia nr. 1/2012 a Comitetului mixt instituit în temeiul Acordului dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor din 31 martie 2012 de înlocuire a anexei II la acordul respectiv referitoare la coordonarea sistemelor de securitate socială (JO L 103, 13.4.2012, p. 51).

A.2 ACTE PE CARE PĂRȚILE CONTRACTANTE LE IAU ÎN CONSIDERARE ÎN MOD CORESPUNZĂTOR

1. 32010 D 0424(01): Decizia nr. A1 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 12 iunie 2009 în ceea ce privește stabilirea unei proceduri de dialog și conciliere privind validitatea documentelor, determinarea legislației aplicabile și acordarea de prestații în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului (JO C 106, 24.4.2010, p. 1).
2. 32010 D 0424(02): Decizia nr. A2 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 12 iunie 2009 privind interpretarea articolului 12 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului referitor la legislația aplicabilă lucrătorilor salariați detașați și lucrătorilor independenți care lucrează temporar în afara statului competent (JO C 106, 24.4.2010, p. 5).
3. 32010 D 0608(01): Decizia nr. A3 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 17 decembrie 2009 privind cumulul perioadelor neîntrerupte de detașare realizate în temeiul Regulamentului (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului și al Regulamentului (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului (JO C 149, 8.6.2010, p. 3).
4. 32014 D 0520(03): Decizia nr. E4 din 13 martie 2014 privind perioada de tranziție astfel cum a fost definită la articolul 95 din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului (JO C 152, 20.5.2014, p. 21).

5. 32017 D 0719(01): Decizia nr. E5 din 16 martie 2017 privind modalitățile practice aferente perioadei de tranziție pentru schimbul de date pe cale electronică menționat la articolul 4 din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului (JO C 233, 19.7.2017, p. 3).
6. 32018 D 1004 (02): Decizia nr. E6 din 19 octombrie 2017 în ceea ce privește stabilirea momentului în care un mesaj electronic este considerat ca fiind livrat în mod legal în sistemul de Schimb electronic de informații privind securitatea socială (EESSI) (JO C 355, 4.10.2018, p. 5).
7. 32020 D 0306 (01): Decizia nr. E7 din 27 iunie 2019 privind modalitățile practice de cooperare și de schimb de date până la implementarea completă în statele membre a schimbului electronic de informații privind securitatea socială (EESSI) (JO C 73, 6.3.2020, p. 5).
8. 32024 D 06842: Decizia nr. E8 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 14 martie 2024 privind stabilirea unei proceduri de gestionare a modificărilor care se aplică în cazul datelor privind organismele definite la articolul 1 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 și incluse în repertoriul electronic care este parte integrantă din EESSI (JO C, C/2024/6842, 12.11.2024).
9. 32010 D 0424(04): Decizia nr. F1 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 12 iunie 2009 privind interpretarea articolului 68 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului referitor la regulile de prioritate în caz de cumul de prestații familiale (JO C 106, 24.4.2010, p. 11).

10. 32016 D 0211(05): Decizia nr. F2 din 23 iunie 2015 privind schimbul de date dintre instituții în scopul acordării prestațiilor familiale (JO C 52, 11.2.2016, p. 11).
11. 32019 D 0626(01): Decizia nr. F3 din 19 decembrie 2018 privind interpretarea articolul 68 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 referitor la metoda de calculare a suplimentului reprezentând diferența (JO C 215, 26.6.2019, p. 2).
12. 32010 D 0424(05): Decizia nr. H1 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 12 iunie 2009 privind cadrul pentru tranziția de la Regulamentele (CEE) nr. 1408/71 și (CEE) nr. 574/72 ale Consiliului la Regulamentele (CE) nr. 883/2004 și (CE) nr. 987/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului și aplicarea deciziilor și recomandărilor Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială (JO C 106, 24.4.2010, p. 13).
13. 32010 D 0608(02): Decizia nr. H5 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 18 martie 2010 privind cooperarea în domeniul combaterii fraudei și a erorilor în temeiul Regulamentului (CE) nr. 883/2004 al Consiliului și al Regulamentului (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului referitoare la coordonarea sistemelor de securitate socială (JO C 149, 8.6.2010, p. 5).
14. 32011 D 0212(01): Decizia nr. H6 din 16 decembrie 2010 cu privire la aplicarea anumitor principii privind totalizarea perioadelor în temeiul articolului 6 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO C 45, 12.2.2011, p. 5).

15. 32021 D 0506 (01): Decizia nr. H11 din 9 decembrie 2020 privind amânarea termenelor menționate la articolele 67 și 70 din Regulamentul (CE) nr. 987/2009, precum și în Decizia nr. S9, din cauza pandemiei de COVID-19 (JO C 170, 6.5.2021, p. 4).
16. 32022 D 0228 (01): Decizia nr. H12 din 19 octombrie 2021 privind datele care trebuie luate în considerare pentru stabilirea cursurilor de schimb menționate la articolul 90 din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului (JO C 93, 28.2.2022, p. 6).
17. 32022 D 0810(01): Decizia nr. H13 din 30 martie 2022 privind componența și metodele de lucru ale Comisiei de audit din cadrul Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială (Text cu relevanță pentru SEE și pentru Acordul CE/Elveția) 2022/C 305/03 (JO C 305, 10.8.2022, p. 4).
18. 32024 D 00594: Decizia nr. H14 din 21 iunie 2023 în ceea ce privește publicarea Notei de orientare privind pandemia de COVID-19, a notei privind interpretarea aplicării titlului II din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 și a articolelor 67 și 70 din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 în timpul pandemiei de COVID-19, a Notei de orientare privind telemunca aplicabile pentru perioada 1 iulie 2022-30 iunie 2023 și a notei de orientare privind telemunca aplicabile de la 1 iulie 2023 (JO C/2024/594, 11.1.2024).
19. 32024 D 06845: Decizia nr. H15 din 27 iunie 2024 privind modul de funcționare și componența Comisiei tehnice pentru prelucrarea datelor din cadrul Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială (JO C, C/2024/6845, 14.11.2024).

20. 32010 D 0424(07): Decizia nr. P1 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 12 iunie 2009 privind interpretarea articolului 50 alineatul (4), a articolului 58 și a articolului 87 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului pentru acordarea prestațiilor de invaliditate, pentru limită de vârstă și de urmaș (JO C 106, 24.4.2010, p. 21).
21. 32013 D 0927(01): Decizia nr. R1 din 20 iunie 2013 privind interpretarea articolului 85 din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 (JO C 279, 27.9.2013, p. 11).
22. 32010 D 0424(08): Decizia nr. S1 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 12 iunie 2009 privind cardul european de asigurări sociale de sănătate (JO C 106, 24.4.2010, p. 23).
23. 32010 D 0424(09): Decizia nr. S2 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 12 iunie 2009 privind specificațiile tehnice ale cardului european de asigurări sociale de sănătate (JO C 106, 24.4.2010, p. 26).
24. 32010 D 0424(10): Decizia nr. S3 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 12 iunie 2009 de definire a prestațiilor vizate de articolul 19 alineatul (1) și de articolul 27 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului, precum și de articolul 25 secțiunea A alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului (JO C 106, 24.4.2010, p. 40).

25. 32010 D 0424(15): Decizia nr. S5 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 2 octombrie 2009 privind interpretarea conceptului de prestații în natură în caz de boală sau de maternitate astfel cum este definit la articolul 1 litera (va) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului în temeiul articolelor 17, 19, 20, 22, al articolului 24 alineatul (1), al articolelor 25, 26, al articolului 27 alineatele (1), (3), (4) și (5), al articolelor 28, 34 și al articolului 36 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 și privind calcularea sumelor care urmează să fie rambursate în conformitate cu articolele 62, 63 și 64 din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului (JO C 106, 24.4.2010, p. 54).
26. 32010 D 0427(02): Decizia nr. S6 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 22 decembrie 2009 privind înregistrarea în statul membru de reședință în temeiul articolului 24 din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 și întocmirea evidențelor prevăzute la articolul 64 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 (JO C 107, 27.4.2010, p. 6).
27. 32011 D 0906(01): Decizia nr. S8 din 15 iunie 2011 privind acordarea de proteze, aparate mari și alte prestații în natură substanțiale prevăzute la articolul 33 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO C 262, 6.9.2011, p. 6).
28. 32014 D 0520(02): Decizia nr. S10 din 19 decembrie 2013 privind tranziția de la Regulamentele (CEE) nr. 1408/71 și nr. 574/72 la Regulamentele (CE) nr. 883/2004 și nr. 987/2009 și aplicarea procedurilor de rambursare (JO C 152, 20.5.2014, p. 16).

29. 32021 D 0618(01): Decizia nr. S11 din 9 decembrie 2020 privind procedurile de rambursare pentru punerea în aplicare a articolelor 35 și 41 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 (JO C 236, 18.6.2021, p. 4).
30. 32025 D 01598: Decizia nr. S12 din 16 octombrie 2024 privind rambursarea asistenței medicale în legătură cu transferul pacienților către un alt stat membru în cazul unor incidente cu victime în masă în urma dezastrelor (JO C 2025/1598, 13.3.2025).
31. 32010 D 0424(11): Decizia nr. U1 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 12 iunie 2009 privind articolul 54 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind majorările cuantumului prestațiilor de șomaj în funcție de membrii de familie aflați în întreținere (JO C 106, 24.4.2010, p. 26).
32. 32010 D 0424(12): Decizia nr. U2 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 12 iunie 2009 privind domeniul de aplicare al articolului 65 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la dreptul la prestații de șomaj al persoanelor aflate în șomaj total, altele decât lucrătorii frontalieri care și-au avut reședința pe teritoriul unui stat membru altul decât statul membru competent, pe parcursul ultimei lor activități salariate sau independente (JO C 106, 24.4.2010, p. 43).
33. 32010 D 0424(13): Decizia nr. U3 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 12 iunie 2009 privind conceptul de șomaj parțial aplicabil șomerilor menționați la articolul 65 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului (JO C 106, 24.4.2010, p. 45).

34. 32012 D 0225(01): Decizia nr. U4 din 13 decembrie 2011 privind procedurile de rambursare în temeiul articolului 65 alineatele (6) și (7) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 și articolului 70 din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 (JO C 57, 25.2.2012, p. 4).

A.3 ACTE DE CARE PĂRȚILE CONTRACTANTE IAU NOTĂ

1. 32018 H 0529(01): Recomandarea nr. A1 din 18 octombrie 2017 privind eliberarea atestatului menționat la articolul 19 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului (JO C 183, 29.5.2018, p. 5).
2. 32013 H 0927(01): Recomandarea nr. H1 din 19 iunie 2013 privind hotărârea Gottardo, conform căreia avantajele de care beneficiază resortisanții unui stat membru în temeiul unei convenții bilaterale privind securitatea socială cu o țară terță trebuie să fie acordate și lucrătorilor care sunt resortisanți ai altor state membre (JO C 279, 27.9.2013, p. 13).
3. 32019 H 0429(01): Recomandarea nr. H2 din 10 octombrie 2018 privind includerea unor caracteristici de autentificare în documentele portabile care sunt eliberate de instituția unui stat membru și care fac dovada statutului unei anumite persoane în scopul aplicării Regulamentelor (CE) nr. 883/2004 și (CE) nr. 987/2009 ale Parlamentului European și ale Consiliului (JO C 147, 29.4.2019, p. 6).
4. 32012H0810(01) Recomandarea nr. S1 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 15 martie 2012 privind aspectele financiare ale donării transfrontaliere de organe de la persoane în viață (JO C 240, 10.8.2012, p. 3).

5. 32014 H 0218(01): Recomandarea nr. S2 din 22 octombrie 2013 privind dreptul la prestații în natură pentru persoanele asigurate și membrii familiei acestora în timpul șederii într-o țară terță în temeiul unei convenții bilaterale între statul membru competent și țara terță (JO C 46, 18.2.2014, p. 8).
6. 32010 H 0424(02): Recomandarea nr. U1 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 12 iunie 2009 privind legislația aplicabilă șomerilor care întreprind activități profesionale sau comerciale cu timp parțial într-un stat membru diferit față de statul de reședință (JO C 106, 24.4.2010, p. 49).
7. 32010 H 0424(03): Recomandarea nr. U2 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială din 12 iunie 2009 privind aplicarea articolului 64 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului șomerilor care își însoțesc soții sau partenerii care desfășoară o activitate profesională sau comercială în alt stat membru decât statul competent (JO C 106, 24.4.2010, p. 51).

B. PROTECȚIA DREPTURILOR LA PENSIE SUPLIMENTARĂ

ACTE LA CARE SE FACE TRIMITERE

1. 31998 L 0049: Directiva 98/49/CE a Consiliului din 29 iunie 1998 privind protecția dreptului la pensie suplimentară al lucrătorilor salariați și al lucrătorilor care desfășoară activități independente care se deplasează în cadrul Comunității (JO L 209, 25.7.1998, p. 46).

2. 32014 L 0050: Directiva 2014/50/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind cerințele minime de creștere a mobilității lucrătorilor între statele membre prin îmbunătățirea dobândirii și a păstrării drepturilor la pensie suplimentară (JO L 128, 30.4.2014, p. 1).

În sensul prezentului acord, dispozițiile directivei se citesc cu următoarea adaptare:

Articolul 6 alineatul (5) trimiterea la articolul 11 din Directiva 2003/41/CE nu se aplică Elveției.

Elveția adoptă măsurile menționate la articolul 8 din Directiva 2014/50/UE până în prima zi a celei de a patruzeci și noua luni de la intrarea în vigoare a Protocolului de modificare.

PROTOCOLUL I

la anexa II la acord

I. Asigurarea de șomaj

Următoarele dispoziții se aplică lucrătorilor care sunt resortisanți ai Republicii Cehe, ai Republicii Estonia, ai Republicii Letonia, ai Republicii Lituania, ai Republicii Polone, ai Republicii Slovace, ai Republicii Slovenia și ai Republicii Ungaria până la 30 aprilie 2011, iar lucrătorilor care sunt resortisanți ai Republicii Bulgaria și ai României până la 31 mai 2016. Acestea se aplică lucrătorilor care sunt resortisanți ai Republicii Croația până la sfârșitul celui de al șaptelea an de la intrarea în vigoare a Protocolului privind participarea Republicii Croația.

1. Următoarele norme se aplică în ceea ce privește asigurarea de șomaj pentru lucrătorii care dețin un permis de ședere cu o valabilitate mai mică de un an.
 - 1.1. Numai lucrătorii care au plătit contribuții în Elveția pe perioada minimă prevăzută de Legea federală privind asigurările de șomaj și indemnizațiile în caz de insolvență (*Loi fédérale sur l'assurance-chômage obligatoire et l'indemnité en cas d'insolvabilité* – LACI) ⁽¹⁾ și care îndeplinesc și celelalte condiții de eligibilitate pentru prestații de șomaj au dreptul la astfel de prestații, astfel cum sunt prevăzute de asigurările de șomaj în condițiile legii.

¹ În prezent, 12 luni.

1.2. O parte din contribuțiile percepute pentru lucrătorii a căror perioadă de cotizare este prea scurtă pentru a avea dreptul la prestații de șomaj în Elveția în temeiul punctului 1.1 se rambursează statelor lor de origine, în conformitate cu dispozițiile de la punctul 1.3, pentru a contribui la costul prestațiilor acordate acestor lucrători în caz de șomaj complet. lucrătorii în cauză nu vor mai avea dreptul la aceste prestații în caz de șomaj complet în Elveția. Cu toate acestea, lucrătorii vor avea dreptul la indemnizații în caz de condiții meteorologice nefavorabile și de insolvabilitate a angajatorului. Prestațiile în caz de șomaj complet se plătesc de către statul de origine, cu condiția ca lucrătorii în cauză să se declare disponibili pentru încadrare în muncă. Perioadele de asigurare realizate în Elveția se iau în calcul ca și cum ar fi fost realizate în statul de origine.

1.3. Partea din contribuțiile percepute pentru lucrătorii menționați la punctul 1.2 se rambursează anual în conformitate cu următoarele dispoziții:

- (a) contribuțiile totale ale acestor lucrători se calculează, pentru fiecare țară, pe baza numărului anual de lucrători salariați și a contribuțiilor anuale medii plătite pentru fiecare lucrător (contribuții ale angajatorului și ale angajatului);
- (b) din suma calculată în acest mod, o parte corespunzând cotei relative reprezentate de prestația de șomaj ca procent din toate indemnizațiile prevăzute la punctul 1.2 se rambursează statelor de origine ale lucrătorilor, iar o parte este reținută de Elveția ca rezervă pentru prestații ulterioare¹;

¹ Contribuțiile rambursate pentru lucrători care își vor exercita dreptul la prestații de șomaj în Elveția după ce au plătit contribuții timp de cel puțin 12 luni – pe parcursul mai multor perioade de ședere – în termen de doi ani.

(c) Elveția transmite în fiecare an situația contribuțiilor rambursate. În cazul în care statele de origine solicită acest lucru, în situație se menționează bazele de calcul și sumele rambursate. Statele de origine notifică anual Elveției numărul de beneficiari ai prestațiilor de șomaj menționați la punctul 1.2.

(2) În cazul în care un stat membru care intră sub incidența acestor dispoziții întâmpină dificultăți privind încetarea sistemului de rambursare a contribuțiilor sau în cazul în care Elveția întâmpină dificultăți privind sistemul de cumulare, oricare dintre părțile contractante poate sesiza Comitetul mixt cu privire la această chestiune.

II. Alocații pentru persoanele neajutorate

Alocațiile acordate persoanelor neajutorate în temeiul Legii federale elvețiene din 19 iunie 1959 privind asigurarea de invaliditate și al Legii federale din 20 decembrie 1946 privind asigurarea pentru limită de vârstă și de urmaș, astfel cum au fost modificate la 8 octombrie 1999, se acordă numai în cazul în care persoanele respective au reședința în Elveția.

III. Aplicarea Regulamentului (CE) nr. 883/2004 la beneficiile extinse acordate

Elveția aplică Regulamentul (CE) nr. 883/2004 regimului extins prevăzut în Legea federală din 17 decembrie 1993 referitoare la libera trecere în cadrul sistemelor de prestații ocupaționale pentru pensiile pentru limită de vârstă, pensiile de urmaș și pensiile de invaliditate până în prima zi a celei de a patruzeci și noua luni de la intrarea în vigoare a Protocolului de modificare.

PROTOCOLUL II

la anexa II la acord

AVÂND ÎN VEDERE că articolul 33 din Acordul de retragere a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice („Acordul de retragere”) prevede că dispozițiile titlului III din partea a doua din Acordul de retragere li se aplică resortisanților Islandei, Principatului Liechtenstein, Regatului Norvegiei și Confederației Elvețiene, cu condiția ca aceste țări să fi încheiat și să aplice acorduri corespunzătoare cu Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord care li se aplică cetățenilor Uniunii, precum și acorduri corespunzătoare cu Uniunea care li se aplică resortisanților Regatului Unit,

AVÂND ÎN VEDERE că articolul 26b din Acordul dintre Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și Confederația Elvețiană privind drepturile cetățenilor după retragerea Regatului Unit din Uniunea Europeană și Acordul privind libera circulație a persoanelor prevede că dispozițiile părții III din acordul respectiv li se aplică cetățenilor Uniunii, cu condiția ca Uniunea să fi încheiat și să aplice acorduri corespunzătoare cu Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord care li se aplică resortisanților elvețieni, precum și acorduri corespunzătoare cu Elveția care li se aplică resortisanților Regatului Unit,

RECUNOSCÂND faptul că este necesar să se asigure protecția reciprocă a drepturilor de securitate socială ale resortisanților Regatului Unit, precum și ale membrilor de familie și ale urmașilor acestora care, la încheierea perioadei de tranziție, sunt sau au fost într-o situație transfrontalieră care implică, în același timp, atât una sau mai multe dintre părțile contractante la Acordul privind libera circulație a persoanelor, cât și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord,

ARTICOLUL 1

Definiții și trimiteri

- (1) În sensul prezentului protocol, se aplică următoarele definiții:
- (a) «Acordul de retragere» înseamnă Acordul privind retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice¹;
 - (b) «Acordul privind drepturile cetățenilor» înseamnă Acordul dintre Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și Confederația Elvețiană privind drepturile cetățenilor după retragerea Regatului Unit din Uniunea Europeană și din Acordul privind libera circulație a persoanelor;
 - (c) «state vizate» înseamnă statele membre ale Uniunii și Elveția;
 - (d) «perioadă de tranziție» înseamnă perioada de tranziție menționată la articolul 126 din Acordul de retragere;
 - (e) definițiile de la articolul 1 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului² și de la articolul 1 din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului³.

¹ JO L 29, 31.1.2020, p. 7.

² Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO L 166, 30.4.2004, p. 1, astfel cum a fost rectificat în JO L 200, 7.6.2004, p. 1).”

³ Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO L 284, 30.10.2009, p. 1).

(2) În sensul prezentului protocol, toate trimiterile la statele membre și la autoritățile competente ale statelor membre cuprinse în dispozițiile din dreptul Uniunii puse în aplicare prin prezentul protocol se înțeleg ca incluzând Regatul Unit și autoritățile sale competente.

ARTICOLUL 2

Persoanele vizate

(1) Prezentul protocol se aplică următoarelor persoane:

- (a) resortisanților Regatului Unit cărora li se aplică legislația unuia dintre statele vizate la încheierea perioadei de tranziție, precum și membrilor de familie și urmașilor acestora;
- (b) resortisanților Regatului Unit care își au reședința într-unul dintre statele vizate și cărora li se aplică legislația Regatului Unit la încheierea perioadei de tranziție, precum și membrilor de familie și urmașilor acestora;
- (c) persoanelor care nu intră sub incidența literei (a) sau (b), dar care sunt resortisanți ai Regatului Unit care desfășoară o activitate salariată sau independentă în unul sau mai multe state vizate la încheierea perioadei de tranziție și cărora, în temeiul titlului II din Regulamentul (CE) nr. 883/2004, li se aplică legislația Regatului Unit, precum și membrilor de familie și urmașilor acestora;
- (d) apatrizilor și refugiaților care își au reședința într-unul dintre statele vizate sau în Regatul Unit, care se află într-una dintre situațiile descrise la literele (a)-(c), precum și membrilor de familie și urmașilor acestora.

(2) Prezentul protocol li se aplică persoanelor menționate la alineatul (1) atât timp cât continuă să se afle, fără întrerupere, în una dintre situațiile prevăzute la alineatul respectiv care implică, în același timp, atât unul dintre statele vizate, cât și Regatul Unit.

(3) Prezentul protocol li se aplică, de asemenea, resortisanților Regatului Unit care nu se află sau care nu se mai află în una dintre situațiile prevăzute la alineatul (1) de la prezentul articol, dar care intră sub incidența articolului 10 din Acordul de retragere sau a articolului 10 din Acordul privind drepturile cetățenilor, precum și membrilor de familie și urmașilor acestora.

(4) Prezentul protocol li se aplică persoanelor menționate la alineatul (3) atât timp cât continuă să aibă drept de ședere în unul dintre statele vizate în temeiul articolului 13 din Acordul de retragere sau al articolului 12 din Acordul privind drepturile cetățenilor sau atât timp cât continuă să aibă drept de muncă în statul în care lucrează, în temeiul articolului 24 sau 25 din Acordul de retragere sau al articolului 20 din Acordul privind drepturile cetățenilor.

(5) Atunci când prezentul articol face trimitere la membrii de familie și la urmași, prezentul protocol li se aplică acestor persoane numai în măsura în care le revin drepturi și obligații în această calitate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 883/2004.

ARTICOLUL 3

Norme privind coordonarea în materie de securitate socială

(1) Persoanelor care intră sub incidența prezentului protocol li se aplică normele și obiectivele prevăzute la articolul 8 din acord și în prezenta anexă, precum și în Regulamentul (CE) nr. 883/2004 și în Regulamentul (CE) nr. 987/2009.

(2) Statele vizate țin seama în mod corespunzător de deciziile și de recomandările Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială de pe lângă Comisia Europeană, instituită prin Regulamentul (CE) nr. 883/2004 („Comisia administrativă”), enumerate în secțiunea A din prezenta anexă.

ARTICOLUL 4

Situații speciale vizate

(1) Persoanelor care nu intră sau care nu mai intră sub incidența articolului 2 li se aplică următoarele norme în situațiile de mai jos, în măsura stabilită în prezentul articol:

(a) resortisanții Regatului Unit, precum și apatrizii și refugiații care își au reședința în Regatul Unit și cărora li se aplica legislația unuia dintre statele vizate înainte de încheierea perioadei de tranziție, precum și membrii de familie și urmașii acestora intră sub incidența prezentului protocol pentru a beneficia de perioadele de asigurare, de încadrare în muncă, de activitate independentă sau de ședere și pentru a le cumula, incluzând drepturile și obligațiile care rezultă din aceste perioade în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 883/2004; în scopul cumulării perioadelor, perioadele finalizate atât înainte, cât și după încheierea perioadei de tranziție se iau în considerare în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 883/2004;

- (b) normele prevăzute la articolele 20 și 27 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 se aplică în continuare resortisanților Regatului Unit, precum și apatrizilor și refugiaților care își au reședința în Regatul Unit care, înainte de încheierea perioadei de tranziție, au solicitat, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 883/2004, autorizarea de a primi un tratament medical planificat, până la încheierea tratamentului. Procedurile de rambursare corespunzătoare se aplică chiar și după încheierea tratamentului. Aceste persoane și persoanele care le însoțesc au dreptul de a intra și de a ieși din statul în care se efectuează tratamentul medical, în conformitate cu articolul 14 din Acordul de retragere *mutatis mutandis*, precum și cu articolul 13 din Acordul privind drepturile cetățenilor *mutatis mutandis*;
- (c) normele prevăzute la articolele 19 și 27 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 li se aplică în continuare resortisanților Regatului Unit, precum și apatrizilor și refugiaților cu reședința în Regatul Unit care intră sub incidența Regulamentului (CE) nr. 883/2004 și care se află la încheierea perioadei de tranziție într-un stat vizat sau în Regatul Unit, până la încheierea șederii lor. Procedurile de rambursare corespunzătoare se aplică chiar și după încheierea șederii sau a tratamentului;
- (d) normele prevăzute la articolele 67, 68 și 69 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 continuă să se aplice, atât timp cât sunt îndeplinite condițiile, în ceea ce privește acordarea de prestații familiale la care există dreptul la încheierea perioadei de tranziție pentru resortisanții Regatului Unit, precum și pentru apatrizii și refugiații cu reședința în Regatul Unit cărora li se aplică legislația Regatului Unit și care au membri de familie cu reședința într-unul dintre statele vizate la încheierea perioadei de tranziție;
- (e) în situațiile prevăzute la litera (d) de la prezentul alineat, pentru persoanele care, la încheierea perioadei de tranziție, au drepturi în calitate de membri de familie în temeiul Regulamentului (CE) nr. 883/2004, cum ar fi drepturi derivate pentru prestații în natură în caz de boală, regulamentul menționat și dispozițiile corespunzătoare din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 continuă să se aplice atât timp cât sunt îndeplinite condițiile prevăzute în regulamentele respective.

(2) Dispozițiile capitolului 1 din titlul III din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 referitoare la prestațiile de boală li se aplică persoanelor care beneficiază de prestații în temeiul alineatului (1) litera (a) de la prezentul articol.

Prezentul alineat se aplică *mutatis mutandis* în ceea ce privește prestațiile familiale acordate în temeiul articolelor 67, 68 și 69 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004.

ARTICOLUL 5

Rambursare, recuperare și compensare

Dispozițiile Regulamentelor (CE) nr. 883/2004 și (CE) nr. 987/2009 referitoare la rambursare, recuperare și compensare continuă să se aplice în ceea ce privește următoarele evenimente, în măsura în care privesc persoane care nu intră sub incidența articolului 2:

- (a) evenimentele care au avut loc înainte de încheierea perioadei de tranziție sau
- (b) evenimentele care au loc după încheierea perioadei de tranziție și privesc persoane care, în momentul producerii evenimentului, intrau sub incidența articolului 2 sau 4.

ARTICOLUL 6

Evoluția dreptului și adaptări

- (1) În pofida alineatului (3), trimiterile din prezentul protocol la Regulamentele (CE) nr. 883/2004 și (CE) nr. 987/2009 sau la dispozițiile acestora se înțeleg ca trimiteri la actele sau la dispozițiile integrate în acord, astfel cum sunt aplicabile în ultima zi a perioadei de tranziție.
- (2) În cazul în care Regulamentele (CE) nr. 883/2004 și (CE) nr. 987/2009 sunt modificate sau înlocuite după încheierea perioadei de tranziție, trimiterile din prezentul protocol la regulamentele respective se înțeleg ca trimiteri la regulamentele respective astfel cum au fost modificate sau înlocuite, în conformitate cu actele enumerate în partea II din anexa I la Acordul de retragere, în ceea ce privește Uniunea, și în conformitate cu actele enumerate în partea II din anexa I la Acordul privind drepturile cetățenilor, în ceea ce privește Elveția.
- (3) În sensul prezentului protocol, Regulamentele (CE) nr. 883/2004 și (CE) nr. 987/2009 se înțeleg ca incluzând adaptările enumerate în partea III din anexa I la Acordul de retragere, în ceea ce privește Uniunea, și în partea III din anexa I la Acordul privind drepturile cetățenilor, în ceea ce privește Elveția.
- (4) În sensul prezentului protocol, modificările și adaptările menționate la alineatele (2) și (3) produc efecte din ziua următoare celei mai recente dintre următoarele date: data de la care produc efecte modificările și adaptările corespunzătoare ale anexei I la Acordul de retragere sau data de la care produc efecte modificările și adaptările corespunzătoare ale anexei I la Acordul privind drepturile cetățenilor.»
-

RECUNOAȘTEREA RECIPROCĂ A CALIFICĂRILOR PROFESIONALE

Modificări ale anexei III la acord

Anexa III din acord se înlocuiește cu următorul text:

ANEXA III

RECUNOAȘTEREA RECIPROCĂ A CALIFICĂRILOR PROFESIONALE

(Diplome, certificate și alte titluri de calificare)

SECȚIUNEA 1

INTRODUCERE

În scopul aplicării articolelor 2-9 din acord, actele juridice ale Uniunii enumerate în secțiunea 2 din prezenta anexă se aplică sub rezerva principiului alinierii dinamice menționat la articolul 5 din Protocolul instituțional la prezentul acord, precum și sub rezerva excepțiilor enumerate la alineatul (7) de la articolul respectiv.

Cu excepția cazului în care se prevede altfel în adaptările tehnice, drepturile și obligațiile prevăzute în actele juridice ale Uniunii integrate în prezenta anexă pentru statele membre ale Uniunii se interpretează ca fiind prevăzute pentru Elveția. Aplicarea acestei dispoziții se efectuează cu respectarea deplină a Protocolului instituțional la prezentul acord.

Fără a aduce atingere articolului 16 din Protocolul instituțional la prezentul acord și cu excepția cazului în care se prevede altfel în adaptările tehnice, dispozițiile actelor enumerate în secțiunea 2 care impun statelor membre să furnizeze informații altor state membre sau Comisiei se aplică Elveției. În cazul în care aceste informații se referă la supraveghere sau la aplicare, Elveția comunică informațiile respective prin intermediul Comitetului mixt.

SECȚIUNEA 2

ACTE LA CARE SE FACE TRIMITERE

1. 32005 L 0036: Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale (JO L 255, 30.9.2005, p. 22),

astfel cum a fost modificată prin:

- Directiva 2006/100/CE a Consiliului din 20 noiembrie 2006 de adaptare a anumitor directive din domeniul libertății de circulație a persoanelor, având în vedere aderarea Bulgariei și a României (JO L 363, 20.12.2006, p. 141);

- Regulamentul (UE) nr. 213/2011 al Comisiei din 3 martie 2011 de modificare a anexelor II și V la Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind recunoașterea calificărilor profesionale (JO L 59, 4.3.2011, p. 4);
- Comunicarea Comisiei – Notificarea asociațiilor sau organizațiilor profesionale care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 3 alineatul (2), enumerate în anexa I la Directiva 2005/36/CE (JO C 111, 15.5.2009, p. 1);
- Comunicarea Comisiei – Notificarea asociațiilor sau organizațiilor profesionale care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 3 alineatul (2), enumerate în anexa I la Directiva 2005/36/CE (JO C 182, 23.6.2011, p. 1);
- Actul privind condițiile de aderare a Republicii Croația, precum și adaptările la Tratatul privind Uniunea Europeană, la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și la Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice (JO L 112, 24.4.2012, p. 10);
- Directiva 2013/25/UE a Consiliului din 13 mai 2013 de adaptare a anumitor directive în domeniul dreptului la liberă stabilire și în cel al libertății de a presta servicii, având în vedere aderarea Republicii Croația (JO L 158, 10.6.2013, p. 368);
- Directiva 2013/55/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 2013 de modificare a Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale și a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne (JO L 354, 28.12.2013, p. 132);

- Decizia delegată (UE) 2016/790 a Comisiei din 13 ianuarie 2016 de modificare a anexei V la Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește titlurile de calificare și denumirile cursurilor de formare (JO L 134, 24.5.2016, p. 135);
- Decizia delegată (UE) 2017/2113 a Comisiei din 11 septembrie 2017 de modificare a anexei V la Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește titlurile de calificare și denumirile cursurilor de formare (JO L 317, 1.12.2017, p. 119);
- Decizia delegată (UE) 2019/608 a Comisiei din 16 ianuarie 2019 de modificare a anexei V la Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește titlurile de calificare și denumirile cursurilor de formare (JO L 104, 15.4.2019, p. 1);
- Decizia delegată (UE) 2020/548 a Comisiei din 23 ianuarie 2020 de modificare a anexei V la Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește titlurile de calificare și denumirile cursurilor de formare (JO L 131, 24.4.2020, p. 1);
- Decizia delegată (UE) 2021/2183 a Comisiei din 25 august 2021 de modificare a anexei V la Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește titlurile de calificare și denumirile cursurilor de formare (JO L 444, 10.12.2021, p. 16);
- Decizia delegată (UE) 2023/2383 a Comisiei din 23 mai 2023 de modificare și rectificare a Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește titlurile de calificare și denumirile cursurilor de formare (JO L 2383, 9.10.2023, p. 1);

- Directiva delegată (UE) 2024/782 a Comisiei din 4 martie 2024 de modificare a Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește cerințele minime în materie de formare pentru profesiile de asistent medical generalist, de medic dentist și de farmacist (JO L, 2024/782, 31.5.2024);
- Decizia delegată (UE) 2024/1395 a Comisiei din 31 mai 2024 de modificare a Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește titlurile de calificare și denumirile cursurilor de formare (JO L, 2024/1395, 31.5.2024).

rectificată prin:

- Rectificarea la Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale (JO L 93, 4.4.2008, p. 28);
- Rectificarea la Directiva 2006/100/CE a Consiliului din 20 noiembrie 2006 de adaptare a anumitor directive din domeniul libertății de circulație a persoanelor, având în vedere aderarea Bulgariei și a României (JO L 177, 8.7.2015, p. 60).

În sensul prezentului acord, dispozițiile directivei se citesc cu următoarele adaptări:

(a) la punctul 5.1.1 din anexa V la directivă, se adaugă următorul text:

«Țara	Titlul de calificare	Organismul care eliberează titlul de calificare	Certificatul care însoțește titlul de calificare	Data de referință
Elveția	Eidgenössisches Arztdiplom Diplôme fédéral de médecin Diploma federale di medico	Eidgenössisches Departement des Innern Département fédéral de l'intérieur Dipartimento federale dell'interno		1 iunie 2002»

(b) la punctul 5.1.2 din anexa V la directivă, se adaugă următorul text:

«Țara	Titlul de calificare	Organismul care eliberează titlul de calificare	Data de referință
Elveția	Diplom als Facharzt Diplôme de médecin spécialiste Diploma di medico specialista	Eidgenössisches Departement des Innern und Verbindung der Schweizer Ärztinnen und Ärzte (FMH) / Schweizerische Institut für ärztliche Weiter- und Fortbildung (SIWF) Département fédéral de l'intérieur et Fédération des médecins suisses (FMH) / Institut suisse pour la formation médicale postgraduée et continue (ISFM) Dipartimento federale dell'interno e Federazione dei medici svizzeri (FMH) / Istituto svizzero per la formazione medica (ISFM)	1 iunie 2002»

(c) la punctul 5.1.3 din anexa V la directivă, se adaugă următorul text:

«Țara	Titlul
Anestezie Durata minimă a cursului de formare: 3 ani	
Elveția	Anästhesiologie Anesthésiologie Anesthesiologia

Țara	Titlul
Chirurgie generală Durata minimă a cursului de formare: 5 ani	
Elveția	Chirurgie Chirurgie Chirurgia

Țara	Titlul
Neurochirurgie Durata minimă a cursului de formare: 5 ani	
Elveția	Neurochirurgie Neurochirurgie Neurochirurgia

Țara	Titlul
Obstetrică și ginecologie Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Gynäkologie und Geburtshilfe Gynécologie et obstétrique Ginecologia e ostetricia

Țara	Titlul
Medicină generală (internă) Durata minimă a cursului de formare: 5 ani	
Elveția	Allgemeine Innere Medizin Médecine interne générale Medicina interna generale

Țara	Titlul
Oftalmologie Durata minimă a cursului de formare: 3 ani	
Elveția	Ophthalmologie Ophtalmologie Oftalmologia

Țara	Titlul
Otorinolaringologie Durata minimă a cursului de formare: 3 ani	
Elveția	Oto-Rhino-Laryngologie Oto-rhino-laryngologie Otorinolaringoiatria

Țara	Titlul
Pediatrie Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Kinder- und Jugendmedizin Pédiatrie Pediatria

Țara	Titlul
Pneumologie Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Pneumologie Pneumologie Pneumologia

Țara	Titlul
Urologie Durata minimă a cursului de formare: 5 ani	
Elveția	Urologie Urologie Urologia

Țara	Titlul
Ortopedie Durata minimă a cursului de formare: 5 ani	
Elveția	Orthopädische Chirurgie und Traumatologie des Bewegungsapparates Chirurgie orthopédique et traumatologie de l'appareil locomoteur Chirurgia ortopedica e traumatologia dell'apparato locomotore

Țara	Titlul
Anatomie patologică Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Pathologie Pathologie Patologia

Țara	Titlul
Neurologie Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Neurologie Neurologie Neurologia

Țara	Titlul
Psihiatrie Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Psychiatrie und Psychotherapie Psychiatrie et psychothérapie Psichiatria e psicoterapia

Țara	Titlul
Radiologie - imagistică medicală Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Radiologie Radiologie Radiologia

Țara	Titlul
Radioterapie Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Radio-Onkologie/Strahlentherapie Radio-oncologie/radiothérapie Radio-oncologia/radioterapia

Țara	Titlul
Chirurgie plastică Durata minimă a cursului de formare: 5 ani	
Elveția	Plastische, Rekonstruktive und Ästhetische Chirurgie Chirurgie plastique, reconstructive et esthétique Chirurgia plastica, ricostruttiva ed estetica

Țara	Titlul
Chirurgie toracică Durata minimă a cursului de formare: 5 ani	
Elveția	Thoraxchirurgie ¹ Chirurgie thoracique Chirurgia toracica

Țara	Titlul
Chirurgie cardiacă Durata minimă a cursului de formare: 5 ani	
Elveția	Herz- und thorakale Gefässchirurgie; Chirurgie cardiaque et vasculaire thoracique Chirurgia del cuore e dei vasi toracici

¹ Programul de formare începând cu 1 ianuarie 2015 a fost acreditat la 31 august 2018. Titularii diplomei de specializare corespunzătoare eliberate înainte de data acreditării primesc un nou titlu de calificare ca medic specialist, fără îndeplinirea altor cerințe, cu o dată de eliberare actuală.

Țara	Titlul
Chirurgie vasculară Durata minimă a cursului de formare: 5 ani	
Elveția	Gefässchirurgie ¹ Chirurgie vasculaire Chirurgia vascolare

Țara	Titlul
Chirurgie pediatrică Durata minimă a cursului de formare: 5 ani	
Elveția	Kinderchirurgie Chirurgie pédiatrique Chirurgia pediatrica

Țara	Titlul
Cardiologie Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Kardiologie Cardiologie Cardiologia

Țara	Titlul
Gastroenterologie Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Gastroenterologie Gastroentérologie Gastroenterologia

¹ Programul de formare începând cu 1 ianuarie 2015 a fost acreditat la 31 august 2018. Titularii diplomei de specializare corespunzătoare eliberate înainte de data acreditării primesc un nou titlu de calificare ca medic specialist, fără îndeplinirea altor cerințe, cu o dată de eliberare actuală.

Țara	Titlul
Reumatologie Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Rheumatologie Rhumatologie Reumatologia

Țara	Titlul
Hematologie generală Durata minimă a cursului de formare: 3 ani	
Elveția	Hämatologie Hématologie Ematologia

Țara	Titlul
Endocrinologie Durata minimă a cursului de formare: 3 ani	
Elveția	Endokrinologie/Diabetologie Endocrinologie/diabétologie Endocrinologia/diabetologia

Țara	Titlul
Fizioterapie Durata minimă a cursului de formare: 3 ani	
Elveția	Physikalische Medizin und Rehabilitation Médecine physique et réadaptation Medicina fisica e riabilitazione

Țara	Titlul
Dermatovenerologie Durata minimă a cursului de formare: 3 ani	
Elveția	Dermatologie und Venerologie Dermatologie et vénéréologie Dermatologia e venerologia

Țara	Titlul
Medicină tropicală Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Tropen- und Reisemedizin Médecine tropicale et médecine des voyages Medicina tropicale e medicina di viaggio

Țara	Titlul
Psihiatrie pediatrică Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Kinder- und Jugendpsychiatrie und -psychotherapie Psychiatrie et psychothérapie d'enfants et d'adolescents Psichiatria e psicoterapia infantile e dell'adolescenza

Țara	Titlul
Nefropatie Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Nephrologie Néphrologie Nefrologia

Țara	Titlul
Boli infecțioase Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Infektiologie Infectiologie Malattie infettive

Țara	Titlul
Medicină comunitară Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Prävention und Gesundheitswesen Prévention et santé publique Prevenzione e salute pubblica

Țara	Titlul
Farmacologie Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Klinische Pharmakologie und Toxikologie Pharmacologie et toxicologie cliniques Farmacologia e tossicologia clinica

Țara	Titlul
Medicina muncii Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Arbeitsmedizin Médecine du travail Medicina del lavoro

Țara	Titlul
Alergologie Durata minimă a cursului de formare: 3 ani	
Elveția	Allergologie und klinische Immunologie Allergologie et immunologie clinique Allergologia e immunologia clinica

Țara	Titlul
Medicină nucleară Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Nuklearmedizin Médecine nucléaire Medicina nucleare

Țara	Titlul diplomei
Chirurgie dentară, orală și maxilo-facială (formare de bază în medicină și formare în stomatologie) Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Mund-, Kiefer- und Gesichtschirurgie Chirurgie orale et maxillo-faciale Chirurgia oro-maxillo-facciale

Țara	Titlul
Oncologie medicală Durata minimă a cursului de formare: 5 ani	
Elveția	Medizinische Onkologie Oncologie médicale Oncologia medica

Țara	Titlul
Genetică medicală Durata minimă a cursului de formare: 4 ani	
Elveția	Medizinische Genetik Génétique médicale Genetica medica»

(d) la punctul 5.1.4 din anexa V la directivă, se adaugă următorul text:

«Țara	Titlul de calificare	Titlu profesional	Data de referință
Elveția	Diplom als praktischer Arzt/praktische Ärztin Diplôme de médecin praticien Diploma di medico generico	Praktischer Arzt/Praktische Ärztin Médecin praticien Medico generico	1 iunie 2002»

(e) la punctul 5.2.2 din anexa V la directivă, se adaugă următorul text:

«Țara	Titlul de calificare	Organismul care eliberează titlul de calificare	Titlu profesional	Data de referință
Elveția	1. Diplomierte Pflegefachfrau, diplomierter Pflegefachmann Infirmière diplômée et infirmier diplômé Infermiera diplomata e infermiere diplomato	Schulen, die staatlich anerkannte Bildungsgänge durchführen Écoles qui proposent des filières de formation reconnues par l'État Scuole che propongono dei cicli di formazione riconosciuti dallo Stato	Pflegefachfrau, Pflegefachmann Infirmière, infirmier Infermiera, infermiere	1 iunie 2002

«Țara	Titlul de calificare	Organismul care eliberează titlul de calificare	Titlu profesional	Data de referință
	2. Diplomă de licență în domeniul asistenței medicale	Schulen, die staatlich anerkannte Bildungsgänge durchführen Écoles qui proposent des filières de formation reconnues par l'État Scuole che propongono dei cicli di formazione riconosciuti dallo Stato	Pflegefachfrau, Pflegefachmann Infirmière, infirmier Infermiera, infermiere	30 septembrie 2011
	3. Diplomierte Pflegefachfrau HF, diplomierter Pflegefachmann HF Infirmière diplômée ES, infirmier diplômé ES Infermiera diplomata SSS, infermiere diplomato SSS	Höhere Fachschulen, die staatlich anerkannte Bildungsgänge durchführen Écoles supérieures qui proposent des filières de formation reconnues par l'État Scuole specializzate superiori che propongono dei cicli di formazione riconosciuti dallo Stato	Pflegefachfrau, Pflegefachmann Infirmière, infirmier Infermiera, infermiere	1 iunie 2002»

(f) la punctul 5.3.2 din anexa V la directivă, se adaugă următorul text:

«Țara	Titlul de calificare	Organismul care eliberează titlul de calificare	Certificatul care însoțește titlul de calificare	Titlu profesional	Data de referință
Elveția	Eidgenössisches Zahnarztdiplom Diplôme fédéral de médecin-dentiste Diploma federale di medico-dentista	Eidgenössisches Departement des Innern Département fédéral de l'intérieur Dipartimento federale dell'interno		Zahnarzt Médecin-dentiste Medico-dentista	1 iunie 2002»

(g) la punctul 5.3.3 din anexa V la directivă, se adaugă următorul text:

«Ortodonție				
Țara	Titlul de calificare	Organismul care eliberează titlul de calificare		Data de referință
Elveția	Diplom für Kieferorthopädie Diplôme fédéral d'orthodontiste Diploma di ortodontista	Eidgenössisches Departement des Innern und Schweizerische Zahnärzte-Gesellschaft (SSO) / Büro für zahnmedizinische Weiterbildung (BZW) Département fédéral de l'intérieur et Société suisse d'odonto-stomatologie (SSO) / Bureau pour la formation postgrade en médecine dentaire (BZW) Dipartimento federale dell'interno e Società Svizzera di Odontologia e Stomatologia (SSO) / Ufficio per la formazione post-laurea in odontoiatria (BZW)		1 iunie 2002

Chirurgie orală			
Țara	Titlul de calificare	Organismul care eliberează titlul de calificare	Data de referință
Elveția	Diplom für Oralchirurgie Diplôme fédéral de chirurgie orale Diploma di chirurgia orale	Eidgenössisches Departement des Innern und Schweizerische Zahnärzte-Gesellschaft (SSO) / Büro für zahnmedizinische Weiterbildung (BZW) Département fédéral de l'intérieur et Société suisse d'odonto-stomatologie (SSO) / Bureau pour la formation postgrade en médecine dentaire (BZW) Dipartimento federale dell'interno e Società Svizzera di Odontologia e Stomatologia (SSO) / Ufficio per la formazione post-laurea in odontoiatria (BZW)	30 aprilie 2004»

(h) la punctul 5.4.2 din anexa V la directivă, se adaugă următorul text:

«Țara	Titlul de calificare	Organismul care eliberează titlul de calificare	Certificatul care însoțește titlul de calificare	Data de referință
Elveția	Eidgenössisches Tierarztdiplom Diplôme fédéral de vétérinaire Diploma federale di veterinario	Eidgenössisches Departement des Innern Département fédéral de l'intérieur Dipartimento federale dell'interno		1 iunie 2002»

(i) la punctul 5.5.2 din anexa V la directivă, se adaugă următorul text:

«Țara	Titlul de calificare	Organismul care eliberează titlul de calificare	Titlu profesional	Data de referință
Elveția	1. Diplomierte Hebamme Sage-femme diplômée Levatrice diplomata	Schulen, die staatlich anerkannte Bildungsgänge durchführen Écoles qui proposent des filières de formation reconnues par l'État Scuole che propongono dei cicli di formazione riconosciuti dallo Stato	Hebamme Sage-femme Levatrice	1 iunie 2002
	2. [Diplomă de licență [denumirea universității de științe aplicate] de moașă] «Bachelor of Science HES-SO de Sage-femme» (Bachelor of Science HES-SO in Midwifery) «Bachelor of Science BFH Hebamme» (Bachelor of Science BFH in Midwifery) «Bachelor of Science ZFH Hebamme» (Bachelor of Science ZHAW in Midwifery)	Schulen, die staatlich anerkannte Bildungsgänge durchführen Écoles qui proposent des filières de formation reconnues par l'État Scuole che propongono dei cicli di formazione riconosciuti dallo Stato	Hebamme Sage-femme Levatrice	1 iunie 2002»

(j) la punctul 5.6.2 din anexa V la directivă, se adaugă următorul text:

«Țara	Titlul de calificare	Organismul care eliberează titlul de calificare	Certificatul care însoțește titlul de calificare	Data de referință
Elveția	Eidgenössisches Apothekerdiplom Diplôme fédéral de pharmacien Diploma federale di farmacista	Eidgenössisches Departement des Innern Département fédéral de l'intérieur Dipartimento federale dell'interno		1 iunie 2002»

(k) la punctul 5.7.1 din anexa V la directivă, se adaugă următorul text:

«Țara	Titlul de calificare	Organismul care eliberează titlul de calificare	Certificatul care însoțește titlul de calificare	Anul universitar de referință
Elveția	Master of Science in Architecture – Diploma di architetto (Arch. Dipl. USI)	Accademia di Architettura dell'Università della Svizzera Italiana		2002-2003
	Master of Arts BFH/HES-SO en architecture, Master of Arts BFH/HES-SO in Architecture	Haute école spécialisée de Suisse occidentale (HES-SO) together with Berner Fachhochschule (BFH)		2007-2008
	Master of Arts BFH/HES-SO in Architektur, Master of Arts BFH/HES-SO in Architecture	Haute école spécialisée de Suisse occidentale (HES-SO) together with Berner Fachhochschule (BFH)		2007-2008
	Master of Arts FHNW in Architektur	Fachhochschule Nordwestschweiz FHNW		2007-2008

«Țara	Titlul de calificare	Organismul care eliberează titlul de calificare	Certificatul care însoțește titlul de calificare	Anul universitar de referință
	Master of Arts FHZ in Architektur	Fachhochschule Zentralschweiz (FHZ)		2007-2008
	Master of Arts ZFH in Architektur	Zürcher Fachhochschule (ZFH), Zürcher Hochschule für Angewandte Wissenschaften (ZHAW), Departement Architektur, Gestaltung und Bauingenieurwesen		2007-2008
	Master of Science MSc in Architecture, Architecte (arch. Dipl. EPF)	École Polytechnique Fédérale de Lausanne		2007-2008
	Master of Science ETH in Architektur, MSc ETH Arch	Eidgenössische Technische Hochschule Zurich		2007-2008»

(l) în anexa VI la directivă se adaugă următorul text:

«Țara	Titlul de calificare	Anul universitar de referință
Elveția	1. Diploma di Architetto	1996-1997
	2. Master of Arts/Science in Architecture – Diploma di Architetto	2000-2001
	3. Dipl. Arch. ETH, arch. dipl. EPF, arch. dipl. PF	2004-2005
	4. Architecte diplômé EAUG	2004-2005
	5. Architekt REG A Architecte REG A Architetto REG A	2004-2005»

2. 31977 L 0249: Directiva 77/249/CEE a Consiliului din 22 martie 1977 de facilitare a exercitării efective a libertății de a presta servicii de către avocați (JO L 78, 26.3.1977, p. 17),

astfel cum a fost modificată prin:

- 1 1979 H: Actul privind condițiile de aderare și adaptările tratatelor – Aderarea Republicii Elene (JO L 291, 19.11.1979, p. 91);
- 1 1985 I: Actul privind condițiile de aderare și adaptările tratatelor – aderarea Regatului Spaniei și a Republicii Portugheze (JO L 302, 15.11.1985, p. 23);
- Decizia Consiliului Uniunii Europene 95/1/CE, Euratom, CECO din 1 ianuarie 1995 de adaptare a instrumentelor cu privire la aderarea noilor state membre la Uniunea Europeană (JO L 1, 1.1.1995, p. 1);
- 1 2003 T: Actul privind condițiile de aderare a Republicii Cehe, a Republicii Cipru, a Republicii Estonia, a Republicii Letonia, a Republicii Lituania, a Republicii Malta, a Republicii Polone, a Republicii Slovace, a Republicii Slovenia și a Republicii Ungare, precum și adaptările Tratatelor care stau la baza Uniunii Europene, adoptat la 16 aprilie 2003 (JO L 236, 23.9.2003, p. 33);
- 32006 L 0100: Directiva 2006/100/CE a Consiliului din 20 noiembrie 2006 de adaptare a anumitor directive din domeniul libertății de circulație a persoanelor, având în vedere aderarea Bulgariei și a României (JO L 363, 20.12.2006, p. 141);

- 32013 L 0025: Directiva 2013/25/UE a Consiliului din 13 mai 2013 de adaptare a anumitor directive în domeniul dreptului la liberă stabilire și în cel al libertății de a presta servicii, având în vedere aderarea Republicii Croația (JO L 158, 10.6.2013, p. 368).

În sensul prezentului acord, Directiva 77/249/CEE se adaptează după cum urmează:

La articolul 1 alineatul (2), se adaugă următorul text:

«Elveția

Advokat, Rechtsanwalt, Anwalt, Fürsprecher, Fürsprech

Avocat

Avvocato».

3. 31998 L 0005: Directiva 98/5/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 1998 de facilitare a exercitării cu caracter permanent a profesiei de avocat într-un stat membru, altul decât cel în care s-a obținut calificarea (JO L 77, 14.3.1998, p. 36), astfel cum a fost modificată prin:

- 1 2003 T: Actul privind condițiile de aderare a Republicii Cehe, a Republicii Cipru, a Republicii Estonia, a Republicii Letonia, a Republicii Lituania, a Republicii Malta, a Republicii Polone, a Republicii Slovace, a Republicii Slovenia și a Republicii Ungare, precum și adaptările Tratatelor care stau la baza Uniunii Europene, adoptat la 16 aprilie 2003 (JO L 236, 23.9.2003, p. 33);

- 32006 L 0100: Directiva 2006/100/CE a Consiliului din 20 noiembrie 2006 de adaptare a anumitor directive din domeniul libertății de circulație a persoanelor, având în vedere aderarea Bulgariei și a României (JO L 363, 20.12.2006, p. 141);
- 32013 L 0025: Directiva 2013/25/UE a Consiliului din 13 mai 2013 de adaptare a anumitor directive în domeniul dreptului la liberă stabilire și în cel al libertății de a presta servicii, având în vedere aderarea Republicii Croația (JO L 158, 10.6.2013, p. 368).

În sensul prezentului acord, Directiva 98/5/CE se adaptează după cum urmează:

La articolul 1 alineatul (2) litera (a), se adaugă următorul text:

«Elveția

Advokat, Rechtsanwalt, Anwalt, Fürsprecher, Fürsprech

Avocat

Avvocato».

4. 31974 L 0556: Directiva 74/556/CEE a Consiliului din 4 iunie 1974 de stabilire a normelor de aplicare privind măsurile tranzitorii din domeniul activităților de comerț și de distribuție a produselor toxice și activităților de utilizare profesională a acestor produse, inclusiv activitățile de intermediari (JO L 307, 18.11.1974, p. 1).

5. 31974 L 0557: Directiva 74/557/CEE a Consiliului din 4 iunie 1974 privind realizarea libertății de stabilire și a libertății de a presta servicii pentru activitățile independente și activitățile intermediarilor din comerțul și distribuția produselor toxice (JO L 307, 18.11.1974, p. 5), astfel cum a fost modificată prin:
- Decizia Consiliului Uniunii Europene 95/1/CE, Euratom, CECO din 1 ianuarie 1995 de adaptare a instrumentelor cu privire la aderarea noilor state membre la Uniunea Europeană (JO L 1, 1.1.1995, p. 1);
 - 1 2003 T: Actul privind condițiile de aderare a Republicii Cehe, a Republicii Cipru, a Republicii Estonia, a Republicii Letonia, a Republicii Lituania, a Republicii Malta, a Republicii Polone, a Republicii Slovace, a Republicii Slovenia și a Republicii Ungare, precum și adaptările Tratatelor care stau la baza Uniunii Europene, adoptat la 16 aprilie 2003 (JO L 236, 23.9.2003, p. 33);
 - 32006 L 0101: Directiva 2006/101/CE a Consiliului din 20 noiembrie 2006 de adaptare a Directivelor 73/239/CEE, 74/557/CEE și 2002/83/CE în domeniul libertății de a presta servicii, având în vedere aderarea Bulgariei și României (JO L 363, 20.12.2006, p. 238);
 - 32013 L 0025: Directiva 2013/25/UE a Consiliului din 13 mai 2013 de adaptare a anumitor directive în domeniul dreptului la liberă stabilire și în cel al libertății de a presta servicii, având în vedere aderarea Republicii Croația (JO L 158, 10.6.2013, p. 368).

În sensul prezentului acord, Directiva 74/557/CEE se adaptează după cum urmează:

În Elveția:

Toate produsele și substanțele toxice menționate în Legea federală privind protecția împotriva substanțelor și preparatelor periculoase [compilarea clasificată a legislației federale (CC 813.1), în special cele care figurează în ordonanțele aferente (CC 813), precum și substanțele toxice pentru mediu (CC 814.812.31, 814.812.32 și 814.812.33)].

6. 31986 L 0653: Directiva 86/653/CEE a Consiliului din 18 decembrie 1986 privind coordonarea legislației statelor membre referitoare la agenții comerciali independenți (JO L 382, 31.12.1986, p. 17).
7. 32015 R 0983: Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/983 al Comisiei din 24 iunie 2015 privind procedura de eliberare a cardului profesional european și aplicarea mecanismului de alertă în temeiul Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 159, 25.6.2015, p. 27);
8. 32018 L 0958: Directiva (UE) 2018/958 a Parlamentului European și a Consiliului din 28 iunie 2018 privind efectuarea unui test de proporționalitate înainte de adoptarea unor noi reglementări referitoare la profesii (JO L 173, 9.7.2018, p. 25)
9. 32019 R 0907: Regulamentul delegat (UE) 2019/907 al Comisiei din 14 martie 2019 privind instituirea unui test comun de formare pentru monitorii de schi în temeiul articolului 49b din Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind recunoașterea calificărilor profesionale (JO L 145, 4.6.2019, p. 7).

10. 32023 D 0423: Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/423 a Comisiei din 24 februarie 2023 privind un proiect-pilot pentru punerea în aplicare a dispozițiilor privind cooperarea administrativă referitoare la profesiile reglementate prevăzute în Directivele 2005/36/CE și (UE) 2018/958 ale Parlamentului European și ale Consiliului prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne și pentru integrarea bazei de date a profesiilor reglementate în sistemul respectiv (JO L 61, 27.2.2023, p. 62).
11. 32012 R 1024: Regulamentul (UE) nr. 1024/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne și de abrogare a Deciziei 2008/49/CE a Comisiei (JO L 316, 14.11.2012, p. 1), astfel cum a fost modificat prin:
- 32013 L 0055: Directiva 2013/55/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 2013 (JO L 354, 28.12.2013, p. 132),
 - 32014 L 0060: Directiva 2014/60/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 (JO L 159, 28.5.2014, p. 1), astfel cum a fost rectificată prin JO L 147, 12.6.2015, p. 24,
 - 32014 L 0067: Directiva 2014/67/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 (JO L 159, 28.5.2014, p. 11),
 - 32016 R 1191: Regulamentul (UE) 2016/1191 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 iulie 2016 (JO L 200, 26.7.2016, p. 1);
 - 32016 R 1628: Regulamentul (UE) 2016/1628 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2016 (JO L 252, 16.9.2016, p. 53), astfel cum a fost rectificat prin JO L 231, 6.9.2019, p. 29;

- 32018 R 1724: Regulamentul (UE) 2018/1724 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 octombrie 2018 (JO L 295, 21.11.2018, p. 1),
- 32020 L 1057: Directiva (UE) 2020/1057 a Parlamentului European și a Consiliului din 15 iulie 2020 (JO L 249, 31.7.2020, p. 49),
- 32020 R 1055: Regulamentul (UE) 2020/1055 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 iulie 2020 (JO L 249, 31.7.2020, p. 17).

Elveția utilizează Sistemul de informare al pieței interne (IMI) ca țară terță pentru schimburile de informații, inclusiv de date cu caracter personal, cu actorii IMI din Uniune pentru a pune în aplicare proceduri de cooperare administrativă, după caz, în sensul prezentului acord.

În sensul prezentului acord, Comisia consideră în continuare că Elveția asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal, astfel cum se menționează la articolul 23 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (UE) nr. 1024/2012, atât timp cât Decizia 2000/518/CE¹ rămâne în vigoare.

Elveția utilizează sistemul IMI pentru a pune în aplicare procedurile de cooperare administrativă definite la articolele 4a-4e, la articolul 8, la articolul 21a, la articolul 50, la articolul 56 și la articolul 56a din Directiva 2005/36/CE, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2013/55/UE, în conformitate cu principiile și modalitățile aferente schimburilor prevăzute la articolele respective.

¹ Decizia Comisiei din 26 iulie 2000 în temeiul Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind protecția adecvată a datelor cu caracter personal în Elveția, cu modificările ulterioare.

În sensul prezentului acord, dispozițiile Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 se citesc cu următoarele adaptări:

- (a) la articolul 5 prima teză, trimiterea la Directiva 95/46/CE se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimitere la legislația națională relevantă;
- (b) articolul 8 alineatul (1) litera (e) nu se aplică Elveției;
- (c) la articolul 9 alineatul (5), în ceea ce privește Elveția, cuvintele «dreptul Uniunii» se înlocuiesc cu cuvintele «dreptul Uniunii, astfel cum este integrat în prezentul acord»;
- (d) la articolul 10 alineatul (1), în ceea ce privește Elveția, cuvintele «în conformitate cu legislația națională sau a Uniunii» se înlocuiesc cu cuvintele «în conformitate cu legislația elvețiană»;
- (e) la articolul 16 alineatele (1) și (2), trimiterile la Directiva 95/46/CE se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimiteri la legislația națională relevantă;
- (f) la articolul 17 alineatul (4), trimiterea la Directiva 95/46/CE se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimitere la legislația națională relevantă;
- (g) la articolul 18 alineatul (1), trimiterea la Directiva 95/46/CE se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimitere la legislația națională relevantă;
- (h) la articolul 20, trimiterea la Directiva 95/46/CE se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimitere la legislația națională relevantă;

(i) la articolul 21:

(i) la alineatul (1), trimiterea la Directiva 95/46/CE se interpretează, în ceea ce privește Elveția, ca trimitere la legislația națională relevantă;

(ii) alineatul (3) nu se aplică;

(j) articolul 25 nu se aplică;

(k) articolul 26 alineatul (1) se interpretează în conformitate cu articolul 13 din Protocolul instituțional la prezentul acord.”

PROTOCOL
PRIVIND REȘEDINȚELE SECUNDARE DIN DANEMARCA

Părțile contractante convin cu privire la faptul că Protocolul nr. 32 privind dobândirea de bunuri imobile în Danemarca, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, se aplică și prezentului acord în ceea ce privește dobândirea unor reședințe secundare în Danemarca de către resortisanți elvețieni.

PROTOCOL
PRIVIND DOBÂNDIREA DE BUNURI IMOBILE ÎN MALTA

Dobândirea de bunuri imobile în insulele malteze este reglementată de Legea privind bunurile imobile (dobândirea de către nerezidenți) (Capitolul 246 din Legislația malteză).

Legea respectivă prevede următoarele:

- (a) Un resortisant elvețian poate dobândi bunuri imobile în Malta:
- (1) în cazul în care bunul respectiv va fi utilizat ca reședință principală sau în cazul în care solicitantul a locuit în Malta ca rezident pe o perioadă mai mare de cinci ani sau în cazul în care bunul respectiv va fi utilizat în scopuri profesionale, nu există restricții;
 - (2) în cazul în care bunul respectiv va fi utilizat în scopuri de reședință secundară, iar solicitantul nu a locuit în Malta pentru o perioadă de cinci ani, este necesar un permis de dobândire a bunurilor imobile, care face obiectul condițiilor prevăzute în Legea privind bunurile imobile (dobândirea de către nerezidenți), inclusiv un preț minim de 174 274 EUR pentru apartamente și de 300 619 EUR pentru case [prețurile minime sunt ajustate anual în conformitate cu indicele prețurilor bunurilor imobile, astfel cum este prezentat în Comunicarea privind indicele prețurilor bunurilor imobile (Normele metodologice 246.08 din Legislația Maltei)]. Astfel de achiziții nu impun ca persoana în cauză să aibă drept de ședere în Malta.
- (b) Resortisanții elvețieni pot, de asemenea, să își stabilească reședința principală în Malta în orice moment, în conformitate cu normele naționale aplicabile. Părăsirea Maltei nu implică nicio obligație de înstrăinare a bunurilor imobile dobândite ca reședință principală.

- (c) Resortisanții elvețieni care achiziționează bunuri imobile în zone special desemnate prin lege (în general, zone care fac parte din proiecte de regenerare urbană) nu trebuie să obțină autorizații pentru achizițiile respective, care nu sunt supuse niciunor limitări în ceea ce privește numărul, utilizarea și valoarea lor.

PROTOCOL
PRIVIND PERMISELE DE ȘEDERE PE TERMEN LUNG

UNIUNEA EUROPEANĂ, denumită în continuare „Uniunea”,

și

CONFEDERAȚIA ELVEȚIANĂ, denumită în continuare „Elveția”,

convin după cum urmează:

1. Acordarea permiselor de ședere pe termen lung este o chestiune care ține de legislația Uniunii în conformitate cu tratatele și, respectiv, de legislația Elveției și nu intră în domeniul de aplicare al Acordului privind libera circulație a persoanelor (denumit în continuare „acordul”). Prin urmare, Protocolul instituțional la acord nu se aplică prezentului protocol.
2. În cazul în care Elveția și statele membre ale Uniunii acordă resortisanților celeilalte părți permise de ședere pe termen lung în temeiul legislației menționate la alineatul (1), aceste norme se aplică în mod nediscriminatoriu, în special în ceea ce privește durata minimă de ședere prealabilă de cinci ani necesară.
3. Normele aplicabile ale Uniunii și ale Elveției trebuie să rămână comparabile în ceea ce privește alte condiții și cerințe, înțelegându-se că aceste condiții și cerințe sunt de competența Uniunii în conformitate cu tratatele și, respectiv, de competența Elveției.

4. Dispozițiile menționate anterior nu aduc atingere:

- (a) normelor privind șederea permanentă prevăzute în Directiva 2004/38/CE¹ și nici
- (b) dispozițiilor pentru resortisanții țărilor terțe cuprinse în acordurile bilaterale deja încheiate între un stat membru ale Uniunii și Elveția care sunt mai favorabile decât normele aplicabile ale Uniunii și ale Elveției.

5. În pofida punctului 1, articolul 10 alineatele (1), (2) și (5) din Protocolul instituțional la acord se aplică *mutatis mutandis* litigiilor care decurg din punctele 2 și 3 din prezentul protocol. În aceste cazuri, articolul 11 din Protocolul instituțional la acord se aplică, de asemenea, *mutatis mutandis*, cu excepția faptului că măsurile compensatorii proporționale pot fi adoptate numai în cadrul acordului.

Apendicele la Protocolul instituțional la acord privind instanța de arbitraj se aplică *mutatis mutandis*, cu excepția articolului I.4 alineatul (4), a articolului III.4 alineatul (3) a doua teză, a articolului III.5 alineatul (2) a treia teză, a articolului III.9 și a articolului III.10 alineatul (5).

¹ Directiva 2004/38/CE (JO L 158, 30.4.2004, p. 77), astfel cum se aplică în conformitate cu anexa I la acord.

PROTOCOL INSTITUȚIONAL
LA ACORDUL
DINTRE COMUNITATEA EUROPEANĂ ȘI STATELE MEMBRE ALE ACESTEIA,
PE DE O PARTE,
ȘI CONFEDERAȚIA ELVEȚIANĂ, PE DE ALTĂ PARTE,
PRIVIND LIBERA CIRCULAȚIE A PERSOANELOR

UNIUNEA EUROPEANĂ, denumită în continuare „Uniunea”,

și

CONFEDERAȚIA ELVEȚIANĂ, denumită în continuare „Elveția”,

AVÂND ÎN VEDERE Acordul dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor, încheiat la Bruxelles la 21 iunie 1999 (denumit în continuare „acordul”), care a intrat în vigoare la 1 iunie 2002,

AVÂND ÎN VEDERE Protocolul la Acordul din 21 iunie 1999 dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor, în ceea ce privește participarea, în calitate de părți contractante, a Republicii Ceha, a Republicii Estonia, a Republicii Cipru, a Republicii Letonia, a Republicii Lituania, a Republicii Ungare, a Republicii Malta, a Republicii Polone, a Republicii Slovenia și a Republicii Slovace ca urmare a aderării acestora la Uniunea Europeană, încheiat la Bruxelles la 26 octombrie 2004, care a intrat în vigoare la 1 aprilie 2006,

AVÂND ÎN VEDERE Protocolul la Acordul din 21 iunie 1999 dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor, în ceea ce privește participarea, în calitate de părți contractante, a Republicii Bulgaria și a României ca urmare a aderării acestora la Uniunea Europeană, încheiat la Bruxelles la 27 mai 2008, care a intrat în vigoare la 1 iunie 2009,

AVÂND ÎN VEDERE Protocolul la Acordul dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor în ceea ce privește participarea Republicii Croația în calitate de parte contractantă, ca urmare a aderării sale la Uniunea Europeană, încheiat la Bruxelles la 4 martie 2016, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2017,

ÎNTRUCÂT acordurile încheiate de Uniune sunt obligatorii pentru instituțiile Uniunii și pentru statele membre, prin urmare, prezentul protocol se aplică părților contractante astfel cum se prevede în acord,

ÎNTRUCÂT Uniunea și Elveția au obligații în temeiul a numeroase acorduri bilaterale care reglementează diverse domenii și care prevăd drepturi și obligații specifice similare, în anumite privințe, cu cele prevăzute în cadrul Uniunii,

REAMINTIND că scopul acestor acorduri bilaterale este de a spori competitivitatea Europei și de a crea legături economice mai strânse între părțile contractante, bazate pe egalitate, reciprocitate și echilibrul general al avantajelor, drepturilor și obligațiilor acestora,

DECISE să consolideze și să aprofundeze participarea Elveției la piața internă a Uniunii, pe baza acelorași norme care se aplică pieței interne, păstrându-și în același timp independența și pe cea a instituțiilor lor, precum și, în ceea ce privește Elveția, respectarea principiilor care decurg din democrația directă, federalism și caracterul sectorial al participării sale la piața internă,

REAFIRMÂND că se menține competența Tribunalului Federal al Elveției și a tuturor celorlalte instanțe elvețiene, precum și a instanțelor statelor membre și a Curții de Justiție a Uniunii Europene de a interpreta acordul în cazuri individuale,

CONȘTIENȚE de necesitatea de a asigura uniformitatea în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția, atât în cele actuale, cât și în cele viitoare,

CONVIN DUPĂ CUM URMEAZĂ:

CAPITOLUL 1

DISPOZIȚII GENERALE

ARTICOLUL 1

Obiective

(1) Obiectivul prezentului protocol este de a garanta părților contractante, operatorilor economici și persoanelor fizice o mai mare securitate juridică, egalitatea de tratament și condiții de concurență echitabile în domeniul legat de piața internă care intră sub incidența acordului.

(2) În acest scop, prezentul protocol oferă noi soluții instituționale menite să faciliteze o consolidare continuă și echilibrată a relațiilor economice dintre părțile contractante. Ținând seama de principiile dreptului internațional, prezentul protocol stabilește, în special, soluții instituționale pentru acord care sunt comune acordurilor bilaterale încheiate sau care urmează să fie încheiate în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția, fără a modifica domeniul de aplicare sau obiectivele acordului, în special:

- (a) procedura de aliniere a acordului la actele juridice ale Uniunii relevante pentru acord;
- (b) interpretarea și aplicarea uniforme ale acordului și ale actelor juridice ale Uniunii la care se face trimitere în acord;
- (c) supravegherea și aplicarea acordului și
- (d) soluționarea litigiilor în contextul acordului.

ARTICOLUL 2

Relația cu acordul

- (1) Prezentul protocol, anexa și apendicele la acesta fac parte integrantă din acord.
- (2) Prin prezentul protocol se abrogă următoarele dispoziții ale acordului:
 - (a) articolul 16;

(b) articolul 17;

(c) articolul 19.

(3) Trimiterile la „Comunitatea Europeană” sau la „Comunitate” din acord se interpretează ca trimiteri la Uniune.

ARTICOLUL 3

Acorduri bilaterale în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția

(1) Acordurile bilaterale existente și viitoare dintre Uniune și Elveția în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția sunt considerate un întreg coerent care asigură un echilibru între drepturi și obligații între Uniune și Elveția.

(2) Acordul constituie un acord bilateral într-un domeniu legat de piața internă la care participă Elveția.

CAPITOLUL 2

ALINIAREA ACORDULUI LA ACTELE JURIDICE ALE UNIUNII

ARTICOLUL 4

Participarea la elaborarea actelor juridice ale Uniunii („elaborarea deciziilor”)

(1) Atunci când elaborează o propunere de act juridic al Uniunii în conformitate cu Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare „TFUE”) în domeniul reglementat de acord, Comisia Europeană (denumită în continuare „Comisia”) informează Elveția cu privire la aceasta și consultă în mod informal experții Elveției, în același mod în care solicită opiniile experților din statele membre ale Uniunii pentru elaborarea propunerilor sale.

La cererea oricăreia dintre părțile contractante, are loc un schimb preliminar de opinii în cadrul Comitetului mixt.

Părțile contractante se consultă din nou, la cererea oricăreia dintre ele, în cadrul Comitetului mixt, în momente importante ale etapei anterioare adoptării actului juridic de către Uniune, în cadrul unui proces continuu de informare și consultare.

(2) Atunci când pregătește, în conformitate cu TFUE, acte delegate privind acte de bază ale dreptului Uniunii în domeniul reglementat de acord, Comisia se asigură că Elveția are cea mai largă participare posibilă la elaborarea proiectelor și se consultă cu experții Elveției în aceleași condiții în care se consultă cu experții statelor membre ale Uniunii.

(3) Atunci când pregătește, în conformitate cu TFUE, acte de punere în aplicare privind acte de bază ale dreptului Uniunii în domeniul reglementat de acord, Comisia se asigură că Elveția are cea mai largă participare posibilă la elaborarea proiectelor care urmează să fie înaintate ulterior comitetelor care asistă Comisia în exercitarea competențelor sale de executare și se consultă cu experții Elveției în aceleași condiții în care se consultă cu experții statelor membre ale Uniunii.

(4) Experții Elveției sunt implicați în activitatea comitetelor care nu intră sub incidența alineatelor (2) și (3), în cazul în care acest lucru este necesar pentru buna funcționare a acordului. Comitetul mixt întocmește și actualizează o listă a acestor comitete și, după caz, a altor comitete cu caracteristici similare.

(5) Prezentul articol nu se aplică actelor juridice ale Uniunii sau dispozițiilor acestora care intră în domeniul de aplicare al unei excepții menționate la articolul 5 alineatul (7).

ARTICOLUL 5

Integrarea actelor juridice ale Uniunii

(1) Pentru a garanta securitatea juridică și omogenitatea legislației în domeniul legat de piața internă la care participă Elveția în temeiul acordului, Elveția și Uniunea se asigură că actele juridice ale Uniunii adoptate în domeniul reglementat de acord sunt integrate în acord cât mai curând posibil după adoptarea lor.

(2) Actele juridice ale Uniunii integrate în acord în conformitate cu alineatul (4) fac parte, prin integrarea lor în acord, din ordinea juridică a Elveției, sub rezerva, după caz, a adaptărilor stabilite de Comitetul mixt.

(3) Atunci când adoptă un act juridic în domeniul reglementat de acord, Uniunea informează Elveția în acest sens cât mai curând posibil prin intermediul Comitetului mixt. La cererea oricăreia dintre părțile contractante, Comitetul mixt organizează un schimb de opinii pe această temă.

(4) Comitetul mixt acționează în conformitate cu alineatul (1) prin adoptarea, cât mai curând posibil, a unei decizii de modificare a anexelor I-III la acord, inclusiv a adaptărilor necesare.

(5) Fără a aduce atingere alineatelor (1) și (2), dacă este necesar pentru a asigura coerența acordului cu anexa la acesta, astfel cum a fost modificată în temeiul alineatului (4), Comitetul mixt poate propune revizuirea acordului spre aprobare de către părțile contractante în conformitate cu procedurile lor interne.

(6) Trimiterile din acord la acte juridice ale Uniunii care nu mai sunt în vigoare se interpretează ca trimiteri la actul juridic de abrogare al Uniunii, astfel cum este integrat în anexa la acord, de la intrarea în vigoare a deciziei Comitetului mixt privind modificarea corespunzătoare a anexei la acord în temeiul alineatului (4), cu excepția cazului în care se prevede altfel în decizia respectivă.

(7) Obligația prevăzută la alineatul (1) nu se aplică actelor juridice ale Uniunii sau dispozițiilor acestora care intră sub incidența unei excepții menționate mai jos:

— articolul 5g [Perioada de notificare prealabilă și controalele];

- articolul 5h [Garanții financiare și sancțiuni];
 - articolul 5i [Dovada desfășurării unei activități independente];
 - articolul 5j [Menținerea nivelului de protecție];
 - articolul 7b [Studentii];
 - articolul 7e [Șederea permanentă];
 - articolul 7f [Dobândirea de bunuri imobile];
 - articolul 7g [Cărțile de identitate];
 - articolul 7h [Expulzarea];
 - anexa II, Coordonarea sistemelor de securitate socială, partea II. Adaptări sectoriale, punctul 1, literele (a)-(f).
- (8) Sub rezerva articolului 6, deciziile Comitetului mixt adoptate în temeiul alineatului (4) intră în vigoare imediat, dar în niciun caz înainte de data la care actul juridic corespunzător al Uniunii devine aplicabil în Uniune.
- (9) Părțile contractante cooperează cu bună-credință pe tot parcursul procedurii prevăzute în prezentul articol pentru a facilita luarea deciziilor.

(10) Uniunea și Elveția țin seama de principiul „remunerației egale pentru muncă egală în același loc” și de sistemul dual de asigurare a respectării legii din Elveția.

ARTICOLUL 6

Îndeplinirea obligațiilor constituționale de către Elveția

(1) În cursul schimbului de opinii menționat la articolul 5 alineatul (3), Elveția informează Uniunea dacă o decizie menționată la articolul 5 alineatul (4) necesită îndeplinirea obligațiilor constituționale de către Elveția pentru a deveni obligatorie.

(2) În cazul în care decizia menționată la articolul 5 alineatul (4) impune Elveției să îndeplinească obligații constituționale pentru a deveni obligatorie, Elveția dispune de un termen de maximum doi ani de la data informării prevăzute la alineatul (1), cu excepția cazului în care se lansează o procedură de referendum, caz în care această perioadă se prelungește cu un an.

(3) Până la informarea de către Elveția cu privire la îndeplinirea obligațiilor sale constituționale, părțile contractante aplică provizoriu decizia menționată la articolul 5 alineatul (4), cu excepția cazului în care Elveția informează Uniunea că aplicarea provizorie a deciziei nu este posibilă și prezintă motivele care stau la baza acestei situații.

Aplicarea cu titlu provizoriu nu poate avea loc în niciun caz înainte de data la care actul juridic corespunzător al Uniunii devine aplicabil în Uniune.

(4) Elveția notifică fără întârziere Uniunii, prin intermediul Comitetului mixt, îndeplinirea obligațiilor constituționale menționate la alineatul (1).

(5) Decizia intră în vigoare la data transmiterii notificării prevăzute la alineatul (4), dar în niciun caz înainte de data la care actul juridic corespunzător al Uniunii devine aplicabil în Uniune.

CAPITOLUL 3

INTERPRETAREA ȘI APLICAREA ACORDULUI

ARTICOLUL 7

Principiul interpretării uniforme

(1) În scopul realizării obiectivelor prevăzute la articolul 1 și în conformitate cu principiile dreptului internațional public, acordurile bilaterale în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția și actele juridice ale Uniunii la care se face trimitere în astfel de acorduri se interpretează și se aplică în mod uniform în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția.

(2) Actele juridice ale Uniunii la care se face trimitere în acord și, în măsura în care aplicarea lor implică o serie de noțiuni de drept al Uniunii, dispozițiile acordului se interpretează și se aplică în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene dinainte sau de după semnarea acordului.

ARTICOLUL 8

Principiul aplicării eficace și armonioase

(1) Comisia și autoritățile competente elvețiene cooperează și își acordă reciproc asistență pentru a asigura supravegherea aplicării acordului. Ele pot face schimb de informații cu privire la activitățile de supraveghere a aplicării acordului. Ele pot face schimb de opinii și pot discuta chestiuni de interes reciproc.

(2) Fiecare parte contractantă ia măsurile necesare pentru a asigura aplicarea eficace și armonioasă a acordului pe teritoriul său.

(3) Supravegherea aplicării acordului se efectuează în comun de către părțile contractante în cadrul Comitetului mixt.

În cazul în care Comisia sau autoritățile competente elvețiene iau cunoștință de un caz de aplicare incorectă, Comitetul mixt poate fi sesizat în vederea găsirii unei soluții acceptabile.

(4) Comisia și, respectiv, autoritățile competente elvețiene monitorizează aplicarea acordului de către cealaltă parte contractantă. Se aplică procedura prevăzută la articolul 10.

În măsura în care, pentru a asigura aplicarea eficace și armonioasă a acordului, sunt necesare anumite competențe de supraveghere ale instituțiilor Uniunii în ceea ce privește o parte contractantă, cum ar fi competențele de investigare și de decizie, acordul trebuie să le prevadă în mod specific.

ARTICOLUL 9

Principiul exclusivității

Pentru soluționarea unui litigiu referitor la interpretarea sau aplicarea acordului și a actelor juridice ale Uniunii la care se face trimitere în acord sau, după caz, referitor la conformitatea cu acordul a unei decizii adoptate de Comisie pe baza acordului, părțile contractante se angajează să nu aplice nicio altă metodă de soluționare în afara celor prevăzute de prezentul protocol.

ARTICOLUL 10

Procedura în cazul unei dificultăți de interpretare sau de aplicare

- (1) În cazul unei dificultăți de interpretare sau de aplicare a acordului sau a unui act juridic al Uniunii la care se face trimitere în acord, părțile contractante se consultă între ele în cadrul Comitetului mixt pentru a găsi o soluție reciproc acceptabilă. În acest scop, se pun la dispoziția Comitetului mixt toate informațiile utile pentru a-i permite să efectueze o examinare detaliată a situației. Comitetul mixt examinează toate posibilitățile care permit menținerea bunei funcționări a acordului.
- (2) În cazul în care Comitetul mixt nu este în măsură să găsească o soluție în legătură cu dificultatea menționată la alineatul (1) în termen de trei luni de la data la care a fost sesizat cu privire la aceasta, oricare dintre părțile contractante poate solicita unei instanțe de arbitraj să soluționeze litigiul în conformitate cu normele prevăzute în apendice.

(3) În cazul în care litigiul se referă la o chestiune legată de interpretarea sau aplicarea unei dispoziții menționate la articolul 7 alineatul (2) și în cazul în care interpretarea acestei dispoziții este relevantă pentru soluționarea litigiului și necesară pentru a-i permite să se pronunțe, instanța de arbitraj sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu privire la această chestiune.

În cazul în care litigiul se referă la o chestiune legată de interpretarea sau aplicarea unei dispoziții care intră sub incidența unei excepții de la obligația de aliniere dinamică menționate la articolul 5 alineatul (7) și în cazul în care litigiul nu implică interpretarea sau aplicarea unor noțiuni de drept al Uniunii, instanța de arbitraj soluționează litigiul fără a sesiza Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

(4) În cazul în care instanța de arbitraj sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene în temeiul alineatului (3):

(a) hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene este obligatorie pentru instanța de arbitraj; și

(b) Elveția beneficiază de aceleași drepturi precum statele membre și instituțiile Uniunii și face obiectul acelorași proceduri în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene, *mutatis mutandis*.

(5) Fiecare parte contractantă ia toate măsurile necesare pentru a se conforma cu bună-credință hotărârii instanței de arbitraj.

Partea contractantă în legătură cu care instanța de arbitraj a constatat că nu a respectat acordul informează cealaltă parte contractantă, prin intermediul Comitetului mixt, cu privire la măsurile pe care le-a luat pentru a se conforma hotărârii instanței de arbitraj.

(6) Garanțiile prevăzute în Declarația comună privind refuzul asistenței sociale și anularea dreptului de ședere înainte de dobândirea dreptului de ședere permanentă și în Declarația comună privind notificarea încadrării în muncă, anexate la acord, se iau în considerare cu bună-credință în contextul soluționării litigiilor înaintate Comitetului mixt.

Primul paragraf se aplică atât timp și în măsura în care garanțiile rămân compatibile cu actele juridice relevante ale Uniunii, astfel cum sunt integrate în acord. Garanțiile nu aduc atingere aplicării articolului 5 alineatul (1) din prezentul protocol.

ARTICOLUL 11

Măsuri compensatorii

(1) În cazul în care partea contractantă în legătură cu care instanța de arbitraj a constatat că nu a respectat acordul nu informează cealaltă parte contractantă, într-un termen rezonabil stabilit în conformitate cu articolul IV.2 alineatul (6) din appendice, cu privire la măsurile pe care le-a luat pentru a se conforma hotărârii instanței de arbitraj sau în cazul în care cealaltă parte contractantă consideră că măsurile comunicate nu sunt conforme cu hotărârea instanței de arbitraj, această din urmă parte contractantă poate adopta măsuri compensatorii proporționale în cadrul acordului sau al oricărui alt acord bilateral în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția (denumite în continuare „măsurile compensatorii”) pentru a remedia un potențial dezechilibru. Aceasta notifică măsurile compensatorii părții contractante care, potrivit constatării instanței de arbitraj, nu a respectat acordul, iar notificarea oferă precizări cu privire la aceste măsuri. Măsurile compensatorii respective intră în vigoare la trei luni de la data notificării.

(2) În cazul în care, în termen de o lună de la data notificării măsurilor compensatorii avute în vedere, Comitetul mixt nu a luat o decizie de suspendare, de modificare sau de anulare a măsurilor compensatorii respective, oricare dintre părțile contractante poate supune arbitrajului chestiunea proporționalității măsurilor compensatorii respective, în conformitate cu apendicele.

(3) Instanța de arbitraj se pronunță în termenele prevăzute la articolul III.8 alineatul (4) din apendice.

(4) Măsurile compensatorii nu au efect retroactiv. În special, se mențin drepturile și obligațiile deja dobândite de persoanele fizice și operatorii economici înainte ca măsurile compensatorii să intre în vigoare.

ARTICOLUL 12

Cooperarea între jurisdicții

(1) Pentru a promova interpretarea omogenă, Tribunalul Federal al Elveției și Curtea de Justiție a Uniunii Europene convin asupra unui dialog și asupra modalităților acestuia.

(2) Elveția are dreptul de a depune memorii sau observații scrise la Curtea de Justiție a Uniunii Europene în cazul în care o instanță a unui stat membru al Uniunii sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu privire la o chestiune referitoare la interpretarea acordului sau a unei dispoziții a unui act juridic al Uniunii menționate în acesta în vederea pronunțării unei decizii preliminare.

CAPITOLUL 4

ALTE DISPOZIȚII

ARTICOLUL 13

Contribuția financiară

(1) Elveția contribuie la finanțarea activităților agențiilor Uniunii, a sistemelor de informații și a altor activități enumerate la articolul 1 din anexă la care are acces, în conformitate cu prezentul articol și cu anexa.

Comitetul mixt poate adopta o decizie de modificare a anexei.

(2) Uniunea poate suspenda în orice moment participarea Elveției la activitățile menționate la alineatul (1) de la prezentul articol în cazul în care Elveția nu respectă termenul de plată în conformitate cu condițiile de plată prevăzute la articolul 2 din anexă.

În cazul în care Elveția nu respectă un termen de plată, Uniunea trimite Elveției o scrisoare oficială de atenționare. În cazul în care nu se efectuează plata integrală în termen de 30 de zile de la data primirii respectivei scrisori oficiale de atenționare, Uniunea poate suspenda participarea Elveției la activitatea relevantă.

(3) Contribuția financiară corespunde sumei următoarelor elemente:

(a) o contribuție operațională și

(b) o taxă de participare.

(4) Contribuția financiară ia forma unei contribuții financiare anuale și este scadentă la datele specificate în cererile de fonduri emise de Comisie.

(5) Contribuția operațională se bazează pe o cheie de contribuție definită ca raportul dintre produsul intern brut (denumit în continuare „PIB”) al Elveției la prețurile pieței și PIB-ul Uniunii la prețurile pieței.

În acest scop, cifrele privind PIB-ul la prețurile pieței al părților contractante sunt cele mai recente astfel de cifre disponibile la data de 1 ianuarie a anului în care se efectuează plata anuală, astfel cum au fost furnizate de Oficiul pentru Statistică al Uniunii Europene (EUROSTAT), cu respectarea corespunzătoare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind cooperarea în domeniul statisticii, încheiat la Luxemburg la 26 octombrie 2004. În cazul în care acordul respectiv încetează să se aplice, PIB-ul Elveției este cel stabilit pe baza datelor furnizate de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.

(6) Contribuția operațională pentru fiecare agenție a Uniunii se calculează prin aplicarea cheii de contribuție la bugetul său anual votat înscris la linia (liniile) relevantă(e) de subvenționare din bugetul Uniunii pentru exercițiul în cauză, luând în considerare, pentru fiecare agenție, orice contribuție operațională ajustată, astfel cum este definită la articolul 1 din anexă.

Contribuția operațională pentru sistemele de informații și alte activități se calculează prin aplicarea cheii de contribuție la bugetul relevant al anului în cauză, astfel cum se prevede în documentele de execuție a bugetului, cum ar fi programele de lucru sau contractele.

Toate cuantumurile de referință se bazează pe creditele de angajament.

(7) Taxa anuală de participare este de 4 % din contribuția operațională anuală calculată în conformitate cu alineatele (5) și (6).

(8) Comisia furnizează Elveției informații adecvate cu privire la calculul contribuției sale financiare. Informațiile respective se furnizează cu respectarea, în mod corespunzător, a normelor Uniunii în materie de confidențialitate și de protecție a datelor.

(9) Toate contribuțiile financiare ale Elveției sau toate plățile efectuate de Uniune, precum și calculul sumelor exigibile sau care urmează să fie primite se fac în euro.

(10) În cazul în care intrarea în vigoare a prezentului protocol nu coincide cu începutul unui an calendaristic, contribuția operațională a Elveției pentru anul în cauză face obiectul unor ajustări, în conformitate cu metodologia și condițiile de plată definite la articolul 5 din anexă.

(11) Dispozițiile detaliate pentru punerea în aplicare a prezentului articol sunt prevăzute în anexă.

(12) După trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului protocol și, ulterior, o dată la trei ani, Comitetul mixt revizuieste condițiile de participare a Elveției, astfel cum sunt definite la articolul 1 din anexă, și, după caz, le adaptează.

ARTICOLUL 14

Trimiteri la teritorii

Ori de câte ori actele juridice ale Uniunii integrate în acord conțin trimiteri la teritoriul „Uniunii Europene”, al „Uniunii”, al „pieței comune” sau al „pieței interne”, trimiterile respective se interpretează, în sensul acordului, ca trimiteri la teritoriile menționate la articolul 24 din acord.

ARTICOLUL 15

Trimiteri la resortisanții statelor membre ale Uniunii

Ori de câte ori actele juridice ale Uniunii integrate în acord conțin trimiteri la resortisanți ai statelor membre ale Uniunii, trimiterile respective se interpretează, în sensul acordului, ca trimiteri la resortisanții statelor membre ale Uniunii și ai Elveției.

ARTICOLUL 16

Intrarea în vigoare și punerea în aplicare a actelor juridice ale Uniunii

Dispozițiile actelor juridice ale Uniunii integrate în acord referitoare la intrarea în vigoare sau punerea în aplicare a acestora nu sunt relevante în sensul acordului.

Termenele și datele pentru intrarea în vigoare și punerea în aplicare de către Elveția a deciziilor de integrare a actelor juridice ale Uniunii în acord decurg din articolul 5 alineatul (8) și din articolul 6 alineatul (5), precum și din dispozițiile tranzitorii.

ARTICOLUL 17

Destinatarii actelor juridice ale Uniunii

Dispozițiile actelor juridice ale Uniunii integrate în acord care indică faptul că acestea se adresează statelor membre ale Uniunii nu sunt relevante în sensul acordului.

CAPITOLUL 5

DISPOZIȚII FINALE

ARTICOLUL 18

Punerea în aplicare

(1) Părțile contractante iau toate măsurile necesare, generale sau speciale, pentru a asigura îndeplinirea obligațiilor care decurg din acord și se abțin de la adoptarea oricăror măsuri care ar putea pune în pericol realizarea obiectivelor sale.

(2) Părțile contractante iau toate măsurile necesare pentru a garanta rezultatul dorit al actelor juridice ale Uniunii la care se face trimitere în acord și se abțin de la adoptarea oricărei măsuri care ar putea pune în pericol realizarea obiectivelor lor.

ARTICOLUL 19

Intrarea în vigoare

(1) Prezentul protocol este ratificat sau aprobat de către Uniune și Elveția în conformitate cu procedurile proprii ale acestora. Uniunea și Elveția își notifică reciproc îndeplinirea procedurilor interne necesare pentru intrarea în vigoare a prezentului protocol.

(2) Prezentul protocol intră în vigoare în prima zi a celei de a doua luni care urmează ultimei notificări cu privire la instrumentele următoare:

- (a) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor;
- (b) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian;
- (c) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian;

- (d) Protocolul privind ajutoarele de stat la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian;
- (e) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul rutier și feroviar de mărfuri și călători;
- (f) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul rutier și feroviar de mărfuri și călători;
- (g) (h) Protocolul privind ajutoarele de stat la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul feroviar și rutier de mărfuri și călători;
- (h) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind schimburile comerciale cu produse agricole;
- (i) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității;
- (j) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității;
- (k) Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind contribuția financiară regulată a Elveției la reducerea disparităților economice și sociale din Uniunea Europeană;

- (l) Acordul dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind participarea Confederației Elvețiene la programele Uniunii;
- (m) Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind clauzele și condițiile de participare a Confederației Elvețiene la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial.

ARTICOLUL 20

Modificare și denunțare

- (1) Prezentul protocol poate fi modificat în orice moment prin acordul comun al Uniunii și al Elveției.
- (2) În cazul în care acordul este denunțat în conformitate cu articolul 25 alineatul (3) din acord, prezentul protocol încetează să mai fie în vigoare la data menționată la articolul 25 alineatul (4) din acord.
- (3) În cazul în care acordul încetează să mai fie în vigoare, drepturile și obligațiile pe care persoanele fizice și operatorii economici le-au dobândit deja în temeiul acordului înainte de data încetării acordului se mențin. Uniunea și Elveția stabilesc de comun acord ce demersuri urmează să fie întreprinse cu privire la drepturile care sunt în curs de a fi dobândite.

Încheiat la [...], la data de [...], în dublu exemplar, în limbile bulgară, cehă, croată, daneză, engleză, estonă, finlandeză, franceză, germană, greacă, irlandeză, italiană, letonă, lituaniană, maghiară, malteză, neerlandeză, polonă, portugheză, română, slovacă, slovenă, spaniolă și suedeză, fiecare text fiind în egală măsură autentic.

DREPT CARE, subsemnații, autorizați în mod corespunzător în acest sens, au semnat prezentul protocol.

[Semnătură (formularea următoare, în toate cele 24 de limbi ale UE: „Pentru Uniunea Europeană” și „Pentru Confederația Elvețiană”)]

ANEXĂ PRIVIND APLICAREA ARTICOLULUI 13 DIN PROTOCOL

ARTICOLUL 1

Lista activităților agențiilor Uniunii, a sistemelor de informații și a altor activități
la care Elveția urmează să contribuie financiar

Elveția contribuie financiar la următoarele:

(a) agenții:

niciuna;

(b) sisteme de informații:

Rețeaua de servicii europene pentru ocuparea forței de muncă (EURES), astfel cum a fost instituită prin Regulamentul (UE) 2016/589 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 aprilie 2016 privind o rețea europeană de servicii de ocupare a forței de muncă (EURES), accesul lucrătorilor la servicii de mobilitate și integrarea mai bună a piețelor forței de muncă și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 492/2011 și (UE) nr. 1296/2013 (JO L 107, 22.4.2016, p. 1), astfel cum se aplică în conformitate cu anexa I la acord;

Schimbul electronic de informații privind securitatea socială (EESSI), astfel cum a fost instituit prin Regulamentul (CE) nr. 883/2004 (JO L 166, 30.4.2004, p. 1), astfel cum a fost rectificat prin JO L 200, 7.6.2004, p. 1 și JO L 204, 4.8.2007, p. 30) și Regulamentul (CE) nr. 987/2009 (JO L 284, 30.10.2009, p. 1), astfel cum se aplică în conformitate cu anexa II la acord;

Sistemul de informare al pieței interne (IMI), astfel cum a fost instituit prin Regulamentul (UE) nr. 1024/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne și de abrogare a Deciziei 2008/49/CE a Comisiei (JO L 316, 14.11.2012, p. 1), astfel cum se aplică în conformitate cu anexa I și anexa III la acord;

(c) alte activități:

niciuna;

ARTICOLUL 2

Condiții de plată

(1) Plățile datorate în temeiul articolului 13 din protocol se efectuează în conformitate cu prezentul articol.

(2) La emiterea cererii de fonduri pentru exercițiul financiar, Comisia comunică Elveției următoarele informații:

(a) quantumul contribuției operaționale și

- (b) cuantumul taxei de participare.
- (3) Comisia comunică Elveției, cât mai curând posibil și cel târziu la data de 16 aprilie a fiecărui exercițiu financiar, următoarele informații referitoare la participarea Elveției:
- (a) cuantumurile creditelor de angajament din bugetul anual votat al Uniunii înscrise la linia (liniile) relevantă(e) de subvenționare din bugetul Uniunii pentru exercițiul în cauză pentru fiecare agenție a Uniunii, luând în considerare, pentru fiecare agenție, orice contribuție operațională ajustată, astfel cum este definită la articolul 1, precum și cuantumurile creditelor de angajament aferente bugetului votat al Uniunii pentru exercițiul în cauză pentru bugetul relevant al sistemelor de informații și al altor activități, referitoare la participarea Elveției în conformitate cu articolul 1;
 - (b) cuantumul taxei de participare menționate la articolul 13 alineatul (7) din protocol și
 - (c) în ceea ce privește agențiile, în exercițiul N + 1, cuantumurile angajamentelor bugetare asumate din creditele de angajament autorizate în exercițiul N la linia (liniile) relevantă(e) de subvenționare din bugetul Uniunii în raport cu bugetul anual al Uniunii înscris la linia (liniile) relevantă(e) de subvenționare din bugetul Uniunii pentru exercițiul N.
- (4) Pe baza proiectului său de buget, Comisia furnizează o estimare a informațiilor menționate la alineatul (3) literele (a) și (b) cât mai rapid posibil și cel târziu până la data de 1 septembrie a exercițiului financiar.

(5) Comisia adresează Elveției, cel târziu la data de 16 aprilie și, dacă acest lucru se aplică agenției, sistemului de informații sau unei alte activități relevante, cel mai devreme la data de 22 octombrie și cel târziu la data de 31 octombrie a fiecărui exercițiu financiar, o cerere de fonduri care corespunde contribuției Elveției în temeiul acordului pentru fiecare dintre agențiile, sistemele de informații și alte activități la care participă Elveția.

(6) Cererea (cererile) de fonduri menționată(e) la alineatul (5) este (sunt) structurată(e) în tranșe după cum urmează:

(a) prima tranșă din fiecare an, în legătură cu cererea de fonduri care urmează să fie lansată până la 16 aprilie, corespunde unei sume de până la echivalentul estimării menționate la alineatul (4) a contribuției financiare anuale la agenția, sistemul de informații sau altă activitate în cauză;

Elveția plătește suma indicată în această cerere de fonduri în termen de cel mult 60 de zile de la lansarea cererii de fonduri.

(b) în cazurile aplicabile, a doua tranșă din an, în legătură cu cererea de fonduri care urmează să fie lansată cel mai devreme la 22 octombrie și cel târziu la 31 octombrie, corespunde diferenței dintre cuantumul menționat la alineatul (4) și cuantumul menționat la alineatul (5), în cazul în care cuantumul menționat la alineatul (5) este mai mare.

Elveția plătește suma indicată în această cerere de fonduri cel târziu la 21 decembrie.

Pentru fiecare cerere de fonduri, Elveția poate efectua plăți separate pentru fiecare agenție, sistem de informații sau altă activitate.

(7) În primul an de punere în aplicare a protocolului, Comisia lansează o cerere de fonduri unică în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a protocolului.

Elveția plătește suma indicată în cererea de fonduri în termen de cel mult 60 de zile de la lansarea cererii de fonduri.

(8) Orice întârziere la plata contribuției financiare duce la plata de către Elveția a unei dobânzi penalizatoare care se aplică sumei restante la scadență, până în ziua în care respectiva sumă restantă este plătită integral.

Rata dobânzii pentru creanțele neplătite la scadență este rata aplicată de Banca Centrală Europeană principalelor sale operațiuni de refinanțare, astfel cum este publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, seria C, în vigoare în prima zi a lunii de scadență sau 0 %, alegându-se cea mai mare dintre cele două rate, plus 3,5 puncte procentuale.

ARTICOLUL 3

Ajustarea contribuției financiare a Elveției la agențiile Uniunii în funcție de punerea în aplicare

Ajustarea contribuției financiare a Elveției la agențiile Uniunii se efectuează în exercițiul N + 1, în care contribuția operațională inițială se ajustează în sens ascendent sau descendent cu diferența dintre contribuția operațională inițială și o contribuție ajustată calculată prin aplicarea cheii de contribuție pentru exercițiul N la cuantumul angajamentelor bugetare asumate din creditele de angajament autorizate în exercițiul N la linia (liniile) relevantă(e) de subvenționare din bugetul Uniunii. Dacă este cazul, diferența ia în considerare, pentru fiecare agenție, contribuția operațională ajustată în funcție de procentaj, astfel cum este definită la articolul 1.

ARTICOLUL 4

Acorduri existente

Articolul 13 din protocol și prezenta anexă nu se aplică acordurilor specifice dintre Elveția și Uniune care includ contribuții financiare din partea Elveției. Agențiile, sistemele de informații și alte activități care fac obiectul unor astfel de acorduri sunt următoarele:

- Sistemul de informare reciprocă privind protecția socială (MISSOC), în conformitate cu acordurile contractuale respective ale Elveției și ale Comisiei cu secretariatul MISSOC.

ARTICOLUL 5

Dispoziții tranzitorii

În cazul în care data intrării în vigoare a protocolului nu este 1 ianuarie, prezentul articol se aplică prin derogare de la articolul 2.

Pentru primul an de punere în aplicare a protocolului, în ceea ce privește contribuția operațională datorată pentru anul în cauză aplicabilă agenției, sistemului de informații sau altei activități relevante, astfel cum se stabilește în conformitate cu articolul 13 din protocol și cu articolele 1-3 din prezenta anexă, contribuția operațională se reduce *pro rata temporis* prin înmulțirea cuantumului contribuției operaționale anuale datorate cu raportul dintre:

- (a) numărul de zile calendaristice de la data intrării în vigoare a protocolului până la data de 31 decembrie a anului în cauză și
- (b) numărul total de zile calendaristice ale anului în cauză.

APENDICELE PRIVIND INSTANȚA DE ARBITRAJ

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII PRELIMINARE

ARTICOLUL I.1

Domeniu de aplicare

În cazul în care una dintre părțile contractante (denumite în continuare „părțile”) supune un litigiu arbitrajului în conformitate cu articolul 10 alineatul (2) sau cu articolul 11 alineatul (2) din protocol sau supune un caz arbitrajului în conformitate cu articolul 14a alineatul (2) sau (4) din acord, se aplică regulile prevăzute în prezentul apendice.

ARTICOLUL I.2

Grefă și servicii de secretariat

Biroul Internațional al Curții Permanente de Arbitraj de la Haga (denumit în continuare „Biroul Internațional”) îndeplinește funcțiile de grefă și asigură serviciile de secretariat necesare.

ARTICOLUL I.3

Notificări și calcularea termenelor

- (1) Notificările, inclusiv comunicările sau propunerile, pot fi transmise prin orice mijloc de comunicare care certifică sau permite certificarea transmiterii lor.
- (2) Aceste notificări pot fi transmise pe cale electronică numai în cazul în care o adresă a fost desemnată sau autorizată de către o parte special în acest scop.
- (3) Astfel de notificări către părți se transmit, în cazul Elveției, Diviziei pentru Europa a Elveției din cadrul Departamentului Federal al Afacerilor Externe și, în cazul Uniunii, Serviciului Juridic al Comisiei.

(4) Orice termen prevăzut de prezentul apendice începe să curgă din ziua următoare datei la care are loc un eveniment sau o acțiune. Dacă ultima zi pentru transmiterea unui document coincide cu o zi nelucrătoare a instituțiilor Uniunii sau a Guvernului Elveției, termenul de transmitere a documentului se încheie în ziua lucrătoare imediat următoare. Zilele nelucrătoare care se încadrează în acest termen se includ în calcul.

ARTICOLUL I.4

Notificarea arbitrajului

- (1) Partea care ia inițiativa de a recurge la arbitraj (denumită în continuare „reclamantul”) transmite celeilalte părți (denumită în continuare „pârâtul”) și Biroului Internațional o notificare a cererii de arbitraj.
- (2) Procedurile de arbitraj se consideră ca începând în ziua următoare celei în care pârâtul primește notificarea cererii de arbitraj.
- (3) Notificarea cererii de arbitraj include următoarele informații:
 - (a) cererea de înaintare a litigiului spre arbitraj;
 - (b) numele și datele de contact ale părților;
 - (c) numele și adresa reprezentantului (reprezentanților) reclamantului;

- (d) temeiul juridic al procedurilor [articolul 10 alineatul (2) sau articolul 11 alineatul (2) din protocol] și:
- (i) în cazurile menționate la articolul 10 alineatul (2) din protocol, chestiunea care a cauzat litigiul, astfel cum a fost înscrisă oficial, în vederea soluționării, pe ordinea de zi a Comitetului mixt, în conformitate cu articolul 10 alineatul (1) din protocol și
 - (ii) în cazurile menționate la articolul 11 alineatul (2) din protocol, hotărârea instanței de arbitraj, orice măsuri de punere în aplicare menționate la articolul 10 alineatul (5) din protocol și măsurile compensatorii contestate;
 - (iii) în cazurile menționate la articolul 14a alineatele (2) și (4) din acord, dificultățile invocate în conformitate cu articolul 14a alineatul (2) din acord;
- (e) indicarea oricărei norme care se află la originea litigiului sau care are legătură cu acesta;
- (f) o scurtă descriere a litigiului; și
- (g) desemnarea unui arbitru sau, în cazul în care urmează să fie numiți cinci arbitri, desemnarea a doi arbitri.
- (4) În cazurile menționate la articolul 10 alineatul (3) din protocol, notificarea cererii de arbitraj poate conține, de asemenea, informații privind necesitatea sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene.
- (5) Constituirea instanței de arbitraj nu este împiedicată de eventuale afirmații privind caracterul suficient al notificării cererii de arbitraj. Litigiul este soluționat definitiv de instanța de arbitraj.

ARTICOLUL I.5

Răspunsul la notificarea cererii de arbitraj

(1) În termen de 60 de zile de la primirea notificării cererii de arbitraj, pârâtul transmite reclamantului și Biroului Internațional un răspuns la notificarea cererii de arbitraj, care include următoarele informații:

- (a) numele și datele de contact ale părților;
- (b) numele și adresa reprezentantului (reprezentanților) pârâtului;
- (c) un răspuns la informațiile furnizate în notificarea cererii de arbitraj în conformitate cu articolul I.4 alineatul (3) literele (d)-(f) și
- (d) desemnarea unui arbitru sau, în cazul în care urmează să fie numiți cinci arbitri, desemnarea a doi arbitri.

(2) În cazurile menționate la articolul 10 alineatul (3) din protocol, răspunsul la notificarea cererii de arbitraj poate conține, de asemenea, un răspuns la informațiile furnizate în notificarea cererii de arbitraj în conformitate cu articolul I.4 alineatul (4) din prezentul appendice și informații privind necesitatea sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene.

(3) Constituirea unei instanțe de arbitraj nu este împiedicată de lipsa unui răspuns sau de un răspuns incomplet sau tardiv din partea pârâtului la notificarea cererii de arbitraj. Litigiul este soluționat definitiv de instanța de arbitraj.

(4) În cazul în care pârâtul solicită ca instanța de arbitraj să fie formată din cinci arbitri în răspunsul său la notificarea cererii de arbitraj, reclamantul desemnează un arbitru suplimentar în termen de 30 de zile de la primirea răspunsului la notificarea cererii de arbitraj.

ARTICOLUL I.6

Reprezentare și asistență

(1) Părțile sunt reprezentate în fața instanței de arbitraj de unul sau mai mulți agenți. Agenții pot fi asistați de consilieri sau de avocați.

(2) Orice modificare adusă în ceea ce privește agenții sau adresele acestora se notifică celeilalte părți, Biroului Internațional și instanței de arbitraj. Instanța de arbitraj poate, în orice moment, din proprie inițiativă sau la cererea unei părți, să solicite dovezi privind competențele conferite agenților părților.

CAPITOLUL II

COMPONENȚA INSTANȚEI DE ARBITRAJ

ARTICOLUL II.1

Numărul arbitrilor

Instanța de arbitraj este formată din trei arbitri. În cazul în care reclamantul, în notificarea cererii sale de arbitraj, sau pârâtul, în răspunsul său la notificarea cererii de arbitraj, solicită acest lucru, instanța de arbitraj este formată din cinci arbitri.

ARTICOLUL II.2

Numirea arbitrilor

- (1) În cazul în care urmează să fie numiți trei arbitri, fiecare dintre părți desemnează unul dintre ei. Cei doi arbitri numiți de părți îl aleg pe al treilea arbitru, care exercită funcția de președinte al instanței de arbitraj.
- (2) În cazul în care urmează să fie numiți cinci arbitri, fiecare dintre părți desemnează doi dintre ei. Cei patru arbitri numiți de părți îl aleg pe al cincilea arbitru, care exercită funcția de președinte al instanței de arbitraj.

(3) În cazul în care, în termen de 30 de zile de la desemnarea ultimului arbitru numit de părți, arbitrii nu ajung la un acord cu privire la alegerea președintelui instanței de arbitraj, președintele este numit de secretarul general al Curții Permanente de Arbitraj.

(4) Pentru a contribui la alegerea arbitrilor care urmează să formeze instanța de arbitraj, se stabilește și se actualizează, atunci când este necesar, o listă orientativă de persoane care dețin calificările menționate la alineatul (6), care va fi comună tuturor acordurilor bilaterale din domeniile legate de piața internă la care participă Elveția, precum și Acordului dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind sănătatea, încheiat la [...] la data de [...] (denumit în continuare „Acordul privind sănătatea”), Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind schimburile comerciale cu produse agricole, încheiat la Luxemburg la 21 iunie 1999 (denumit în continuare „Acordul privind schimburile comerciale cu produse agricole”) și Acordului dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind contribuția financiară regulată a Elveției la reducerea disparităților economice și sociale din Uniunea Europeană, încheiat la [...] la data de [...] (denumit în continuare „Acordul privind contribuția financiară regulată a Elveției”). Comitetul mixt adoptă și actualizează lista respectivă printr-o decizie în sensul acordului.

(5) În cazul în care o parte nu desemnează un arbitru, secretarul general al Curții Permanente de Arbitraj numește arbitrul respectiv de pe lista menționată la alineatul (4). În lipsa unei astfel de liste, arbitrul este numit prin tragere la sorți de către secretarul general al Curții Permanente de Arbitraj dintre persoanele care au fost propuse în mod oficial de una dintre părți sau de ambele părți în sensul alineatului (4).

(6) Persoanele care formează instanța de arbitraj sunt persoane cu înaltă calificare, cu sau fără legături cu părțile, care oferă garanții de independență și de lipsă a conflictelor de interese și au o vastă experiență. În special, acestea trebuie să dețină competențe demonstrate în drept și în domeniile reglementate de prezentul acord, să nu primească instrucțiuni de la niciuna dintre părți, să își exercite funcțiile în nume propriu și să nu accepte instrucțiuni de la nicio organizație sau administrație publică în legătură cu aspecte legate de litigiu. Președintele instanței de arbitraj trebuie să aibă, de asemenea, experiență în procedurile de soluționare a litigiilor.

ARTICOLUL II.3

Declarațiile arbitrilor

- (1) Atunci când o persoană este avută în vedere pentru numirea în calitate de arbitru, aceasta semnalează toate circumstanțele care pot da naștere unor îndoieli legitime cu privire la imparțialitatea sau independența sa. De la numire și pe parcursul întregii proceduri de arbitraj, arbitrul semnalează aceste circumstanțe părților și celorlalți arbitri fără întârziere, în cazul în care nu a făcut deja acest lucru.
- (2) Orice arbitru poate fi revocat în cazul în care există circumstanțe care ar putea da naștere unor îndoieli legitime cu privire la imparțialitatea sau independența sa.
- (3) O parte poate solicita revocarea unui arbitru pe care l-a numit numai pentru un motiv care i se aduce la cunoștință după numirea respectivă.
- (4) În cazul în care un arbitru nu acționează sau se află, *de jure* sau *de facto*, în imposibilitatea de a îndeplini rolul care îi revine, se aplică procedura de revocare a arbitrilor prevăzută la articolul II.4.

ARTICOLUL II.4

Revocarea arbitrilor

- (1) Orice parte care dorește să revoce un arbitru depune o cerere de revocare în termen de 30 de zile de la data la care i s-a notificat numirea arbitrului respectiv sau în termen de 30 de zile de la data la care a luat cunoștință de circumstanțele menționate la articolul II.3.
- (2) Cererea de revocare se transmite celeilalte părți, arbitrului revocat, celorlalți arbitri și Biroului Internațional. Aceasta precizează motivele care stau la baza cererii de revocare.
- (3) În cazul în care s-a formulat o cerere de revocare, cealaltă parte poate accepta cererea de revocare. Arbitrul în cauză poate, la rândul său, să se retragă din procedură. Acceptarea sau retragerea din procedură nu presupune recunoașterea motivelor care stau la baza cererii de revocare.
- (4) În cazul în care, în termen de 15 zile de la data notificării cererii de revocare, cealaltă parte nu acceptă cererea de revocare sau arbitrul în cauză nu se retrage din procedură, partea care solicită revocarea poate solicita secretarului general al Curții Permanente de Arbitraj să ia o decizie cu privire la revocare.
- (5) Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, decizia menționată la alineatul (4) indică motivele care stau la baza deciziei respective.

ARTICOLUL II.5

Înlocuirea unui arbitru

(1) Sub rezerva alineatului (2) de la prezentul articol, în cazul în care este necesară înlocuirea unui arbitru în cursul procedurii de arbitraj, se numește sau se alege un înlocuitor în conformitate cu procedura prevăzută la articolul II.2 aplicabilă numirii sau alegerii arbitrului care urmează să fie înlocuit. Această procedură se aplică chiar dacă una dintre părți nu și-a exercitat dreptul de a numi arbitrul care urmează să fie înlocuit sau de a participa la numirea acestuia.

(2) În cazul înlocuirii unui arbitru, procedura se reia în etapa în care arbitrul înlocuit și-a încetat exercitarea funcțiilor, cu excepția cazului în care instanța de arbitraj decide altfel.

ARTICOLUL II.6

Exonerarea de răspundere

Cu excepția cazurilor de abatere săvârșită cu intenție sau de neglijență gravă, părțile renunță, în măsura maximă permisă de legislația aplicabilă, la orice acțiune împotriva arbitrilor care vizează orice act sau omisiune legată de arbitraj.

CAPITOLUL III

PROCEDURA DE ARBITRAJ

ARTICOLUL III.1

Dispoziții generale

- (1) Data constituirii instanței de arbitraj este data la care ultimul arbitru a acceptat numirea sa.
- (2) Instanța de arbitraj se asigură că părțile sunt tratate în mod egal și că, într-un stadiu adecvat al procedurii, fiecare dintre acestea are suficiente posibilități de a-și exercita drepturile și de a-și prezenta cauza. Instanța de arbitraj desfășoară procedura astfel încât să evite întârzierile și cheltuielile inutile și să asigure soluționarea litigiului dintre părți.
- (3) Se organizează o audiere, cu excepția cazului în care instanța de arbitraj decide altfel, după audierea părților.
- (4) Atunci când o parte transmite o comunicare instanței de arbitraj, aceasta face acest lucru prin intermediul Biroului Internațional și transmite o copie celeilalte părți în același timp. Biroul Internațional transmite fiecăruia dintre arbitri o copie a acestei comunicări.

ARTICOLUL III.2

Locul arbitrajului

Locul arbitrajului este Haga. În cazul în care circumstanțe excepționale impun acest lucru, instanța de arbitraj se poate întruni în orice alt loc pe care îl consideră adecvat pentru deliberări.

ARTICOLUL III.3

Limba

- (1) Limbile de procedură sunt limba franceză și limba engleză.
- (2) Instanța de arbitraj poate dispune ca toate documentele care însoțesc cererea introductivă sau memoriul în apărare, precum și toate celelalte documente prezentate în cursul procedurii în limba lor originală să fie însoțite de o traducere în una dintre limbile de procedură.

ARTICOLUL III.4

Cererile introductive

- (1) Reclamantul transmite cererea introductivă în scris părâtului și instanței prin intermediul Biroului Internațional, în termenul stabilit de instanța de arbitraj. Reclamantul poate decide să considere că notificarea cererii sale de arbitraj menționată la articolul I.4 reprezintă cererea introductivă, cu condiția ca aceasta să îndeplinească, de asemenea, condițiile prevăzute la alineatele (2) și (3) de la prezentul articol.

- (2) Cererea introductivă cuprinde următoarele informații:
- (a) informațiile prevăzute la articolul I.4 alineatul (3) literele (b)-(f);
 - (b) o expunere a faptelor prezentată în susținerea cererii și
 - (c) argumentele juridice invocate în susținerea cererii.
- (3) Cererea introductivă este însoțită, în măsura posibilului, de orice documente și alte mijloace de probă menționate de reclamant sau ar trebui să facă trimitere la acestea. În cazurile menționate la articolul 10 alineatul (3) din protocol, cererea introductivă conține, de asemenea, în măsura posibilului, informații privind necesitatea sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene.

ARTICOLUL III.5

Memoriul în apărare

- (1) Pârâtul transmite memoriul în apărare în scris reclamantului și instanței de arbitraj prin intermediul Biroului Internațional, în termenul stabilit de instanța de arbitraj. Pârâtul poate decide să considere că răspunsul la notificarea cererii de arbitraj menționat la articolul I.5 reprezintă un memoriu în apărare, cu condiția ca răspunsul la notificarea cererii de arbitraj să îndeplinească, de asemenea, condițiile prevăzute la alineatul (2) de la prezentul articol.

(2) Memoriul în apărare răspunde punctelor din cererea introductivă indicate în conformitate cu articolul III.4 alineatul (2) literele (a)-(c) din prezentul apendice. Acesta este însoțit, în măsura posibilului, de orice documente și alte mijloace de probă menționate de pârât sau ar trebui să facă trimitere la acestea. În cazurile menționate la articolul 10 alineatul (3) din protocol, memoriul în apărare conține, de asemenea, în măsura posibilului, informații privind necesitatea sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene.

(3) În memoriul în apărare sau într-o etapă ulterioară a procedurii de arbitraj, în cazul în care instanța de arbitraj decide că o întârziere este justificată de circumstanțe, pârâtul poate formula o cerere reconvențională, cu condiția ca instanța de arbitraj să fie competentă în privința acesteia.

(4) Articolul III.4 alineatele (2) și (3) se aplică unei cereri reconvenționale.

ARTICOLUL III.6

Competența arbitrală

(1) Instanța de arbitraj hotărăște dacă este competentă în temeiul articolului 10 alineatul (2) sau al articolului 11 alineatul (2) din protocol sau al articolului 14a alineatul (2) sau alineatul (4) din acord.

(2) În cazurile menționate la articolul 10 alineatul (2) din protocol, instanța de arbitraj este abilitată să examineze chestiunea care a cauzat litigiul, astfel cum a fost înscrisă oficial, în vederea soluționării, pe ordinea de zi a Comitetului mixt, în conformitate cu articolul 10 alineatul (1) din protocol.

- (3) În cazurile menționate la articolul 11 alineatul (2) din protocol, instanța de arbitraj care a audiat cauza principală este abilitată să examineze proporționalitatea măsurilor compensatorii contestate, inclusiv în cazul în care măsurile respective au fost adoptate integral sau parțial în cadrul unui alt acord bilateral în domeniile legate de piața internă la care participă Elveția.
- (4) În cazurile menționate la articolul 14a alineatele (2) și (4) din acord, instanța de arbitraj este abilitată să examineze dacă dificultățile invocate au fost dovedite și sunt cauzate de aplicarea acordului.
- (5) Excepția de necompetență a instanței de arbitraj se formulează cel târziu în memoriul în apărare sau, în cazul unei cereri reconvenționale, în răspunsul la aceasta. Faptul că o parte a numit un arbitru sau a luat parte la numirea acestuia nu o privează de dreptul de a formula o astfel de excepție. Excepția potrivit căreia litigiul ar depăși competențele instanței de arbitraj se formulează de îndată ce chestiunea presupusă a depăși competențele acesteia este ridicată în cursul procedurii de arbitraj. În orice caz, instanța de arbitraj poate admite o excepție formulată după expirarea termenului prevăzut în cazul în care consideră că întârzierea a avut un motiv întemeiat.
- (6) Instanța de arbitraj se poate pronunța cu privire la excepția menționată la alineatul (4) fie prin considerarea acesteia ca fiind o chestiune prealabilă, fie în hotărârea asupra fondului cauzei.

ARTICOLUL III.7

Alte informații transmise în scris

Instanța de arbitraj decide, după consultarea părților, cu privire la celelalte observații scrise, pe lângă cererea introductivă și memoriul în apărare, pe care părțile le prezintă sau le pot prezenta și stabilește termenul de depunere a acestora.

ARTICOLUL III.8

Termenele

- (1) Termenele stabilite de instanța de arbitraj pentru comunicarea documentelor scrise, inclusiv a cererii introductive și a memoriului în apărare, nu depășesc 90 de zile, cu excepția cazului în care părțile convin altfel.
- (2) Instanța de arbitraj ia o hotărâre definitivă în termen de 12 luni de la data constituirii sale. În circumstanțe excepționale care prezintă dificultăți deosebite, instanța de arbitraj poate prelungi acest termen cu cel mult trei luni.
- (3) Termenele prevăzute la alineatele (1) și (2) se reduc la jumătate:
 - (a) la cererea reclamantului sau a pârâtului, dacă, în termen de 30 de zile de la această cerere, instanța de arbitraj hotărăște, după audierea celeilalte părți, că respectiva cauză este urgentă sau
 - (b) în cazul în care părțile convin astfel.

(4) În cazurile menționate la articolul 11 alineatul (2) din protocol, instanța de arbitraj se pronunță definitiv în termen de șase luni de la data la care măsurile compensatorii au fost notificate în conformitate cu articolul 11 alineatul (1) din protocol.

(5) În cazurile menționate la articolul 14a alineatele (2) și (4) din acord, instanța de arbitraj pronunță o hotărâre definitivă în termen de șase luni de la data constituirii sale.

ARTICOLUL III.9

Sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene

(1) În aplicarea articolului 7 și a articolului 10 alineatul (3) din protocol, instanța de arbitraj sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

(2) Instanța de arbitraj poate sesiza Curtea de Justiție a Uniunii Europene în orice moment al procedurii, cu condiția să fie în măsură să definească suficient de precis cadrul juridic și factual al cauzei, precum și chestiunile de drept pe care le ridică.

Procedura în fața instanței de arbitraj se suspendă până la pronunțarea hotărârii Curții de Justiție a Uniunii Europene.

(3) Fiecare parte poate trimite o cerere motivată instanței de arbitraj în vederea sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene. Instanța de arbitraj respinge o astfel de cerere în cazul în care consideră că nu sunt îndeplinite condițiile pentru sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene menționate la alineatul (1). În cazul în care respinge cererea unei părți de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene, instanța de arbitraj își motivează decizia în acest sens în cadrul hotărârii asupra fondului cauzei.

(4) Instanța de arbitraj sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene printr-o notificare.

Notificarea trebuie să conțină cel puțin următoarele informații:

- (a) o scurtă descriere a litigiului;
- (b) actul (actele) juridic(e) al (ale) Uniunii și/sau dispoziția (dispozițiile) în cauză din acord și
- (c) noțiunea de drept al Uniunii care trebuie interpretată în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) din protocol.

Instanța de arbitraj notifică părților sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene.

(5) Curtea de Justiție a Uniunii Europene aplică, prin analogie, regulamentul intern de procedură aplicabil exercitării competenței sale de a pronunța o decizie preliminară cu privire la interpretarea tratatelor și a actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii.

(6) Reprezentanții și avocații autorizați să reprezinte părțile în fața instanței de arbitraj în temeiul articolelor I.4, I.5, III.4 și III.5 sunt autorizați să reprezinte părțile în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene.

ARTICOLUL III.10

Măsuri provizorii

- (1) În cazurile menționate la articolul 11 alineatul (2) din protocol, în orice etapă a procedurii de arbitraj, oricare dintre părți poate să solicite măsuri provizorii constând în suspendarea măsurilor compensatorii.
- (2) Cererile înaintate în conformitate cu alineatul (1) indică obiectul procedurii, împrejurările care demonstrează urgența, precum și motivele de fapt și de drept care justifică la prima vedere dispunerea măsurilor provizorii solicitate. Cererile cuprind toate mijloacele de probă și propunerile de mijloace de probă disponibile destinate să justifice dispunerea măsurilor provizorii.
- (3) Partea care solicită măsurile provizorii transmite cererea sa în scris celeilalte părți și instanței de arbitraj, prin intermediul Biroului Internațional. Instanța de arbitraj stabilește un termen scurt în care cealaltă parte poate prezenta observații scrise sau orale.
- (4) În termen de o lună de la înaintarea cererii menționate la alineatul (1), instanța de arbitraj adoptă o hotărâre privind suspendarea măsurilor compensatorii contestate, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:
 - (a) instanța de arbitraj consideră satisfăcătoare, la prima vedere, temeinicia cauzei prezentate de partea care solicită măsurile provizorii în cererea sa;
 - (b) instanța de arbitraj consideră că, în așteptarea hotărârii sale definitive, partea care solicită măsurile provizorii ar suferi un prejudiciu grav și ireparabil în lipsa suspendării măsurilor compensatorii și

- (c) prejudiciul cauzat părții care solicită măsurile provizorii prin aplicarea imediată a măsurilor compensatorii contestate prevalează asupra interesului pentru aplicarea imediată și efectivă a acestor măsuri.
- (5) Suspendarea procedurii menționate la articolul III.9 alineatul (2) al doilea paragraf nu se aplică procedurilor care au drept temei prezentul articol.
- (6) O hotărâre luată de instanța de arbitraj în conformitate cu alineatul (4) are numai efect provizoriu și nu aduce atingere hotărârii instanței de arbitraj asupra fondului cauzei.
- (7) Cu excepția cazului în care hotărârea luată de instanța de arbitraj în conformitate cu alineatul (4) de la prezentul articol stabilește o dată anterioară pentru încetarea suspendării, suspendarea expiră în momentul în care se ia hotărârea definitivă în temeiul articolului 11 alineatul (2) din protocol.
- (8) Pentru a se evita orice îndoială, în sensul prezentului articol, este de la sine înțeles că, atunci când se analizează interesele părții care solicită măsurile provizorii și, respectiv, ale celeilalte părți, instanța de arbitraj ține seama de interesele persoanelor fizice și ale operatorilor economici ai părților, însă această considerație nu echivalează cu acordarea vreunei calități acestor persoane fizice sau operatori economici în fața instanței de arbitraj.

ARTICOLUL III.11

Elemente de probă

- (1) Fiecare parte furnizează elemente de probă ale faptelor pe care își întemeiază cererea sau apărarea.

- (2) La cererea unei părți sau din proprie inițiativă, instanța de arbitraj poate cere părților să îi furnizeze informațiile relevante pe care le consideră necesare și adecvate. Instanța de arbitraj stabilește un termen în care părțile trebuie să răspundă la cererea sa.
- (3) La cererea unei părți sau din proprie inițiativă, instanța de arbitraj poate încerca să obțină informațiile pe care le consideră adecvate din orice sursă. Instanța de arbitraj poate, de asemenea, să ceară avizul experților dacă îl consideră necesar, sub rezerva eventualelor clauze și condiții convenite de părți, după caz.
- (4) Toate informațiile obținute de instanța de arbitraj în temeiul prezentului articol sunt puse la dispoziția părților, iar părțile pot prezenta instanței de arbitraj observații cu privire la aceste informații.
- (5) După ce a solicitat opiniile celeilalte părți, instanța de arbitraj adoptă măsurile adecvate pentru a aborda orice probleme ridicate de una dintre părți cu privire la protecția datelor cu caracter personal, la secretul profesional și la interesele legitime legate de confidențialitate.
- (6) Instanța de arbitraj examinează admisibilitatea, relevanța și forța mijloacelor de probă prezentate.

ARTICOLUL III.12

Audierile

- (1) Atunci când trebuie să aibă loc o audiere, instanța de arbitraj, după consultarea părților, notifică părților cu suficient timp înainte data, ora și locul audierii.

(2) Audierea este publică în afară de cazul în care, din motive grave, instanța de arbitraj decide altfel, din oficiu sau la cererea părților.

(3) Procesul-verbal al fiecărei audieri se întocmește și se semnează de către președintele instanței de arbitraj. Numai procesele-verbale respective sunt autentice.

(4) Instanța de arbitraj poate decide să organizeze audierea online, în conformitate cu practica Biroului Internațional. Părțile sunt informate în timp util cu privire la această practică. În astfel de cazuri, se aplică, *mutatis mutandis*, alineatul (1) și alineatul (3).

ARTICOLUL III.13

Neîndeplinirea obligațiilor

(1) În cazul în care, în termenul stabilit de prezentul apendice sau de instanța de arbitraj, fără a prezenta motive suficiente în acest sens, reclamantul nu și-a prezentat cererea introductivă, instanța de arbitraj dispune închiderea procedurii de arbitraj, cu excepția cazului în care există chestiuni nesoluționate cu privire la care ar putea fi necesară o hotărâre și în cazul în care instanța de arbitraj consideră oportun să procedeze astfel.

În cazul în care, în termenul stabilit de prezentul apendice sau de instanța de arbitraj, fără a prezenta motive suficiente în acest sens, pârâtul nu și-a prezentat răspunsul la notificarea cererii de arbitraj sau memoriul în apărare, instanța de arbitraj dispune continuarea procedurii, fără a considera că aceasta constituie în sine acceptarea afirmațiilor reclamantului.

Al doilea paragraf se aplică și în cazul în care reclamantul nu prezintă un răspuns la o cerere reconvențională.

(2) În cazul în care o parte, convocată în mod corespunzător în conformitate cu articolul III.12 alineatul (1), nu se prezintă la o audiere și nu demonstrează existența unor motive suficiente pentru neprezentare, instanța de arbitraj poate continua procedura de arbitraj.

(3) În cazul în care o parte, invitată în mod corespunzător de instanța de arbitraj să prezinte mijloace de probă suplimentare, nu face acest lucru în termenele stabilite, fără a prezenta motive suficiente în acest sens, instanța de arbitraj se poate pronunța pe baza mijloacelor de probă de care dispune.

ARTICOLUL III.14

Încheierea procedurii

(1) În cazul în care se demonstrează că părțile au avut în mod rezonabil posibilitatea de a-și prezenta argumentele, instanța de arbitraj poate declara închiderea procedurii.

(2) În cazul în care consideră că acest lucru este necesar ca urmare a unor circumstanțe excepționale, instanța de arbitraj poate decide, din proprie inițiativă sau la cererea unei părți, să redeschidă procedura în orice moment înainte de a pronunța o hotărâre.

CAPITOLUL IV

PRONUNȚAREA HOTĂRÂRII

ARTICOLUL IV.1

Hotărâri

Instanța de arbitraj se străduiește să hotărască prin consens. Cu toate acestea, în cazul în care se dovedește imposibilă pronunțarea unei hotărâri prin consens, hotărârea instanței de arbitraj se ia cu majoritatea arbitrilor.

ARTICOLUL IV.2

Forma și efectele hotărârii instanței de arbitraj

- (1) Instanța de arbitraj poate pronunța hotărâri separate cu privire la diferite chestiuni în momente diferite.
- (2) Toate hotărârile se emit în formă scrisă și se motivează. Acestea sunt definitive și obligatorii pentru părți.
- (3) Hotărârea instanței de arbitraj este semnată de arbitri, indică data la care a fost pronunțată și precizează locul arbitrajului. O copie a hotărârii semnate de arbitri este comunicată părților de către Biroul Internațional.

(4) Biroul Internațional face publică hotărârea instanței de arbitraj.

Atunci când face publică hotărârea instanței de arbitraj, Biroul Internațional respectă normele relevante privind protecția datelor cu caracter personal, secretul profesional și interesele legitime legate de confidențialitate.

Normele menționate la al doilea paragraf sunt identice pentru toate acordurile bilaterale din domeniile pieței interne la care participă Elveția, precum și pentru Acordul privind sănătatea, Acordul privind schimburile comerciale cu produse agricole și Acordul privind contribuția financiară regulată a Elveției. Comitetul mixt adoptă și actualizează normele respective printr-o decizie în sensul acordului.

(5) Părțile se conformează fără întârziere tuturor hotărârilor instanței de arbitraj.

(6) În cazurile menționate la articolul 10 alineatul (2) din protocol, după obținerea punctului de vedere al părților, instanța de arbitraj stabilește un termen rezonabil în hotărârea asupra fondului cauzei pentru conformarea cu hotărârea sa în conformitate cu articolul 10 alineatul (5) din protocol, ținând seama de procedurile interne ale părților.

ARTICOLUL IV.3

Legislația aplicabilă, normele de interpretare, mediatorul

(1) Legislația aplicabilă constă în acord, în actele juridice ale Uniunii la care se face trimitere în acesta, precum și în orice altă normă de drept internațional relevantă pentru aplicarea instrumentelor respective.

(2) Instanța de arbitraj hotărăște în conformitate cu normele de interpretare menționate la articolul 7 din protocol.

(3) Hotărârile anterioare luate de un organism de soluționare a litigiilor în ceea ce privește proporționalitatea măsurilor compensatorii în temeiul unui alt acord bilateral dintre cele menționate la articolul 11 alineatul (1) din protocol sunt obligatorii pentru instanța de arbitraj.

(4) Instanța de arbitraj nu poate hotărî în calitate de mediator sau *ex aequo et bono*.

ARTICOLUL IV.4

Soluție stabilită de comun acord sau alte motive pentru închiderea procedurii

(1) Părțile pot, în orice moment, să convină asupra unei soluții în legătură cu litigiul dintre ele. Acestea comunică împreună orice astfel de soluție instanței de arbitraj. În cazul în care soluția necesită aprobare în temeiul procedurilor naționale relevante ale uneia dintre părți, în notificare se menționează această cerință, iar procedura de arbitraj se suspendă. În cazul în care o astfel de aprobare nu este necesară sau la notificarea finalizării unor astfel de proceduri naționale, procedura de arbitraj se încheie.

(2) Dacă, în cursul procedurii, reclamantul informează în scris instanța de arbitraj că nu dorește să continue procedura și dacă, la data primirii comunicării respective de către instanța de arbitraj, pârâtul nu a intervenit încă în procedură, instanța de arbitraj emite o ordonanță prin care constată în mod oficial închiderea procedurii. Instanța de arbitraj hotărăște cu privire la costuri, care sunt suportate de reclamant, în cazul în care comportamentul părții respective justifică acest lucru.

(3) În cazul în care, înainte de pronunțarea hotărârii instanței de arbitraj, instanța de arbitraj concluzionează că a devenit inutilă sau imposibilă continuarea procedurii din orice alt motiv decât cele menționate la alineatele (1) și (2), instanța de arbitraj informează părțile cu privire la intenția sa de a emite o ordonanță de închidere a procedurii.

Primul paragraf nu se aplică în cazul în care există chestiuni nesoluționate cu privire la care ar putea fi necesar să se pronunțe și în cazul în care instanța de arbitraj consideră oportun să acționeze astfel.

(4) Instanța de arbitraj comunică părților o copie a ordonanței prin care se finalizează procedura de arbitraj sau a deciziei luate de comun acord între părți, semnată de arbitri. Articolul IV.2 alineatele (2)-(5) se aplică deciziilor cu privire la arbitraj luate de comun acord între părți.

ARTICOLUL IV.5

Rectificarea hotărârii instanței de arbitraj

(1) În termen de 30 de zile de la primirea hotărârii instanței de arbitraj, o parte poate, notificând acest lucru celeilalte părți și instanței de arbitraj prin intermediul Biroului Internațional, să solicite instanței de arbitraj să rectifice în textul hotărârii instanței de arbitraj orice eroare de calcul, orice eroare materială sau tipografică sau orice eroare sau omisiune de natură similară. În cazul în care consideră că respectiva cerere este justificată, instanța de arbitraj efectuează rectificarea în termen de 45 de zile de la primirea cererii. Cererea nu are efect suspensiv asupra termenului prevăzut la articolul IV.2 alineatul (6).

(2) În termen de 30 de zile de la comunicarea hotărârii sale, instanța de arbitraj poate să efectueze din proprie inițiativă rectificările menționate la alineatul (1).

(3) Rectificările menționate la alineatul (1) de la prezentul articol se efectuează în scris și fac parte integrantă din hotărâre. Se aplică articolul IV.2 alineatele (2)-(5).

ARTICOLUL IV.6

Onorariile arbitrilor

(1) Onorariile menționate la articolul IV.7 trebuie să fie rezonabile, ținând seama de complexitatea cauzei, de timpul alocat de arbitri și de toate celelalte circumstanțe relevante.

(2) Se stabilește și se actualizează, atunci când este necesar, o listă a indemnizațiilor zilnice și a programului de lucru maxim și minim, care va fi comună tuturor acordurilor bilaterale din domeniile pieței interne la care participă Elveția, precum și Acordului privind sănătatea, Acordului privind schimburile comerciale cu produse agricole și Acordului privind contribuția financiară regulată a Elveției. Comitetul mixt adoptă și actualizează lista respectivă printr-o decizie în sensul acordului.

ARTICOLUL IV.7

Costuri

(1) Fiecare parte își suportă propriile costuri și jumătate din costurile instanței de arbitraj.

(2) Instanța de arbitraj își stabilește propriile costuri în hotărârea asupra fondului cauzei. Aceste costuri includ numai:

(a) onorariile arbitrilor, care trebuie indicate separat pentru fiecare arbitru și stabilite chiar de instanța de arbitraj în conformitate cu articolul IV.6;

(b) cheltuielile de călătorie și alte cheltuieli efectuate de arbitri și

(c) onorariile și cheltuielile Biroului Internațional.

(3) Costurile menționate la alineatul (2) trebuie să fie rezonabile, ținând seama de suma în litigiu, de complexitatea litigiului, de timpul alocat de arbitri și de eventualii experți numiți de instanța de arbitraj în legătură cu acesta, precum și de orice alte circumstanțe relevante.

ARTICOLUL IV.8

Plata în avans a costurilor

(1) La începutul arbitrajului, Biroul Internațional poate solicita părților să consemneze o sumă egală cu titlu de avans pentru costurile menționate la articolul IV.7 alineatul (2).

(2) În cursul procedurii de arbitraj, Biroul Internațional poate solicita părților să consemneze și alte sume în plus față de cele menționate la alineatul (1).

Toate sumele consemnate de părți în conformitate cu prezentul articol se achită Biroului Internațional și se utilizează de acesta pentru a acoperi costurile suportate efectiv, inclusiv, în special, onorariile arbitrilor și ale Biroului Internațional.

CAPITOLUL V

DISPOZIȚII FINALE

ARTICOLUL V.1

Modificări

Comitetul mixt poate adopta, prin decizie, modificări ale prezentului apendice.
